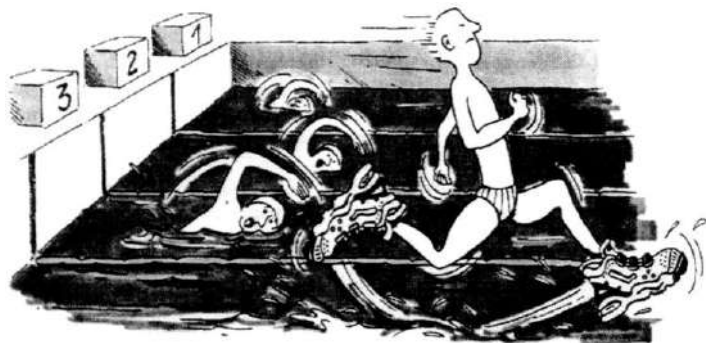

ΑΘΛΗΤΙΚΑ ΠΑΠΟΥΤΣΙΑ

Επί 14 χρόνια το Αθλητικό Ιατρικό Κέντρο της Λυόν (Γαλλία) μελέτησε τις κακώσεις των νεαρών αθλητών και των επαγγελματιών αθλητών. Η μελέτη κατέληξε στο συμπέρασμα ότι ο καλύτερος δρόμος είναι η πρόληψη... και τα σωστά παπούτσια.

Χτυπήματα, πεσίματα φθορές...

18% των παικτών, ηλικίας 8 έως 12 ετών, έχουν ήδη τραύματα στις φτέρνες. Οι χόνδροι στον αστράγαλο του ποδοσφαιριστή δεν απορροφούν καλά τους κραδασμούς. Το 25% των επαγγελματιών έχουν αντιληφθεί ότι αυτό είναι ένα ευαίσθητο σημείο. Μπορεί επίσης να τραυματιστεί ανεπανόρθωτα ο χόνδρος της ευαίσθητης άρθρωσης του γονάτου και, αν δεν ληφθεί μέριμνα από την παιδική ηλικία (10-12 χρόνων), μπορεί να δημιουργηθεί πρόωμη οστεοαρθρίτιδα. Και οι αρθρώσεις της λεκάνης διατρέχουν τον ίδιο κίνδυνο και με την επιβάρυνση της κούρασης, οι παίκτες κινδυνεύουν από κατάγματα, αποτέλεσμα πτώσεων ή συγκρούσεων.

Επίσης, σύμφωνα με την ίδια μελέτη, οι ποδοσφαιριστές που εξακολουθούν να παίζουν για περισσότερο από δέκα χρόνια, παρουσιάζουν οστεώδεις αποφύσεις στην κνήμη ή

στη φτέρνα. Πρόκειται για το ονομαζόμενο «πέλμα του ποδοσφαιριστή», παραμόρφωση που προέρχεται από παπούτσια με σόλες και στηρίγματα των αστραγάλων που είναι πολύ μαλακά.

Τα αθλητικά παπούτσια προστατεύουν, στηρίζουν, σταθεροποιούν, απορροφούν τους κραδασμούς

Αν το παπούτσι είναι πολύ σκληρό, εμποδίζει την κίνηση. Αν είναι πολύ μαλακό, αυξάνει τον κίνδυνο για τραυματισμούς και για στραμπουλήγματα. Ένα καλό αθλητικό παπούτσι πρέπει να πληροί τέσσερις προϋποθέσεις:

Πρώτον, πρέπει να παρέχει *εξωτερική προστασία*: να προσφέρει αντίσταση στα χτυπήματα της μπάλας ή άλλου παίχτη, να αντιμετωπίζει την ανωμαλία του εδάφους και να διατηρεί το πέλμα ζεστό και στεγνό, ακόμη και όταν έχει παγωμένα ή βρέχει.

Πρέπει να *υποστηρίζει* το πέλμα και ιδιαίτερα την άρθρωση του αστράγαλου, για να αποφευχθούν

διαστρέμματα, πρήξιμο και άλλα προβλήματα, τα οποία μπορούν να επηρεάσουν ακόμη και το γόνατο.

Πρέπει επίσης να παρέχει στον παίχτη *ευστάθεια*. Ο παίχτης δεν πρέπει να γλιστράει σε βρεγμένο έδαφος ή να παραπατάει σε επιφάνεια που είναι πάρα πολύ σκληρή.

Τέλος, πρέπει να *απορροφά* τους κραδασμούς, ιδιαίτερα εκείνους που δέχονται οι παίκτες του μπάσκετ και του βόλεϊ που πηδούν συνεχώς.

Στεγνά πόδια

Για να αποφευχθούν μικρά αλλά οδυνηρά προβλήματα, όπως φουσκάλες ή σκασίματα ή «πόδι του αθλητή» (μυκητιάσεις), το παπούτσι πρέπει να επιτρέπει την εξαίτηση του ιδρώτα και να εμποδίζει την είσοδο της εξωτερικής υγρασίας. Το ιδανικό υλικό γι' αυτόν τον σκοπό είναι το δέρμα, που πρέπει επίσης να είναι αδιαβροχοποιημένο, ώστε να εμποδίζει το παπούτσι να μουσκέψει με την πρώτη βροχή.

Χρησιμοποιήστε το άρθρο που προηγήθηκε, για να απαντήσετε στις παρακάτω ερωτήσεις.

Ερώτηση 1: ΑΘΛΗΤΙΚΑ ΠΑΠΟΥΤΣΙΑ

Τι θέλει να δείξει ο συγγραφέας σ' αυτό το κείμενο;

- A. Ότι η ποιότητα πολλών αθλητικών παπουτσιών έχει βελτιωθεί πολύ.
- B. Ότι είναι καλύτερα να μην παίζει κανείς ποδόσφαιρο, αν έχει ηλικία μικρότερη των 12 ετών.
- Γ. Ότι οι νέοι υποφέρουν όλο και περισσότερο από τραυματισμούς, λόγω της κακής φυσικής τους κατάστασης.
- Δ. Ότι είναι πολύ σημαντικό για τους νεαρούς αθλητές να φορούν καλά αθλητικά παπούτσια.

Ερώτηση 2: ΑΘΛΗΤΙΚΑ ΠΑΠΟΥΤΣΙΑ

Σύμφωνα με το άρθρο, γιατί πρέπει τα αθλητικά παπούτσια να μην είναι πολύ σκληρά;

.....

Ερώτηση 3: ΑΘΛΗΤΙΚΑ ΠΑΠΟΥΤΣΙΑ

Μια φράση του άρθρου λέει «Ένα καλό αθλητικό παπούτσι πρέπει να πληροί τέσσερις προϋποθέσεις».

Ποιες είναι οι προϋποθέσεις αυτές;

.....

.....

.....

ΕΡΩΤΗΣΗ 4: ΑΘΛΗΤΙΚΑ ΠΑΠΟΥΤΣΙΑ

Η πρόταση που ακολουθεί βρίσκεται προς το τέλος του παραπάνω άρθρου και εδώ παρουσιάζεται σε δύο μέρη:

«Για να αποφευχθούν μικρά αλλά οδυνηρά προβλήματα, όπως (πρώτο μέρος) φουσκάλες ή σκασίματα ή «πόδι του αθλητή» (μυκητιάσεις)».

«...το παπούτσι πρέπει να επιτρέπει την εξαίμιση του ιδρώτα και (δεύτερο μέρος) να εμποδίζει την είσοδο εξωτερικής υγρασίας».

Ποια είναι η σχέση μεταξύ του πρώτου και του δεύτερου μέρους της φράσης;

Το δεύτερο μέρος

- A. αντιτίθεται στο πρώτο μέρος.
- B. επαναλαμβάνει το πρώτο μέρος.
- Γ. διευκρινίζει το πρόβλημα που περιγράφεται στο πρώτο μέρος.
- Δ. δίνει λύση στο πρόβλημα που περιγράφεται στο πρώτο μέρος.

Σημείωση 1. Από Διεθνές Πρόγραμμα για την Αξιολόγηση των Μαθητών- PISA (σελ. 72-74), από Κέντρο Εκπαιδευτικής Έρευνας, 2007, Αθήνα: Επτάλοφος Α.Β.Ε.Ε. (προσαρμογή)

Σημείωση 2. Θέμα που δόθηκε στους μαθητές/τριες για το Πρόγραμμα PISA 2000 (κυρίως έρευνα).

ΑΘΛΗΤΙΚΑ ΠΑΠΟΥΤΣΙΑ

ΟΔΗΓΙΕΣ ΒΑΘΜΟΛΟΓΗΣΗΣ

ΕΡΩΤΗΣΗ 1

Αποδεκτή απάντηση

Δ. Ότι είναι πολύ σημαντικό για τους νεαρούς αθλητές να φορούν καλά αθλητικά παπούτσια.

Μη αποδεκτή απάντηση

Άλλες απαντήσεις.

ΕΡΩΤΗΣΗ 2

Αποδεκτή απάντηση

Αναφέρεται στο γεγονός ότι αυτό περιορίζει τις κινήσεις.

- Περιορίζουν τις κινήσεις.
- Εμποδίζουν το τρέξιμο

Μη αποδεκτή απάντηση

Απάντηση που αποδεικνύει λανθασμένη κατανόηση του κειμένου ή απάντηση εκτός θέματος.

- Για να αποφευχθούν οι τραυματισμοί.
- Δεν μπορούν να στηρίξουν το πόδι.
- Γιατί πρέπει να στηρίζεται το πόδι και ο αστράγαλος.

Δίνει ανεπαρκή ή αόριστη απάντηση.

- Διαφορετικά δεν είναι κατάλληλα.

ΕΡΩΤΗΣΗ 3

Αποδεκτή απάντηση

Αναφέρεται στις τέσσερις προϋποθέσεις που αναγράφονται με πλάγια γράμματα στο κείμενο. Η απάντηση θεωρείται σωστή εάν παραθέτει τα λόγια του κειμένου, παραφράζει ή αναπτύσσει τις προϋποθέσεις, οι οποίες μπορεί να αναφέρονται με οποιαδήποτε σειρά. Οι τέσσερις προϋποθέσεις είναι:

- (1) Να παρέχουν εξωτερική προστασία
- (2) Να υποστηρίζουν το πέλμα
- (3) Να παρέχουν ευστάθεια
- (4) Να απορροφούν τους κραδασμούς

- Εξωτερική προστασία (1)

Να υποστηρίζουν το πόδι (2)

Καλή ευστάθεια (3)

Να απορροφούν τους κραδασμούς (4)

- Πρέπει να παρέχουν εξωτερική προστασία, να υποστηρίζουν το πόδι, να παρέχουν καλή ευστάθεια στον παίκτη, και να απορροφούν τα κτυπήματα.
- Προστατεύουν, υποστηρίζουν, παρέχουν ευστάθεια, απορροφούν κραδασμούς.

Μη αποδεκτή απάντηση

Οποιαδήποτε άλλη απάντηση.

- 1. Να προστατεύουν από τα χτυπήματα της μπάλας ή των ποδιών.
- 2. Να ανθίστανται στις ανομοιομορφίες του εδάφους.
- 3. Να κρατούν το πόδι ζεστό και στεγνό.
- 4. Να υποστηρίζουν το πόδι.

[Σε αυτή την απάντηση τα τρία πρώτα σημεία είναι όλα τμήματα της προϋπόθεσης 1 (Να παρέχουν εξωτερική προστασία).]

ΕΡΩΤΗΣΗ 4

Αποδεκτή απάντηση

Δ. δίνει λύση στο πρόβλημα που περιγράφεται στο πρώτο μέρος.

Μη αποδεκτή απάντηση

Άλλες απαντήσεις.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΟΥ ΣΟΥΠΕΡΜΑΡΚΕΤ

**Προσοχή: Κίνδυνος Αλλεργίας από
Φυστίκια**

**Γεμιστά Μπισκότα με Κρέμα
Λεμόνι**

Ημερομηνία Προειδοποίησης: 04 Φεβρουαρίου

Παρασκευάστρια Εταιρεία: Fine Foods Ltd

Περιγραφή Προϊόντος: Γεμιστά Μπισκότα με
Κρέμα Λεμόνι, 125γρ (Ανάλωση πριν από 18
Ιουνίου και Ανάλωση πριν από 01 Ιουλίου)

Πληροφορίες: Μπισκότα απ' αυτές τις παρτίδες
μπορεί να περιέχουν κομμάτια από φυστίκια, τα
οποία δεν συμπεριλαμβάνονται στη λίστα των
συστατικών. Άτομα αλλεργικά στα φυστίκια, δεν
πρέπει να καταναλώσουν τα μπισκότα αυτά.

Τι πρέπει να κάνετε: Εάν έχετε αγοράσει αυτά
τα μπισκότα, μπορείτε να τα επιστρέψετε στο
σημείο πώλησης για πλήρη επιστροφή χρημάτων.
Για περισσότερες πληροφορίες μπορείτε να
τηλεφωνήσετε στο 801 100 100.

Η ανακοίνωση στην προηγούμενη σελίδα αναρτήθηκε σε σουπερμάρκετ.

Να ανατρέξεις στην ανακοίνωση για να απαντήσεις στις ερωτήσεις που ακολουθούν.

Ερώτηση 1: ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΟΥ ΣΟΥΠΕΡΜΑΡΚΕΤ

Ποιος είναι ο σκοπός της ανακοίνωσης;

- A Να διαφημίσει τα Γεμιστά Μπισκότα με Κρέμα Λεμονιού.
- B Να ενημερώσει το κοινό πότε κατασκευάστηκαν τα μπισκότα.
- Γ Να προειδοποιήσει το κοινό για τα μπισκότα.
- Δ Να εξηγήσει πού μπορεί κανείς να αγοράσει Γεμιστά Μπισκότα με Κρέμα Λεμονιού.

Ερώτηση 2: ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΟΥ ΣΟΥΠΕΡΜΑΡΚΕΤ

Ποια είναι η επωνυμία της εταιρείας που έφτιαξε τα μπισκότα;

.....

Ερώτηση 3: ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΟΥ ΣΟΥΠΕΡΜΑΡΚΕΤ

Τι θα έκανες αν **εσύ** είχες αγοράσει αυτά τα μπισκότα;

.....

Γιατί θα το έκανες αυτό;

Να ανατρέξεις στο κείμενο για να αιτιολογήσεις την απάντησή σου.

.....

.....

Ερώτηση 4: ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΟΥ ΣΟΥΠΕΡΜΑΡΚΕΤ

Γιατί έχουν συμπεριληφθεί στην ανακοίνωση οι ημερομηνίες «Ανάλωση πριν από»;

.....

.....

Σημείωση 1. Από PISA 2009 Assessment Framework -Key Competencies in Reading, Mathematics and Science (σελ. 194-199), από OECD, 2009, Paris: OECD. (προσαρμογή)

Σημείωση 2. Μετάφραση θέματος από το Κέντρο Εκπαιδευτικής Έρευνας.

Θέμα που δόθηκε στους μαθητές/τριες για το Πρόγραμμα PISA 2009 (πιλοτική έρευνα).

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΟΥ ΣΟΥΠΕΡΜΑΡΚΕΤ

ΟΔΗΓΙΕΣ ΒΑΘΜΟΛΟΓΗΣΗΣ

Ερώτηση 1

Αποδεκτή απάντηση

Γ. Να προειδοποιήσει το κοινό για τα μπισκότα.

Μη αποδεκτή απάντηση

Άλλες απαντήσεις

Ερώτηση 2

Αποδεκτή απάντηση

Αναγνωρίζει σωστά την επωνυμία της παρασκευάστριας εταιρείας.

- *Fine Foods.*
- *Fine foods Ltd*

Μη αποδεκτή απάντηση

Ανεπαρκής ή αόριστη απάντηση.

- *η παρασκευάστρια εταιρεία*
- *κάποιος*
- *η εταιρεία*

Ανεπαρκής κατανόηση του κειμένου ή μη εύλογη ή εκτός θέματος απάντηση.

- *Κρέμα Λεμόνι*
- *σουπερμάρκετ*
- *ο φούρναρης*

Ερώτηση 3

Σημείωση για τη βαθμολόγηση : Οι επιμέρους απαντήσεις αξιολογούνται ως μία ενιαία απάντηση. Στις παρακάτω οδηγίες βαθμολόγησης, το 3Α αναφέρεται στο πρώτο μέρος, το 3Β στο δεύτερο.

Αποδεκτή απάντηση

3Α: Ο μαθητής δείχνει με την απάντησή του πως καταλαβαίνει ότι μπορεί κάποιος να επιστρέψει τα μπισκότα και να πάρει πίσω τα χρήματά του. Μπορεί να αναφέρει ότι κατανάλωσε τα μπισκότα, ότι δεν κατανάλωσε τα μπισκότα, τα επέστρεψε ή τα ξεφορτώθηκε με άλλο τρόπο ΚΑΙ
3Β: Δίνει μια εξήγηση που συμφωνεί με το κείμενο και την απάντηση του στο 3Α.

- (3Α)
θα ζητούσα τα λεφτά μου πίσω.
- (3Β)
μου λέει να το κάνω
έχω αλλεργία στα φυστίκια

φταίνε αυτοί.
μπορεί να έχουν κάποιο (άλλο) πρόβλημα
δεν μου αρέσουν τα φυστίκια

- (3A)
Θα τα πετούσα.
(3B)
έχω αλλεργία στα φυστίκια
μπορεί να έχουν κάποιο πρόβλημα
- (3A)
Θα τα έτρωγα.
(3B)
τα φυστίκια δεν με πειράζουν εμένα
δεν έχω αλλεργία στα φυστίκια
μ' αρέσουν τα φυστίκια
- (3A)
Θα τα έδινα στη συμμαθήτριά μου
(3B)
δεν είναι αλλεργική στα φυστίκια
- (3A)
Τίποτε.
(3B)
δεν έχω αλλεργία στα φυστίκια
δεν μπαίνω στον κόπο να τα πάω πίσω στο κατάστημα

3A: Παραθέτει ή παραφράζει ένα κατάλληλο σημείο του κειμένου χωρίς να το αιτιολογεί περαιτέρω (εννοώντας ότι το κείμενο σου λέει τι να κάνεις και ότι δεν χρειάζεται άλλη εξήγηση).

- (3A) Να επιστρέψετε το προϊόν στο σημείο πώλησης για πλήρη επιστροφή χρημάτων. Για περισσότερες πληροφορίες, μπορείτε να τηλεφωνήσετε στο 801 100 100.
(3B) (καμία απάντηση)
- (3A) Να επιστρέψετε το προϊόν στο σημείο πώλησης για πλήρη επιστροφή χρημάτων.
(3B) (καμία απάντηση)
- (3A) Για περισσότερες πληροφορίες, μπορείτε να τηλεφωνήσετε στο 801 100 100.
(3B) (καμία απάντηση)
- (3A) Για περισσότερες πληροφορίες, μπορείτε να τηλεφωνήσετε στον αριθμό.
(3B) (καμία απάντηση)

3A: καμία απάντηση ΚΑΙ 3B: εξηγεί γιατί δεν κάνει τίποτε

- (3A) (καμία απάντηση)
(3B) δεν έχω αλλεργία στα φυστίκια
- (3A) (καμία απάντηση)
(3B) δεν μπαίνω στον κόπο να τα πάω πίσω στο κατάστημα

Μη αποδεκτή απάντηση

Ανεπαρκής ή αόριστη απάντηση.

- (3A) δεν ξέρω
(3B) μπορεί να είχαν φυστίκια
- (3A) θα τα έτρωγα
(3B) μπορεί να είχαν φυστίκια

Ανεπαρκής κατανόηση του κειμένου ή μη εύλογη ή εκτός θέματος απάντηση.

- (3A) (καμία απάντηση)

- (3B) θα κοιτάζα μήπως περιέχουν φυστίκια
- (3A) θα τα έτρωγα
- (3B) φαίνονται μια χαρά για να τα φας
- (3A) θα τα έδινα σε κάποιον άλλο
- (3B) δεν πειράζει
- (3A) (καμία απάντηση)
- (3B) έχω αλλεργία στα φυστίκια
- (3A) (καμία απάντηση)
- (3B) τα φυστίκια μπορεί να είναι επικίνδυνα
- (3A) θα τα πετούσα
- (3B) Έχει λήξει η προθεσμία κατανάλωσης

Ερώτηση 4

Αποδεκτή απάντηση

Αναφέρει το γεγονός ότι οι ημερομηνίες Ανάλωση πριν από παραπέμπουν στις παρτίδες με τα μπισκότα που έχουν πρόβλημα.

- να αναγνωρίσει την παρτίδα / τις παρτίδες
- έτσι γνωρίζεις ποια πακέτα έχουν φυστίκια

Μη αποδεκτή απάντηση

Αναφέρει μέχρι τότε πρέπει να καταναλωθούν τα μπισκότα.

- γιατί μέχρι τότε πρέπει να τα φας
- να σου πει μέχρι τότε πρέπει να φας τα μπισκότα
- ώστε να μην τα κρατήσεις για πάρα πολύ καιρό
- να σου πει τότε λήγουν

Ανεπαρκής ή αόριστη απάντηση.

- είναι η ημερομηνία.

Ανεπαρκής κατανόηση του κειμένου ή μη εύλογη ή εκτός θέματος απάντηση.

- Για να ξέρεις τότε η ανακοίνωση είναι άσχετη.

ΑΠΟΨΕΙΣ ΜΑΘΗΤΩΝ

Ενώ υπάρχουν τόσοι άνθρωποι στον κόσμο που πεθαίνουν από πείνα και αρρώστιες, εμείς ασχολούμαστε περισσότερο με τις μελλοντικές εξελίξεις. Παραμερίζουμε αυτούς τους ανθρώπους προσπαθώντας να τους ξεχάσουμε και να προχωρήσουμε προς τα μπρος. Κάθε χρόνο δαπανώνται δισεκατομμύρια δολάρια από μεγάλες εταιρείες για την εξερεύνηση του διαστήματος. Εάν τα χρήματα που ξοδεύονται για την εξερεύνηση του διαστήματος, χρησιμοποιούνταν προς όφελος εκείνων που έχουν ανάγκη και όχι εκείνων που πλουτίζουν, τότε θα μπορούσαν να ανακουφίσουν εκατομμύρια ανθρώπους από τα δεινά.

Αννα

Η πρόκληση της εξερεύνησης του διαστήματος είναι για πολλούς ανθρώπους πηγή έμπνευσης. Εδώ και χιλιάδες χρόνια κοιτάζουμε τον ουρανό και ονειρευόμαστε, με τη λαχτάρα να φτάσουμε στ' αστέρια και να τα αγγίξουμε, με τη λαχτάρα να επικοινωνήσουμε με κάτι που μόνο στη φαντασία μας μπορεί να υπάρχει, με τη λαχτάρα να μάθουμε... Είμαστε μόνοι στο Σύμπαν;

Μεταφορικά, η εξερεύνηση του διαστήματος είναι ανάγκη για γνώση και είναι η ανάγκη για γνώση εκείνη που κάνει τον κόσμο να προχωρεί. Ενώ οι ρεαλιστές μάς θυμίζουν αδιάκοπα τα προβλήματα του παρόντος, οι ονειροπόλοι μάς διευρύνουν το πνεύμα. Είναι τα οράματα, οι ελπίδες και οι επιθυμίες των ονειροπόλων που θα μας οδηγήσουν στο μέλλον.

Βεατρίκη

Καταστρέφουμε τα τροπικά δάση, γιατί στο υπέδαφος υπάρχει πετρέλαιο, σκάβουμε ορυχεία σε ιερές περιοχές για να βρούμε ουράνιο. Θα ήμασταν έτοιμοι να αφανίσουμε έναν ακόμη πλανήτη, για να λύσουμε προβλήματα που οι ίδιοι δημιουργήσαμε; Ασφαλώς!

Η εξερεύνηση του διαστήματος ενισχύει την επικίνδυνη πεποίθηση ότι η ανθρωπότητα μπορεί να λύσει τα προβλήματά της απλώνοντας όλο και περισσότερο την κυριαρχία της στο περιβάλλον. Οι άνθρωποι θα συνεχίσουν να αισθάνονται ότι έχουν το δικαίωμα να καταχρώνται τις φυσικές πηγές – για παράδειγμα ποτάμια ή τροπικά δάση – εάν ξέρουμε ότι υπάρχει πάντα ένας άλλος κοντινός πλανήτης που μπορούμε να εκμεταλλευτούμε.

Έχουμε ήδη προξενήσει αρκετές καταστροφές στη Γη. Θα έπρεπε να αφήσουμε το διάστημα στην ησυχία του.

Ντίτερ

Οι πόροι της γης εξαντλούνται πολύ γρήγορα. Ο πληθυσμός της γης αυξάνεται με τρομαχτική ταχύτητα. Η ζωή δεν θα μπορέσει να διατηρηθεί, εάν συνεχίσουμε να ζούμε μ' αυτόν τον τρόπο. Η ρύπανση δημιούργησε την τρύπα του όζοντος. Τα γόνιμα εδάφη αρχίζουν να χάνονται και σε σύντομο διάστημα οι διατροφικοί πόροι θα ελαττωθούν. Ο υπερπληθυσμός έχει ήδη προκαλέσει λιμούς και ασθένειες.

Το διάστημα είναι μια απέραντη κενή περιοχή που μπορούμε να χρησιμοποιήσουμε προς όφελός μας. Ενθαρρύνοντας την εξερεύνηση του διαστήματος ίσως κάποια μέρα βρούμε έναν πλανήτη, όπου θα μπορέσουμε να ζήσουμε. Επί του παρόντος αυτό φαίνεται αδιανόητο, αλλά και μόνο η ιδέα της δυνατότητας ενός ανθρώπου να ταξιδέψει στο διάστημα, είχε θεωρηθεί άλλοτε απίθανη. Η διακοπή της εξερεύνησης του διαστήματος προκειμένου να επιλυθούν άμεσα προβλήματα, θα φανέρωνε στενόμυαλη και κοντόθωρη άποψη. Οφείλουμε να μάθουμε να νοιαζόμαστε όχι μόνο γι' αυτή τη γενιά, αλλά και για τις γενιές που θα ακολουθήσουν.

Φελίξ

Το να αγνοήσουμε τι μπορεί να προσφέρει η εξερεύνηση του διαστήματος, θα ήταν μεγάλη απώλεια για την ανθρωπότητα. Η δυνατότητα να προχωρήσουμε σε πληρέστερη κατανόηση του Σύμπαντος και της προέλευσής του είναι εξαιρετικά πολύτιμη και δεν πρέπει να παραμεληθεί. Η μελέτη άλλων ουρανίων σωμάτων μάς έχει ήδη κάνει να συνειδητοποιήσουμε τα περιβαλλοντικά προβλήματα που θα μπορούσαν να απειλήσουν τη Γη, εάν δεν μάθουμε να ρυθμίζουμε σωστά τις δραστηριότητές μας.

Ας σκεφτούμε τις έμμεσες επιπτώσεις της έρευνας των διαστημικών ταξιδιών. Η τελειοποίηση της τεχνολογίας των ακτίνων λέιζερ ή μίας σειράς άλλων ιατρικών θεραπειών μπορούν να αποδοθούν στη διαστημική έρευνα. Ύλες όπως το τεφλόν είναι καρπός της κατάκτησης του διαστήματος από την ανθρωπότητα. Οι νέες τεχνολογίες που δημιουργήθηκαν για τη διαστημική έρευνα μπορούν συνεπώς να έχουν άμεσα οφέλη για όλους.

Κάθι

Τα κείμενα στις προηγούμενες δύο σελίδες γράφτηκαν από μαθητές που τελειώνουν το σχολείο. Να ανατρέξεις στα κείμενα αυτά για να απαντήσεις στις ερωτήσεις που ακολουθούν.

Ερώτηση 1: ΑΠΟΨΕΙΣ ΜΑΘΗΤΩΝ

Σε ποια από τις παρακάτω ερωτήσεις κλήθηκαν να απαντήσουν οι μαθητές; Κυκλώστε τη σωστή απάντηση.

- A Ποιο είναι το σημαντικότερο πρόβλημα που αντιμετωπίζει ο κόσμος στις μέρες μας;
- B Είστε υπέρ της διαστημικής έρευνας;
- Γ Πιστεύετε ότι υπάρχει ζωή σε άλλους πλανήτες εκτός από τον δικό μας;
- Δ Ποιες είναι οι πρόσφατες πρόοδοι της διαστημικής έρευνας;

Ερώτηση 2: ΑΠΟΨΕΙΣ ΜΑΘΗΤΩΝ

Ποιος από τους συντάκτες αυτών των κειμένων αντιτίθεται **αμεσότερα** στο επιχείρημα του Φελίξ; Κυκλώστε τη σωστή απάντηση.

- A Ντίτερ.
- B Άννα.
- Γ Κάθι.
- Δ Βεατρίκη.

Ερώτηση 3: ΑΠΟΨΕΙΣ ΜΑΘΗΤΩΝ

Σκεφτείτε τις κύριες ιδέες που προβάλλουν οι 5 μαθητές. Με ποιον μαθητή συμφωνείτε περισσότερο;

Το όνομα του μαθητή: .....

Δικαιολογήστε με δικά σας λόγια την επιλογή σας αναφερόμενοι στην προσωπική σας άποψη **και** στις κύριες ιδέες που προβάλλει ο συγκεκριμένος μαθητής.

.....

.....

.....

.....

Ερώτηση 4: ΑΠΟΨΕΙΣ ΜΑΘΗΤΩΝ

Μερικά σημεία του κειμένου εκφράζουν την άποψη του γράφοντος, η οποία στηρίζεται στις αξίες και στις ιδέες του, ενώ άλλα αναφέρονται σε πραγματικά γεγονότα, τα οποία μπορούν να ελεγχθούν αντικειμενικά και είναι είτε σωστά είτε λανθασμένα.

Να βάλετε σε κύκλο την «άποψη του γράφοντος» ή το «πραγματικό γεγονός» που αντιστοιχεί στις φράσεις από τα γραπτά των μαθητών, σύμφωνα με το παράδειγμα.

Φράσεις από τα γραπτά των μαθητών	Άποψη του γράφοντος ή πραγματικό γεγονός;
«Η μόλυνση δημιούργησε την τρύπα του όζοντος». (Φελίξ)	Άποψη του γράφοντος / <u>πραγματικό γεγονός</u>
«Κάθε χρόνο δισεκατομμύρια δολάρια ξοδεύ-ονται για τη διαστημική έρευνα από τις μεγάλες εταιρείες». (Άννα)	Άποψη του γράφοντος / πραγματικό γεγονός
«Η εξερεύνηση του διαστήματος ενισχύει την επικίνδυνη πεποίθηση ότι τα ανθρώπινα προβλήματα μπορούν να επιλυθούν με τη διαρκώς αυξανόμενη κυριαρχία μας στο περιβάλλον». (Ντίτερ)	Άποψη του γράφοντος / πραγματικό γεγονός
«Η διακοπή της διαστημικής εξερεύνησης, με σκοπό την επίλυση άμεσων προβλημάτων, θα φανέρωνε στενόμυαλη και κοντόθωρη άποψη». (Φελίξ)	Άποψη του γράφοντος / πραγματικό γεγονός

Σημείωση 1. Από PISA 2009 Assessment Framework -Key Competencies in Reading, Mathematics and Science (σελ. 187-193) από OECD, 2009, Paris: OECD. (προσαρμογή)

Σημείωση 2. Μετάφραση θέματος από το Κέντρο Εκπαιδευτικής Έρευνας.

Θέμα που δόθηκε στους μαθητές/τριες για το Πρόγραμμα PISA 2009 (πιλοτική έρευνα).

ΑΠΟΨΕΙΣ ΜΑΘΗΤΩΝ

ΟΔΗΓΙΕΣ ΒΑΘΜΟΛΟΓΗΣΗΣ

Ερώτηση 1

Αποδεκτή απάντηση

B. Είστε υπέρ της διαστημικής έρευνας;

Μη αποδεκτή απάντηση

Οποιαδήποτε άλλη απάντηση.

Ερώτηση 2

Αποδεκτή απάντηση

A. Νίτιερ

Μη αποδεκτή απάντηση

Οποιαδήποτε άλλη απάντηση.

Ερώτηση 3

Αποδεκτή απάντηση

Η απάντηση φανερώνει σωστή κατανόηση της άποψης του μαθητή που επέλεξε ο εξεταζόμενος μαθητής όσον αφορά την εξερεύνηση του διαστήματος, ΚΑΙ εξηγεί τους λόγους της επιλογής του. Πρέπει να αναφέρει ένα επιχείρημα ή ένα σύνολο επιχειρημάτων που προτείνεται ειδικά από τον μαθητή που επέλεξε ο εξεταζόμενος μαθητής (π.χ. η απάντηση δεν μπορεί να περιορίζεται στο να δείχνει ότι ο μαθητής είναι υπέρ ή κατά της διαστημικής έρευνας. Πρέπει να αναφέρεται με τρόπο σαφή ή έμμεσο σε ένα από τα βασικά επιχειρήματα που επέλεξε ο εξεταζόμενος μαθητής:

- (1) εισάγοντας ένα επιχείρημα που ενισχύει αυτή την άποψη (σ' αυτή την περίπτωση η απάντηση μπορεί επίσης να περιέχει παράθεση τμήματος του κειμένου ή παράφραση του κειμένου) ΚΑΙ / Ή
- (2) χρησιμοποιώντας δικές του λέξεις (με δικά του λόγια), για να ερμηνεύσει ή να συνοψίσει την επιχειρηματολογία του επιλεγέντος μαθητή.

Ακολουθούν περιλήψεις των κυριότερων επιχειρημάτων κάθε μαθητή:

Άννα: Η απάντηση πρέπει να δείχνει ή να συμπεραίνει ότι η Άννα είναι κατά της εξερεύνησης του διαστήματος και να αναφέρεται με τρόπο σαφή ή έμμεσο στο επιχείρημα που η Άννα αναπτύσσει, ότι δηλαδή θα έπρεπε να χρησιμοποιήσουμε τις οικονομικές πηγές μας για να βοηθήσουμε τους ανθρώπους (που βρίσκονται σε ανάγκη) παρά για τη διαστημική έρευνα.

- *Είναι πιο σημαντικό να βοηθάμε τους ανθρώπους στη γη παρά να σπαταλάμε χρήματα στη διαστημική τεχνολογία. [Με δικά του λόγια ανασχηματίζει την άποψη της Άννας.]*
- *Άννα – Μου φαίνεται ότι θα κάναμε καλύτερα να απασχολούμεθα με ό,τι συμβαίνει στον κόσμο μας, παρά να δαπανούμε όλα τα χρήματά μας στην εξερεύνηση του διαστήματος. Κατανώ τη σπουδαιότητα ορισμένων ερευνών, αλλά νομίζω ότι πριν απ'*

όλα, πρέπει να νικήσουμε την ασθένεια και τον λιμό. [Συνοψίζει την άποψη της Άννας με δικά του λόγια και προσθέτει δικό του σχόλιο.]

Βεατρίκη: Η απάντηση πρέπει να δείχνει ή να συμπεραίνει ότι η Βεατρίκη είναι υπέρ της εξερεύνησης του διαστήματος και να αναφέρεται με τρόπο σαφή ή συμπερασματικά στο επιχείρημα που αναπτύσσει ότι η διαστημική έρευνα εκφράζει την επιθυμία της ανθρωπότητας για τελειοποίηση. Μπορεί να αναφερθεί στην προσπάθεια της Βεατρίκης να δώσει ένα μακροπρόθεσμο όραμα, αλλά πρέπει να διαχωρίσει με τρόπο σαφή ή έμμεσο την τοποθέτησή της από αυτήν του Φελίξ.

- **Βεατρίκη** – «*Η εξερεύνηση του διαστήματος είναι η θέληση του ανθρώπου για γνώση*». Σκέπτομαι ότι δεν είναι κακό να διευρύνουμε τον ορίζοντά μας. [Αναφέρει το κείμενο και προσθέτει ένα προσωπικό επιχείρημα στη δεύτερη πρόταση.]

Ντίτερ: Η απάντηση πρέπει να δείχνει ή να συμπεραίνει ότι ο Ντίτερ είναι κατά της εξερεύνησης του διαστήματος και να αναφέρεται με τρόπο σαφή ή έμμεσο στο επιχείρημά του ότι η διαστημική έρευνα είναι συνδεδεμένη με την καταστροφή του περιβάλλοντος ή ότι οι άνθρωποι θα προκαλέσουν βλάβες στο διάστημα αν τους δοθεί ευκαιρία ή ότι η εξερεύνηση του διαστήματος μάς ενθαρρύνει να καταστρέψουμε ακόμα περισσότερο τη Γη. Να γίνουν δεκτές οι απαντήσεις που δείχνουν ότι η προτεραιότητα του Ντίτερ είναι η προστασία του περιβάλλοντος στη Γη ή ότι χρειάζεται να αλλάξουμε τους εαυτούς μας ή την νοοτροπία μας.

- **Ντίτερ** – Συμφωνώ μαζί του, γιατί ανησυχεί για το περιβάλλον και σκέπτεται ότι πρέπει να αφήσουμε το διάστημα “εν ειρήνη”. [Χρησιμοποιεί δικά του λόγια, για να συνοψίσει το ουσιαστικό της άποψης του Ντίτερ.]
- **Ντίτερ:** Ο Ντίτερ λέει ότι πρέπει να σταματήσουμε να καταστρέφουμε το περιβάλλον μας. Σκέπτομαι ότι είναι το πιο σημαντικό πρόβλημα του πλανήτη μας. [Συνοψίζει μια από τις κυριότερες ιδέες του Ντίτερ και προσθέτει μια παρατήρηση που ενισχύει αυτή την ιδέα. Η απάντηση φανερώνει έμμεση κατανόηση της άποψης του Ντίτερ για τη διαστημική έρευνα.]

Φελίξ: Η απάντηση πρέπει να δείχνει ή να συμπεραίνει ότι ο Φελίξ είναι υπέρ της εξερεύνησης του διαστήματος και αναφέρεται με τρόπο σαφή ή έμμεσο στο επιχείρημά του ότι η ανθρωπότητα έχει ανάγκη να βρει έναν άλλο πλανήτη για να ζήσει εκεί ΚΑΙ / ή ότι η ζωή δεν μπορεί πλέον να συντηρηθεί στη γη. Μπορεί να αναφερθεί στη μέριμνα του Φελίξ για προστασία του περιβάλλοντος, αλλά πρέπει να διακρίνει με τρόπο σαφή ή έμμεσο την τοποθέτησή του από αυτή του Ντίτερ. Μπορεί να αναφερθεί στο ενδιαφέρον του να δώσει για ένα μακροπρόθεσμο όραμα, αλλά πρέπει να διακρίνει με τρόπο σαφή ή έμμεσο την διαφορετική του άποψη από της Βεατρίκης.

- **Φελίξ:** Συμφωνώ με τον Φελίξ, διότι τουλάχιστον όσο δεχόμαστε την εξαφάνιση της ανθρωπότητας, δεν υπάρχει άλλο μέρος να πάμε, όταν θα έχουμε καταστρέψει το περιβάλλον στη Γη. [Ανασηματίζει μια από τις κυριότερες ιδέες του Φελίξ.]

Κάθι: Η απάντηση πρέπει να δείχνει άμεσα ή έμμεσα ότι η Κάθι είναι υπέρ της εξερεύνησης του διαστήματος και να αναφέρεται με τρόπο σαφή ή έμμεσο στο επιχείρημα που αναπτύσσει ότι η εξερεύνηση του διαστήματος προωθεί τις γνώσεις ΚΑΙ / ή ό,τι μαθαίνουμε χάρις στη διαστημική έρευνα, μπορεί να εφαρμοσθεί σε άλλους τομείς.

- **Κάθι:** Οι γνώσεις μας επεκτείνονται κάθε μέρα χάρις στη διαστημική έρευνα. [Συνοψίζει τη κεντρική ιδέα της Κάθι.]

Μη αποδεκτή απάντηση

Απάντηση αόριστη ή ανεπαρκής, ή που εστιάζεται σε ήσσονος σημασίας λεπτομέρεια του επιλεγέντος επιχειρήματος.

- Άννα: Δεν θα έπρεπε να αφήνουμε τους ανθρώπους στο περιθώριο προσπαθώντας να ξεχάσουμε και να προσπεράσουμε. [Απλή παράφραση.]
- Άννα: Συμφωνώ με την Άννα, διότι τα χρήματα που ξοδεύονται για τη διαστημική έρευνα, θα έπρεπε να χρησιμοποιηθούν, για να βοηθήσουν τους ανθρώπους που βρίσκονται σε ανάγκη. [Απλή παράφραση.]
- Κάθι: Γιατί δίνει τα καλύτερα επιχειρήματα. [Αόριστη]
- Φελίξ: Ο Φελίξ λέει ότι δεν μπορούμε να συντηρήσουμε επ' άπειρον τη ζωή στη Γη, συνεπώς πρέπει να βρούμε έναν άλλο πλανήτη, για να ζήσουμε εκεί. [Απλή παράφραση.]
- Φελίξ – Ο πλέον συμπαθής. [Αόριστη απάντηση.]
- Άννα – το άρθρο της είναι ακριβές και έχει δίκιο. [Δεν λαμβάνει υπόψη τις κυριότερες ιδέες του επιχειρήματος.]
- Φελίξ, διότι η τρύπα στο στρώμα του όζοντος είναι σοβαρό πρόβλημα. [Εστιάζεται σε μια λεπτομέρεια του επιχειρήματος.]
- Φελίξ – ανησυχεί αληθινά για το περιβάλλον. Και είναι ένας ωραίος τύπος που σέβεται τη φύση. [Δεν ξεχωρίζει τη θέση του Φελίξ από αυτή του Ντίτερ: και οι δυο έχουν την μέριμνα να προστατεύσουν το περιβάλλον.]
- Βεατρίκη, διότι συμφωνώ ότι η εξερεύνηση του διαστήματος είναι σημαντική για το μέλλον μας. [Δεν διακρίνει τη θέση της Βεατρίκης από αυτή του Φελίξ: και οι δύο είναι υπέρ της διαστημικής έρευνας και οι δύο αναφέρονται σε ένα μακροπρόθεσμο όραμα.]

Απάντηση που φανερώνει μια λανθασμένη κατανόηση του κειμένου, ή απάντηση απίθανη ή άσχετη.

- Βεατρίκη: Το ανθρώπινο είδος δεν θα μπορέσει πλέον να ζήσει για πολύ χρόνο στον πλανήτη μας, συνεπώς πρέπει να πάμε αλλού. [Συνοψίζει με ανακρίβεια το επιχειρήμα της Βεατρίκης.]
- Κάθι – έχει δίκιο, διότι σύντομα ο πλανήτης της Γης θα στερεύσει και τι θα κάνουμε τότε; [Συνοψίζει με ανακρίβεια το επιχείρημα της Κάθι (φαίνεται να το συγχέει με του Φελίξ).]
- Πρόκληση – Μου αρέσουν οι προκλήσεις περισσότερο από όλα. [Απάντηση άσχετη.]

Ερώτηση 4

Αποδεκτή απάντηση

3 απαντήσεις σωστές

Φράσεις από τα γραπτά των μαθητών	Αποψη του γράφοντος ή πραγματικό γεγονός;
«Η μόλυνση δημιούργησε την τρύπα του όζοντος». (Φελίξ)	πραγματικό γεγονός
«Κάθε χρόνο δισεκατομμύρια δολάρια ξοδεύονται για τη διαστημική έρευνα από τις μεγάλες εταιρείες». (Άννα)	πραγματικό γεγονός
«Η εξερεύνηση του διαστήματος ενισχύει την επικίνδυνη πεποίθηση ότι τα ανθρώπινα προβλήματα μπορούν να επιλυθούν με τη διαρκώς αυξανόμενη κυριαρχία μας στο περιβάλλον». (Ντίτερ)	Αποψη του γράφοντος
«Η διακοπή της διαστημικής εξερεύνησης, με σκοπό την επίλυση άμεσων προβλημάτων, θα φανέρωνε στενόμυαλη και κοντόθωρη άποψη». (Φελίξ)	Αποψη του γράφοντος

Μη αποδεκτή απάντηση

2 ή λιγότερες απαντήσεις σωστές

Σημείωση 1. Από PISA 2009 Assessment Framework - Key Competencies in Reading, Mathematics and Science (σελ. 187-193) από OECD, 2009, Paris: OECD. (προσαρμογή)
Σημείωση 2. Μετάφραση οδηγιών βαθμολόγησης από το Κέντρο Εκπαιδευτικής Έρευνας.

ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΑ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΑ ΟΠΛΑ

Ένας ύποπτος για φόνο, αρνείται τα πάντα. Επιμένει ότι δεν γνωρίζει το θύμα. Λέει ότι δεν τον συνάντησε ποτέ, ποτέ δεν τον πλησίασε ούτε τον άγγιξε. Η αστυνομία και ο δικαστής έχουν πειστεί ότι δεν λέει την αλήθεια. Αλλά πώς να το αποδείξουν;

Στον τόπο του εγκλήματος αυτοί που έκαναν την έρευνα, συγκέντρωσαν και τα πιο απίθανα αποδεικτικά στοιχεία: κλωστές από υφάσματα, τρίχες μαλλιών, δακτυλικά αποτυπώματα, γόπες τσιγάρων... Οι λίγες τρίχες μαλλιών που βρέθηκαν στο σακάκι του θύματος είναι κόκκινες. Και παραδόξως μοιάζουν με αυτές του υπόπτου. Εάν μπορούσε να αποδειχθεί ότι αυτές οι τρίχες είναι πράγματι δικές του, αυτό θα ήταν απόδειξη ότι ο ύποπτος πράγματι συνάντησε το θύμα.

Κάθε άτομο είναι μοναδικό

Οι ειδικοί ρίχτηκαν στη δουλειά. Εξετάζουν μερικά κύτταρα που βρίσκονται στη ρίζα των μαλλιών και μερικά αιμοσφαίρια του υπόπτου. Πράγματι, στον πυρήνα κάθε κυττάρου του σώματός μας υπάρχει το DNA. Τι είναι αυτό; Το DNA μοιάζει με ένα περιδέραιο φτιαγμένο από δύο στριφτές σειρές μαργαριταριών. Φανταστείτε ότι τα μαργαριτάρια αυτά έχουν τέσσερα διαφορετικά χρώματα και ότι τα χιλιάδες χρωματιστά μαργαριτάρια είναι περασμένα με αυστηρά καθορισμένη διάταξη. Η διάταξη αυτή είναι ακριβώς η ίδια σε όλα τα κύτταρα του σώματος: στα κύτταρα της ρίζας των μαλλιών, του μεγάλου δακτύλου του ποδιού, στα κύτταρα του συκωτιού, του στομαχιού και του αίματος. Αλλά η διάταξη που έχουν τα μαργαριτάρια ποικίλει από το ένα άτομο στο άλλο. Λόγω του μεγάλου αριθμού των μαργαριταριών, υπάρχει ελάχιστη πιθανότητα να έχουν δύο πρόσωπα το ίδιο DNA, εκτός από τους ομοζυγωτούς διδύμους. Το DNA, μοναδικό για κάθε άτομο, αποτελεί ένα είδος γενετικής ταυτότητας. Οι γενετιστές είναι, λοιπόν σε θέση να συγκρίνουν τη γενετική ταυτότητα του υπόπτου (που φαίνεται στο αίμα) με αυτή του ανθρώπου με τα κόκκινα μαλλιά. Αν πρόκειται για την ίδια γενετική ταυτότητα, ξέρουμε ότι πράγματι ο ύποπτος πλησίασε το θύμα που υποστηρίζει ότι δεν το συνάντησε ποτέ.

Μία μόνο απόδειξη

Σε περιπτώσεις σεξουαλικών επιθέσεων, φόνων, κλοπών ή και άλλων ακόμη εγκλημάτων, η αστυνομία καταφεύγει όλο και πιο συχνά σε γενετικές αναλύσεις. Για ποιο λόγο; Για να προσπαθήσει να αποδείξει ότι δύο πρόσωπα, ένα πρόσωπο κι ένα αντικείμενο ή δύο αντικείμενα ήρθαν σε επαφή μεταξύ τους. Η απόδειξη μιας τέτοιας επαφής είναι συχνά πολύ χρήσιμη για την έρευνα. Αλλά δεν αποτελεί αναγκαστικά και την απόδειξη διάπραξης εγκλήματος. Είναι μόνο ένα αποδεικτικό στοιχείο μεταξύ πολλών άλλων.

ANNE VERSAILLE

Είμαστε φτιαγμένοι από δισεκατομμύρια κύτταρα

Κάθε ζωντανή ύπαρξη αποτελείται από πολλά κύτταρα. Ένα κύτταρο είναι αφάνταστα μικρό. Το λέμε επίσης μικροσκοπικό, γιατί μπορούμε να το δούμε μόνο με δυνατό μικροσκόπιο. Κάθε κύτταρο έχει ένα περίβλημα και έναν πυρήνα, στον οποίο βρίσκεται το DNA.

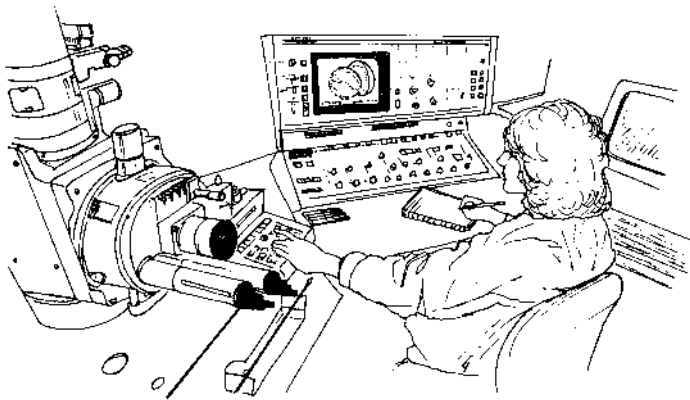
Γενετική ταυτότητα;

Το DNA αποτελείται από πολλά γονίδια, καθένα από τα οποία αποτελείται από χιλιάδες «μαργαριτάρια». Το σύνολο αυτών των γονιδίων συνθέτει τη γενετική ταυτότητα του ατόμου.

Πώς αποκαλύπτεται η γενετική ταυτότητα;

Ο γενετιστής παίρνει κάποια κύτταρα από τη ρίζα των τριχών που εντοπίστηκαν πάνω στο θύμα ή από το σάλιο που έμεινε στη γόπα ενός τσιγάρου. Τα βυθίζει μέσα σε υγρό που καταστρέφει οτιδήποτε περιβάλλει το DNA αυτών των κυττάρων. Κατόπιν, κάνει το ίδιο με ορισμένα κύτταρα του αίματος του υπόπτου. Έπειτα το DNA ετοιμάζεται ειδικά για την ανάλυση. Τοποθετείται σε ειδικό ζελέ και στη συνέχεια διοχετεύεται ηλεκτρικό ρεύμα μέσα στο ζελέ. Ύστερα από μερικές ώρες εμφανίζονται ραβδώσεις παρόμοιες με τον γραμμωτό κώδικα που υπάρχει πάνω στα τα προϊόντα που αγοράζουμε, οι οποίες είναι ορατές με ειδική λάμπα. Συγκρίνουν τέλος τον γραμμωτό κώδικα του DNA του ύποπτου, με αυτόν των τριχών που βρέθηκαν πάνω στο θύμα.

*Μικροσκόπιο σε
εργαστήριο
της αστυνομίας*

Πηγή: New Zealand Council for Educational Research, Assessment Resource Bank, article, from «Le Liguier», 27 May 1998

Διαβάστε το άρθρο της προηγούμενης σελίδας, για να απαντήσετε στις ακόλουθες ερωτήσεις.

Ερώτηση 1: ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΑ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΑ ΟΠΛΑ

Για να εξηγήσει τη δομή του DNA, ο συγγραφέας μιλά για περιδέριο με μαργαριτάρια. Πώς αυτά τα περιδέρια διαφέρουν από άτομο σε άτομο;

- A. Διαφέρουν στο μήκος.
- B. Η διάταξη που έχουν τα μαργαριτάρια είναι διαφορετική.
- Γ. Ο αριθμός των κολιέ είναι διαφορετικός.
- Δ. Το χρώμα των μαργαριταριών είναι διαφορετικό.

Ερώτηση 2: ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΑ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΑ ΟΠΛΑ

Σε τι χρησιμεύει το κείμενο που βρίσκεται στο πλαίσιο με τον τίτλο: «Πώς αποκαλύπτεται αυτή η γενετική ταυτότητα»;

Χρησιμεύει για να εξηγήσουμε

- A. τι είναι το DNA.
- B. τι είναι ο γραμμωτός κώδικας που υπάρχει στα προϊόντα που αγοράζουμε.
- Γ. πώς κάνουμε ανάλυση των κυττάρων, για να βρούμε τη δομή του DNA.
- Δ. πώς μπορούμε να αποδείξουμε ότι έχει διαπραχθεί ένα έγκλημα.

Ερώτηση 3: ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΑ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΑ ΟΠΛΑ

Ποιος είναι ο κύριος στόχος του συγγραφέα;

- A. Να προειδοποιήσει.
- B. Να διασκεδάσει.
- Γ. Να πληροφορήσει.
- Δ. Να πείσει.

Ερώτηση 4: ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΑ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΑ ΟΠΛΑ

Η τελευταία φράση της εισαγωγής (στο τέλος του πρώτου γκρίζου πλαισίου) είναι: «Αλλά πώς να το αποδείξουν;»

Σύμφωνα με το άρθρο, πώς προσπαθούν οι διεξάγοντες την αστυνομική έρευνα να απαντήσουν σ' αυτήν την ερώτηση;

- A. Ανακρίνοντας τους μάρτυρες.
- B. Κάνοντας γενετικές αναλύσεις.
- Γ. Ανακρίνοντας διεξοδικά τον ύποπτο.
- Δ. Μελετώντας εκ νέου όλα τα αποτελέσματα της έρευνας.

Σημείωση 1. Από Διεθνές Πρόγραμμα για την Αξιολόγηση των Μαθητών- PISA (σελ. 60-62), από Κέντρο Εκπαιδευτικής Έρευνας, 2007, Αθήνα: Επτάλοφος Α.Β.Ε.Ε.

Σημείωση 2. Θέμα που δόθηκε στους μαθητές/τριες για το Πρόγραμμα PISA 2000 (κυρίως έρευνα).

ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΑ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΑ ΟΠΛΑ

ΟΔΗΓΙΕΣ ΒΑΘΜΟΛΟΓΗΣΗΣ

ΕΡΩΤΗΣΗ 1

Αποδεκτή απάντηση

B. Η διάταξη που έχουν τα μαργαριτάρια είναι διαφορετική.

Μη αποδεκτή απάντηση

Άλλες απαντήσεις.

ΕΡΩΤΗΣΗ 2

Αποδεκτή απάντηση

Γ. πώς κάνουμε ανάλυση των κυττάρων, για να βρούμε τη δομή του DNA.

Μη αποδεκτή απάντηση

Άλλες απαντήσεις.

ΕΡΩΤΗΣΗ 3

Αποδεκτή απάντηση

Γ. Να πληροφορήσει.

Μη αποδεκτή απάντηση

Άλλες απαντήσεις.

ΕΡΩΤΗΣΗ 4

Αποδεκτή απάντηση

B. Διεξάγοντας γενετικές αναλύσεις.

Μη αποδεκτή απάντηση

Άλλες απαντήσεις.

Σημείωση. Από Διεθνές Πρόγραμμα για την Αξιολόγηση των Μαθητών- PISA (σελ. 137-138), από Κέντρο Εκπαιδευτικής Έρευνας, 2007, Αθήνα: Επτάλοφος Α.Β.Ε.Ε. (προσαρμογή)

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

	ΩΡΕΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ				<i>Ισχύει από 1 Φεβρουαρίου 1998</i>
	Εθνική	ΕΛΙΑ	Γεννάδειος	Μπενάκειος	Βιβλιοθήκη της Βουλής
Κυριακή	13-17	Κλειστή	14-15	Κλειστή	14-17
Δευτέρα	11-20	11-17.30	13-20	11-17.30	10-17.30
Τρίτη	11-20	11-20	11-20	11-20	10-20
Τετάρτη	11-20	11-17	10-20	11-17	10-20
Πέμπτη	11-20	11-17.30	10-20	11-17.30	10-20
Παρασκευή	11-17	11-17	10-20	11-17	10-17.30
Σάββατο	10-13	10-13	9-13	10-13	9-13

Ερώτηση 1: ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

Τι ώρα κλείνει η Βιβλιοθήκη ΕΛΙΑ την Τετάρτη;

- A. 4 μ.μ.
- B. 5 μ.μ.
- Γ. 7 μ.μ.
- Δ. 8 μ.μ.

Ερώτηση 2: ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

Ποια βιβλιοθήκη παραμένει ανοικτή στις 6 μ.μ. κάθε Παρασκευή βράδυ;

- A. Εθνική βιβλιοθήκη.
- B. Βιβλιοθήκη της Βουλής.
- Γ. Γεννάδειος βιβλιοθήκη.
- Δ. Μπενάκειος βιβλιοθήκη.
- Ε. Βιβλιοθήκη ΕΛΙΑ.

Σημείωση. Από *Διεθνές Πρόγραμμα για την Αξιολόγηση των Μαθητών- PISA* (σελ. 59), από Κέντρο Εκπαιδευτικής Έρευνας, 2007, Αθήνα: Επτάλοφος Α.Β.Ε.Ε. (προσαρμογή)

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

ΟΔΗΓΙΕΣ ΒΑΘΜΟΛΟΓΗΣΗΣ

ΕΡΩΤΗΣΗ 1

Αποδεκτή απάντηση

5 μ.μ. / 5 ακριβώς.

Μη αποδεκτή απάντηση

Άλλες απαντήσεις.

ΕΡΩΤΗΣΗ 2

Αποδεκτή απάντηση

Γ. Γεννάδειος βιβλιοθήκη.

Μη αποδεκτή απάντηση

Άλλες απαντήσεις.

ΓΚΡΑΦΙΤΙ

Γίνομαι έξαλλη, καθώς βλέπω ότι ο τοίχος του σχολείου καθαρίστηκε και ξαναβάφτηκε για τέταρτη φορά, για να καθαρίσει από το γκράφιτι. Η δημιουργικότητα είναι αξιοθαύμαστη, αλλά οι άνθρωποι πρέπει να βρίσκουν τρόπους να εκφράζονται, χωρίς να προκαλούν πρόσθετα προβλήματα στην κοινωνία.

Γιατί δυσφημείς τη νεολαία ζωγραφίζοντας γκράφιτι, εκεί όπου απαγορεύεται; Οι επαγγελματίες καλλιτέχνες δεν κρεμούν τους πίνακές τους στους δρόμους, έτσι δεν είναι; Απεναντίας, ψάχνουν για χρηματοδότηση και αποκτούν φήμη μέσα από νόμιμες εκθέσεις.

Κατά τη γνώμη μου τα κτήρια, οι περιφράξεις και τα παγκάκια στα πάρκα είναι έργα τέχνης από μόνα τους. Είναι στ' αλήθεια λυπηρό να χαλάς την αρχιτεκτονική τους με το γκράφιτι και επιπλέον αυτή η μέθοδος καταστρέφει το στρώμα του όζοντος. Ειλικρινά, δεν καταλαβαίνω γιατί αυτοί οι εγκληματικοί καλλιτέχνες ενοχλούνται, επειδή τα «έργα» τους σβήνονται και ξανασβήνονται.

Χέλγκα

Δεν υπάρχει περιορισμός στο γούστο. Η κοινωνία μας είναι γεμάτη επικοινωνία και διαφήμιση. Λογότυποι εταιρειών, ταμπέλες μαγαζιών. Μεγάλες ενοχλητικές αφίσες στους δρόμους. Είναι όλα αυτά αποδεκτά; Συνήθως ναι. Είναι το γκράφιτι αποδεκτό; Για άλλους ναι, για άλλους όχι.

Ποιος πληρώνει τη ζημιά του γκράφιτι; Ποιος σε τελευταία ανάλυση πληρώνει το αντίτιμο των διαφημίσεων; Σωστό. Ο καταναλωτής.

Αυτοί που έχουν αναρτήσει διαφημιστικές ταμπέλες έχουν ζητήσει την άδειά σας; Όχι. Γιατί τότε αυτοί που ζωγραφίζουν γκράφιτι θα πρέπει; Τα πάντα δεν είναι θέμα επικοινωνίας- το δικό σας όνομα και της παρέας και τα μεγάλα έργα τέχνης στους δρόμους;

Θυμηθείτε τα ριγέ και τα καρδ ρούχα που εμφανίστηκαν στα μαγαζιά λίγα χρόνια πριν. Και τα ρούχα του σκι. Τα σχέδια και τα χρώματα πάρθηκαν κατευθείαν από τους ζωγραφισμένους με λουλούδια τιμιεντένιους τοίχους. Είναι αστείο αυτά τα σχέδια και τα χρώματα να είναι αποδεκτά και να θαυμάζονται, ενώ το γκράφιτι, που είναι στο ίδιο στιλ, να θεωρείται φρικτό.

Δύσκολοι καιροί για την τέχνη.

Σοφία

Οι δύο επιστολές της προηγούμενης σελίδας προέρχονται από το Διαδίκτυο (Internet) και έχουν ως θέμα το γκράφιτι. Το γκράφιτι είναι παράνομη ζωγραφική και γραφή σε τοίχους και αλλού. Αναφερθείτε στις επιστολές, για να απαντήσετε στις παρακάτω ερωτήσεις.

Ερώτηση 1: ΓΚΡΑΦΙΤΙ

Ο σκοπός καθεμιάς από τις παραπάνω επιστολές είναι

- A. να εξηγήσει τι είναι το γκράφιτι.
  - B. να εκφράσει άποψη για το γκράφιτι.
  - Γ. να δείξει πόσο δημοφιλή είναι τα γκράφιτι.
  - Δ. να πει πόσο μεγάλη είναι η δαπάνη για τον καθαρισμό από το γκράφιτι.
-

Ερώτηση 2: ΓΚΡΑΦΙΤΙ

Γιατί η Σοφία αναφέρεται στη διαφήμιση;

.....

.....

.....

Ερώτηση 3: ΓΚΡΑΦΙΤΙ

Με ποια από τις δύο επιστολές συμφωνείτε; Εξηγήστε την απάντησή σας **με δικά σας λόγια**, αναφερόμενοι σε ό,τι έχει λεχθεί στη μία ή και στις δύο επιστολές.

.....

.....

.....

Ερώτηση 4: ΓΚΡΑΦΙΤΙ

Γνωρίζετε ότι μπορούμε να μιλήσουμε για το **τι** λέει μία επιστολή (περιεχόμενο).

Γνωρίζετε ότι μπορούμε να μιλήσουμε για **τον τρόπο** που μία επιστολή είναι γραμμένη (ύφος).

Χωρίς να λάβετε υπόψη σας με ποια επιστολή συμφωνείτε, ποια νομίζετε ότι είναι η καλύτερη επιστολή; Αιτιολογήστε την απάντησή σας κάνοντας αναφορά **στον τρόπο** με τον οποίο η μία ή και οι δύο επιστολές είναι γραμμένες.

.....

.....

.....

Σημείωση 1. Από *Διεθνές Πρόγραμμα για την Αξιολόγηση των Μαθητών- PISA* (σελ. 52-54), από Κέντρο Εκπαιδευτικής Έρευνας, 2007, Αθήνα: Επτάλοφος Α.Β.Ε.Ε. (προσαρμογή)
Σημείωση 2. Θέμα που δόθηκε στους μαθητές/τριες για το Πρόγραμμα PISA 2000 (κυρίως έρευνα).

ΓΚΡΑΦΙΤΙ

ΟΔΗΓΙΕΣ ΒΑΘΜΟΛΟΓΗΣΗΣ

ΕΡΩΤΗΣΗ 1

Αποδεκτή απάντηση

B. Να εκφράσει άποψη για το γκράφιτι.

Μη αποδεκτή απάντηση

Άλλες απαντήσεις.

ΕΡΩΤΗΣΗ 2

Αποδεκτή απάντηση

Αναγνωρίζει τη σύγκριση ανάμεσα στη διαφήμιση και στα γκράφιτι. Η απάντηση παρουσιάζει την ιδέα ότι η διαφήμιση είναι μια νόμιμη μορφή γκράφιτι.

- Για να δείξει ότι η διαφήμιση μπορεί να είναι εξίσου «επιθετική» με τα γκράφιτι.
- Γιατί μερικοί άνθρωποι θεωρούν ότι η διαφήμιση είναι τόσο άσχημη όσο και η ζωγραφική με σπρέι.
- Λέει ότι η διαφήμιση δεν είναι παρά μια νόμιμη μορφή γκράφιτι.
- Θεωρεί ότι η διαφήμιση είναι σαν τα γκράφιτι.
- Γιατί δεν μας ζητούν την άδειά μας πριν να εγκαταστήσουν τις διαφημιστικές ταμπέλες. [Η σύγκριση μεταξύ διαφήμισης και γκράφιτι υποδηλώνεται.]
- Γιατί οι διαφημιστικές αφίσες τοποθετούνται στο περιβάλλον μας χωρίς την άδειά μας, ακριβώς όπως και τα γκράφιτι.
- Διότι οι διαφημιστικές αφίσες είναι όπως τα γκράφιτι. [Σύντομη απάντηση. Ο μαθητής αναγνωρίζει την ομοιότητα χωρίς να την αναπτύξει.]
- Διότι αυτή είναι μια άλλη μορφή αφισοκόλλησης.
- Διότι οι διαφημιστές κολλούν αφίσες στους τοίχους και εκείνη πιστεύει ότι είναι όπως τα γκράφιτι.
- Γιατί και τα δύο τοποθετούνται πάνω στους τοίχους.
- Γιατί και τα δύο αυτά πράγματα είναι εξίσου όμορφα ή άσχημα να τα βλέπει κανείς.
- Αναφέρεται στη διαφήμιση, επειδή αυτή είναι αποδεκτή, σε αντίθεση με τα γκράφιτι. [Η ομοιότητα μεταξύ του γκράφιτι και της διαφήμισης υποδηλώνεται με την αναφορά στη διαφορετική στάση που κρατά ο κόσμος απέναντί της.]

Αναγνωρίζει το γεγονός ότι η αναφορά στη διαφήμιση είναι τρόπος υπεράσπισης των γκράφιτι.

- Για να καταλάβουμε πως τελικά τα γκράφιτι είναι θεμιτά.

Μη αποδεκτή απάντηση

Απάντηση ασαφής ή ανεπαρκής.

- Είναι ένας τρόπος να παρουσιάσει τη δική της άποψη.
- Γιατί έτσι ήθελε να κάνει, το αναφέρει σαν παράδειγμα.
- Είναι μια στρατηγική.
- Λογότυποι επιχειρήσεων, επωνυμίες καταστημάτων.

Απαντήσεις που δείχνουν λανθασμένη κατανόηση του κειμένου, ή εκτός θέματος.

- Περιγράφει τα γκράφιτι.
- Γιατί οι άνθρωποι φτιάχνουν γκράφιτι επάνω τους.
- Τα γκράφιτι είναι ένα είδος διαφήμισης.
- Γιατί τα γκράφιτι είναι διαφημίσεις για κάποιο συγκεκριμένο άτομο ή για μια ομάδα. [Εδώ η σύγκριση ακολουθεί λανθασμένη κατεύθυνση ότι δηλαδή «τα γκράφιτι είναι μορφή διαφήμισης».]

ΕΡΩΤΗΣΗ 3

Αποδεκτή απάντηση

Αιτιολογεί την άποψη του αναφερόμενος στο περιεχόμενο του ενός ή και των δύο γραμμάτων. Η απάντηση μπορεί να αναφέρεται είτε στη γενική άποψη του γράφοντος για το γκράφιτι (δηλαδή υπέρ ή κατά) είτε σε κάποια λεπτομέρεια της επιχειρηματολογίας του. Η ερμηνεία της άποψης του γράφοντος πρέπει να είναι πειστική. Η εξήγηση μπορεί να λάβει τη μορφή παράφρασης ενός τμήματος του κειμένου, αλλά δεν πρέπει να είναι αυτούσια μεταφορά ολόκληρου ή σχεδόν ολόκληρου του κειμένου.

- Συμφωνώ με τη Χέλγκα. Τα γκράφιτι είναι παράνομα, γι' αυτό θεωρούνται πράξεις βανδαλισμού.
- Με τη Σοφία. Μου φαίνεται ότι είναι υποκριτικό από τη μια μεριά να επιβάλλουμε πρόστιμα στους δημιουργούς των γκράφιτι και από την άλλη να κερδίζουμε χρήματα μιμούμενοι τα έργα τους.
- Κατά κάποιον τρόπο συμφωνώ και με τις δύο. Πιστεύω ότι πρέπει να απαγορεύεται να ζωγραφίζουν πάνω στους τοίχους των δημόσιων χώρων, αλλά θα έπρεπε να δίνεται στους ανθρώπους η ευκαιρία να εκφραστούν αλλού.
- Με της Σοφίας, επειδή δίνει σημασία στην τέχνη.
- Συμφωνώ και με τις δυο. Τα γκράφιτι δεν είναι καλά, αλλά και η διαφήμιση δεν είναι καλύτερη, ας μην είμαστε λοιπόν υποκριτές.
- Με τη Χέλγκα, γιατί ούτε εμένα μου αρέσουν πολύ τα γκράφιτι, αλλά καταλαβαίνω και την άποψη της Σοφίας που δεν θέλει να καταδικάσει τους ανθρώπους γιατί κάνουν αυτό που πιστεύουν.
- Με τη Σοφία. Η αλήθεια είναι ότι τα σχέδια και τα χρώματα που είναι δανεισμένα από τα γκράφιτι τα βλέπουμε στα εμπορικά καταστήματα και γίνονται αποδεκτά από ανθρώπους που θεωρούν τα γκράφιτι απαίσια.

Μη αποδεκτή απάντηση

Αιτιολογεί την άποψη του επαναλαμβάνοντας αυτούσια μέρος του κειμένου (με ή χωρίς εισαγωγικά).

- Με τη Χέλγκα, γιατί συμφωνώ με την ιδέα ότι οι άνθρωποι θα έπρεπε να βρίσκουν τρόπους να εκφράζονται χωρίς να προκαλούν πρόσθετα προβλήματα στην κοινωνία.
- Με τη Χέλγκα. Γιατί να δυσφημείς τη νεολαία;

Απάντηση ασαφής ή ανεπαρκής.

- Με τη Σοφία, επειδή νομίζω ότι το γράμμα της Χέλγκα δεν περιέχει επιχειρήματα που να στηρίζουν την άποψή της. (Ενώ η Σοφία κάνει μια σύγκριση με τη διαφήμιση κ.λπ.) Η απάντηση αναφέρεται στο ύφος ή στην ποιότητα των επιχειρημάτων.]
- Της Χέλγκα, γιατί δίνει περισσότερες λεπτομέρειες. [Η απάντηση αναφέρεται στην ποιότητα των επιχειρημάτων.]
- Συμφωνώ με τη Χέλγκα. [Χωρίς τεκμηρίωση της άποψής του.]
- Με της Χέλγκα, γιατί πιστεύω αυτά που λέει. [Χωρίς τεκμηρίωση της γνώμης.]

- Και με τις δυο, γιατί μπορώ να καταλάβω την άποψη της Χέλγκα. Αλλά και η Σοφία έχει δίκιο εξίσου. [Η άποψη δεν στηρίζεται σε κάποια αιτιολόγηση.]

Παρερμηνεύει τα κείμενα, ή δίνει απάντηση εκτός θέματος.

- Συμφωνώ πιο πολύ με τη Χέλγκα. Η Σοφία δεν φαίνεται σίγουρη για τις απόψεις της.
- Με το γράμμα της Χέλγκα, γιατί πιστεύει ότι ορισμένοι έχουν ταλέντο. [Κακή ερμηνεία της άποψης της Χέλγκα.]

ΕΡΩΤΗΣΗ 4

Αποδεκτή απάντηση

Εξηγεί την άποψή του κάνοντας αναφορά στο ύφος ή στη μορφή της μιας από τις επιστολές ή και των δύο. Αναφέρεται σε κριτήρια όπως το ύφος, η δομή των επιχειρημάτων, η δύναμή τους, ο τόνος, οι γλωσσικές επιλογές και οι στρατηγικές που χρησιμοποιούνται προκειμένου να πειστεί ο αναγνώστης. Εκφράσεις όπως «καλύτερα επιχειρήματα» πρέπει να είναι αιτιολογημένες.

- Με της Χέλγκα. Έδωσε πολλές πλευρές του θέματος που πρέπει να λάβουμε υπόψη μας και θυμίζει τις περιβαλλοντικές ζημιές που προκαλούνται από τους δημιουργούς των γκράφιτι, πράγμα που το θεωρώ πολύ σημαντικό.
- Η επιστολή της Χέλγκα είναι αποτελεσματική γιατί απευθύνεται κατευθείαν στους δημιουργούς των γκράφιτι.
- Νομίζω ότι η επιστολή της Χέλγκα ήταν η καλύτερη. Της Σοφίας μου φάνηκε κάπως προκατειλημμένη.
- Νομίζω ότι η επιχειρηματολογία της Σοφίας είναι πολύ καλή, αλλά η επιστολή της Χέλγκα είναι καλύτερα δομημένη.
- Η Σοφία, γιατί δεν έβαλε στο στόχαστρο κανέναν. [Αυτή η εξήγηση είναι αποδεκτή, αν την εκλάβουμε ως «δεν επιτίθεται σε κανέναν».]
- Μου αρέσει η επιστολή της Χέλγκα. Παραθέτει τις απόψεις της με μεγάλη βεβαιότητα.

Μη αποδεκτή απάντηση

Εκφέρει μια κρίση δείχνοντας απλά ότι συμφωνεί ή διαφωνεί με την άποψη της επιστολογράφου, ή αρκείται στο να παραφράσει ή να παραφράσει το περιεχόμενο.

- Με της Χέλγκα. Συμφωνώ με όλα όσα λέει.
- Η καλύτερη επιστολή είναι της Χέλγκα. Τα γκράφιτι είναι δαπανηρά και άχρηστα, όπως, ακριβώς, το λέει.
- Η επιστολή της Σοφίας είναι η καλύτερη.
- Η επιστολή της Σοφίας είναι η πιο ευκολοδιάβαστη.
- Η Χέλγκα έχει καλύτερα επιχειρήματα.

Απάντηση που δείχνει λανθασμένη κατανόηση του κειμένου ή απάντηση εκτός θέματος.

- Η επιστολή της Χέλγκα είναι πιο καλογραμμένη. Αναπτύσσει το θέμα σημείο προς σημείο και εν συνεχεία, πάνω σ' αυτή τη βάση καταλήγει σ' ένα λογικό συμπέρασμα.
Η επιστολή της Σοφίας, γιατί διατηρεί την άποψή της μέχρι το τέλος.

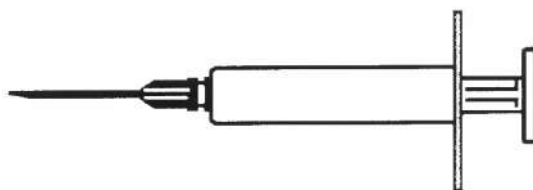

ΓΡΙΠΗ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΘΕΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΜΒΟΛΙΑΣΜΩΝ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ACOL ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΓΡΙΠΗΣ

Όπως πιθανά γνωρίζετε, η γρίπη το χειμώνα μπορεί να χτυπήσει αιφνιδιαστικά και δυνατά. Μπορεί να αφήσει τα θύματά της άρρωστα για εβδομάδες.

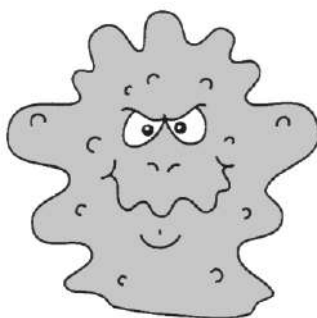
Ο καλύτερος τρόπος να αντιμετωπίσει κανείς τον ιό, είναι να έχει γυμνασμένο και υγιές σώμα. Καθημερινή άσκηση και διατροφή που περιλαμβάνει πολλά φρούτα και λαχανικά συνιστώνται ιδιαίτερα, για να βοηθήσουν το ανοσοποιητικό σύστημα στον αγώνα του κατά της εισβολής του ιού.

Η ACOL αποφάσισε να προσφέρει στο προσωπικό της την ευκαιρία να εμβολιαστεί κατά της γρίπης, ως έναν επιπλέον τρόπο πρόληψης κατά της εξάπλωσης του ύπουλου ιού ανάμεσά μας. Η ACOL κανόνισε να έρχεται μια νοσοκόμα στις εγκαταστάσεις της, για να εμβολιάσει το προσωπικό στις εργάσιμες ώρες την εβδομάδα που αρχίζει την 17^η Οκτωβρίου. Το πρόγραμμα αυτό προσφέρεται δωρεάν σε όλα τα μέλη του προσωπικού.

Η συμμετοχή είναι εθελοντική. Τα μέλη του προσωπικού που θα επιλέξουν το πρόγραμμα, θα πρέπει να υπογράψουν ένα έντυπο στο οποίο να δηλώνουν ότι δεν υποφέρουν από κανενός τύπου αλλεργία και ότι δέχονται να εμβολιαστούν, με την προϋπόθεση ότι γνωρίζουν πως μπορεί να υπάρξουν μικρές παρενέργειες.

Τα ιατρικά δεδομένα δείχνουν ότι το εμβόλιο δεν προξενεί γρίπη. Μπορεί όμως να προκαλέσει μερικές παρενέργειες όπως κούραση, χαμηλό πυρετό και ελαφρύ πόνο στο χέρι.

ΠΟΙΟΣ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΕΜΒΟΛΙΑΖΕΤΑΙ;

Οποιοσδήποτε ενδιαφέρεται να προστατευτεί από τον ιό της γρίπης.

Το εμβόλιο συνιστάται κυρίως σε άτομα άνω των 65 ετών. Ανεξάρτητα όμως από την ηλικία, είναι απαραίτητο για ΟΠΟΙΟΝΔΗΠΟΤΕ πάσχει από χρόνιες παθήσεις, ιδιαίτερα από καρδιοαναπνευστικά προβλήματα ή διαβήτη.

Στον κλειστό χώρο ενός γραφείου ΟΛΟ το προσωπικό κινδυνεύει να προσβληθεί από γρίπη.

ΠΟΙΟΣ ΔΕΝ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΕΜΒΟΛΙΑΖΕΤΑΙ;

Άτομα που είναι αλλεργικά στα αυγά, άτομα που υποφέρουν από οξείες εμπύρετες ασθένειες, καθώς και γυναίκες σε κατάσταση εγκυμοσύνης.

Στην περίπτωση που παίρνετε κάποιο φάρμακο ή παρουσιάσατε στο παρελθόν αντίδραση στο εμβόλιο της γρίπης, συμβουλευτείτε το γιατρό σας.

Αν επιθυμείτε να εμβολιαστείτε την εβδομάδα που αρχίζει την 17^η Οκτωβρίου, παρακαλούμε να ενημερώσετε τη διευθύντρια του προσωπικού κ. Ελένη Παπανικολάου, μέχρι την Παρασκευή 7 Οκτωβρίου. Η ακριβής ημερομηνία και ώρα θα οριστούν με βάση την ευχέρεια της νοσοκόμας, τον αριθμό των ενδιαφερομένων και το χρόνο που εξυπηρετεί το περισσότερο προσωπικό. Αν επιθυμείτε να εμβολιαστείτε γι αυτό το χειμώνα, αλλά δεν μπορείτε να είστε εκεί την ώρα που ορίστηκε, παρακαλούμε να ενημερώσετε την κ. Ελένη. Αν υπάρξει αρκετά μεγάλος αριθμός ενδιαφερομένων, μπορεί να οριστεί και άλλη ημερομηνία εμβολιασμού.

Για περισσότερες πληροφορίες, παρακαλούμε να επικοινωνήσετε με την κ. Ελένη στο εσωτερικό τηλέφωνο 5577.

**προστατέψτε
Την ΥΓΕΙΑ σας**

Η κ. Ελένη Παπανικολάου, διευθύντρια προσωπικού της ACOL, ετοίμασε το ενημερωτικό φυλλάδιο που βρίσκεται στις δύο προηγούμενες σελίδες για το προσωπικό της ACOL. Με βάση το φυλλάδιο αυτό να απαντήσετε στις ερωτήσεις που ακολουθούν.

Ερώτηση 1: ΓΡΙΠΗ

Ποιο από τα παρακάτω ανταποκρίνεται στο πρόγραμμα εμβολιασμού της ACOL κατά της γρίππης;

- A. Το χειμώνα καθημερινά θα γίνονται γυμναστικές ασκήσεις.
- B. Τα εμβόλια θα γίνονται κατά τις εργάσιμες ώρες.
- Γ. Θα δοθεί μικρή προμοδότηση στους συμμετέχοντες στο πρόγραμμα.
- Δ. Ένας γιατρός θα κάνει τις ενέσεις.

Ερώτηση 2: ΓΡΙΠΗ

Γνωρίζετε ότι μπορούμε να μιλήσουμε για το **περιεχόμενο** ενός κειμένου (τι λέει το κείμενο).

Γνωρίζετε ότι μπορούμε να μιλήσουμε για το **ύφος** του (τον τρόπο που παρουσιάζεται).

Η κ. Ελένη ήθελε το ενημερωτικό αυτό φυλλάδιο να είναι γραμμένο σε φιλικό και ενθαρρυντικό **ύφος**.

Πιστεύετε ότι το πέτυχε;

Δικαιολογήστε την απάντησή σας αναφερόμενοι σε συγκεκριμένες λεπτομέρειες του τρόπου παρουσίασης των κειμένων, στο ύφος των κειμένων, στις εικόνες ή στα άλλα γραφιστικά.

.....
.....

Ερώτηση 3: ΓΡΙΠΗ

Σύμφωνα με το ενημερωτικό φυλλάδιο, αν θέλετε να προστατευτείτε από τον ιό της γρίππης, το εμβόλιο:

- A. είναι πιο αποτελεσματικό από την άσκηση και την υγιεινή διατροφή, αλλά πιο επικίνδυνο.
- B. είναι καλή ιδέα, αλλά όχι υποκατάστατο της άσκησης και της υγιεινής διατροφής.
- Γ. είναι το ίδιο αποτελεσματικό όσο η άσκηση και η υγιεινή διατροφή και λιγότερο απαιτητικό.
- Δ. είναι περιττό, εάν ασκείστε συστηματικά και ακολουθείτε υγιεινή διατροφή.

Ερώτηση 4: ΓΡΙΠΗ

Ένα σημείο του ενημερωτικού φυλλαδίου λέει:

ΠΟΙΟΣ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΕΜΒΟΛΙΑΖΕΤΑΙ;

Οποιοσδήποτε ενδιαφέρεται να προστατευτεί από τον ιό.

Μετά τη διανομή του ενημερωτικού φυλλαδίου από την κ. Ελένη, κάποιος συνάδελφός της είπε ότι η φράση «Οποιοσδήποτε ενδιαφέρεται να προστατευτεί από τον ιό», θα έπρεπε να είχε παραλειφθεί, διότι είναι παραπλανητική.

Συμφωνείτε ότι η φράση αυτή είναι παραπλανητική και θα έπρεπε να είχε παραλειφθεί;

Εξηγήστε την απάντησή σας.

.....

.....

.....

.....

Ερώτηση 5: ΓΡΙΠΗ

Σύμφωνα με το ενημερωτικό φυλλάδιο, ποιο από τα παρακάτω μέλη του προσωπικού πρέπει επικοινωνήσει με την κ. Ελένη;

- A. Ο Στέφανος από την αποθήκη, ο οποίος δεν θέλει να εμβολιαστεί, γιατί προτιμά να στηριχτεί στη φυσική του ανοσία.
- B. Η Ιουλία από το τμήμα πωλήσεων που θέλει να μάθει αν το πρόγραμμα εμβολιασμού είναι υποχρεωτικό.
- Γ. Η Αλίκη από το τμήμα αλληλογραφίας, που θα ήθελε να εμβολιαστεί για αυτό το χειμώνα, όμως θα αποκτήσει μωρό σε δυο μήνες.
- Δ. Ο Μιχάλης από το λογιστήριο που θέλει να εμβολιαστεί, αλλά θα πάρει άδεια την εβδομάδα που αρχίζει την 17η Οκτωβρίου.

Σημείωση 1. Από Διεθνές Πρόγραμμα για την Αξιολόγηση των Μαθητών- PISA (σελ. 47-51), από Κέντρο Εκπαιδευτικής Έρευνας, 2007, Αθήνα: Επτάλοφος Α.Β.Ε.Ε. (προσαρμογή)
Σημείωση 2. Θέμα που δόθηκε στους μαθητές/τριες για το Πρόγραμμα PISA 2000 (κυρίως έρευνα).

ΓΡΙΠΗ

ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΗΣΗ

ΕΡΩΤΗΣΗ 1

Αποδεκτή απάντηση

B. Τα εμβόλια θα γίνονται κατά τις εργάσιμες ώρες.

Μη αποδεκτή απάντηση

Άλλες απαντήσεις.

ΕΡΩΤΗΣΗ 2

Αποδεκτή απάντηση

Αναφέρεται με σαφήνεια στο κείμενο και συνδέει το ύφος με τον στόχο του κειμένου, προβάλλοντας το φιλικό στοιχείο και το στοιχείο της ενθάρρυνσης. Η απάντηση πρέπει να περιλαμβάνει τουλάχιστον ένα από τα ακόλουθα στοιχεία:

- (1) να αναφέρεται σε ένα από τα στοιχεία του κειμένου, (μορφή του κειμένου, ύφος, εικόνες, άλλα γραφικά ή άλλη παρόμοια λεπτομέρεια) και/ ή
- (2) να χρησιμοποιεί όρους αξιολογικούς άλλους από το «φιλικό» ή «ενθαρρυντικό». (Παρατήρηση: γενικοί χαρακτηρισμοί, όπως «ενδιαφέρον», «ευκολοδιάβαστο», «κατανοητό» ή «ξεκάθαρο» δεν θεωρούνται κατάλληλοι.)

Η άποψη του μαθητή για το αν η Ελένη πέτυχε ή όχι, μπορεί να αναφέρεται καθαρά ή να υπονοείται.

- Όχι, ήταν κακή ιδέα να τοποθετηθεί η εικόνα μιας σύριγγας στην αρχή του κειμένου. Είναι τρομακτικό. [Αναφέρεται σε ένα συγκεκριμένο στοιχείο της ανακρίνουσας: σε μια από τις εικόνες (1). Χρησιμοποιεί δικό του αξιολογικό όρο «τρομακτικό» (2).]
- Ναι, οι εικόνες διακόπτουν το κείμενο και κάνουν την ανάγνωσή του ευκολότερη. [Περιγράφει ένα χαρακτηριστικό της μορφής του κειμένου (1).]
- Η εικόνα του ιού που μοιάζει με πρόσωπο κινουμένων σχεδίων, είναι φιλική. [Αναφέρεται σε ένα χαρακτηριστικό μιας από τις εικόνες: «μοιάζει με πρόσωπο κινουμένων σχεδίων» (1)]
- Όχι, οι εικόνες είναι παιδιάστικες και ακατάλληλες. [Χρησιμοποιεί δικά του λόγια («παιδιάστικες», «ακατάλληλες»), (2).]
- Ναι, το ύφος του κειμένου είναι χαλαρό και ανεπίσημο. [Χρησιμοποιεί δικά του λόγια («χαλαρό», «ανεπίσημο») (2).]
- Ναι, το ύφος του κειμένου είναι εγκάρδιο και ελκυστικό. [Χρησιμοποιεί δικά του λόγια για να αξιολογήσει το ύφος του κειμένου (2).]
- Το κείμενο είναι μεγάλο. Ο κόσμος δεν θα ασχοληθεί να το διαβάσει. [Αναφέρεται σε ένα χαρακτηριστικό σχετικό με την παρουσίαση: όγκος του κειμένου (1). Χρησιμοποιεί δικούς του όρους αξιολόγησης (2).]
- Δεν πιέζει τους ανθρώπους να κάνουν το εμβόλιο και αυτό τους ενθαρρύνει. [έμμεση αναφορά στον τρόπο έκφρασης (2).]
- Όχι, το ύφος του κειμένου είναι πολύ επίσημο. [Συζητήσιμη απάντηση, αλλά αποδεκτή επιλογή προσωπικών κριτηρίων αξιολόγησης « επίσημο» (2)]

Μερικώς αποδεκτή απάντηση

Αναφέρεται στο κείμενο και συνδέει το στόχο της ανακοίνωσης με την πληροφορία και το περιεχόμενο (όχι με το ύφος). Η γνώμη του μαθητή για το αν η Ελένη πέτυχε ή όχι, μπορεί να εκφραστεί καθαρά ή να υπονοηθεί.

- Όχι, με κανένα τρόπο ένα μήνυμα σχετικό με ένεση, δεν θα μπορούσε να είναι φιλικό και ενθαρρυντικό.
- Ναι, το πέτυχε. Προτείνει διάφορες πιθανότητες και κανονίζει τις ημερομηνίες για τον εμβολιασμό. Προσθέτει επίσης συμβουλές για την υγεία.

Μη αποδεκτή απάντηση

Απάντηση ασαφής ή ανεπαρκής.

- Ναι, φαίνεται καλή ιδέα.
- Ναι, είναι φιλικό και ενθαρρυντικό.
- Όχι, δεν πείθει.
- Ναι, οι εικόνες είναι ενθαρρυντικές και το ύφος του κειμένου είναι επίσης αποδεκτό.

[Με το «οι εικόνες είναι ενθαρρυντικές» ξαναχρησιμοποιεί τους όρους της ερώτησης. «Το ύφος της ανακοίνωσης είναι αποδεκτό» είναι πολύ ασαφές].

- Ναι, το πετυχαίνει, είναι ευκολοδιάβαστο και ξεκάθαρο. [Οι όροι που χρησιμοποιούνται είναι πολύ αόριστοι].
- Ναι, νομίζω πως το πετυχαίνει καλά. Διάλεξε εικόνες και έγραψε ένα ενδιαφέρον κείμενο. [Οι εικόνες δεν αξιολογούνται και το «ενδιαφέρον κείμενο» είναι πολύ ασαφές].

Απάντηση που μαρτυρεί λανθασμένη κατανόηση του κειμένου, ή απάντηση εκτός θέματος.

- Ναι, όλοι πρέπει να κάνουν το εμβόλιο. [Εκτός θέματος και λανθασμένη].
- Όχι, οι εικόνες δεν ταιριάζουν με το μήνυμα. [Λανθασμένη απάντηση].
- Ναι, διότι θέλει να ανησυχήσουν οι άνθρωποι μήπως κολλήσουν γρίπη. [Σε ασυμφωνία με την ιδέα ότι το μήνυμα είναι «φιλικό και ενθαρρυντικό»].
- Είναι καλό μα δεν είναι παρά μόνο μία άποψη. [Εκτός θέματος].
- Ναι, δίνει σύντομες πληροφορίες για το τι πρέπει να γίνει για να σταματήσει η γρίπη. [Εκτός θέματος: αναφέρεται στο περιεχόμενο πολύ αόριστα].
- Ναι, μα μεταφέρει μόνο γεγονότα. [Εκτός θέματος].
- Ναι, γιατί περισσότεροι άνθρωποι πρέπει να κάνουν το εμβόλιο. [Δίνει γενική γνώμη πάνω στο θέμα του εμβολιασμού, χωρίς να αναφέρεται στο ύφος του κειμένου ή σε λεπτομέρειες του περιεχομένου].
- Ναι, γιατί κανείς δεν θέλει να αρρωστήσει. Όλοι θέλουν να είναι υγιείς. [Εκτός θέματος]

ΕΡΩΤΗΣΗ 3

Αποδεκτή απάντηση

Β. Είναι καλή ιδέα, αλλά όχι υποκατάστατο της άσκησης και της υγιεινής διατροφής.

Μη αποδεκτή απάντηση

Άλλες απαντήσεις.

ΕΡΩΤΗΣΗ 4

Αποδεκτή απάντηση

Αξιολογεί το απόσπασμα του κειμένου σε σχέση με τον όρο «παραπλανητική», δείχνοντας ότι υπάρχει μια δυνητική αντίφαση (μεταξύ των: «Ποιος πρέπει να εμβολιάζεται; Οποιοσδήποτε...» και «Ποιος δεν πρέπει να εμβολιάζεται»). Εξηγεί ή όχι ποια είναι η αντίφαση. Η συμφωνία ή η διαφωνία εκφράζεται άμεσα ή έμμεσα.

- *Ναι, διότι θα ήταν ίσως επικίνδυνο για κάποιους ανθρώπους να εμβολιαστούν (π.χ. οι γυναίκες σε ενδιαφέρουσα). [Περιγράφει την αντίφαση.]*
- *Όχι, διότι αρκεί κάποιος να διαβάσει κάμποσες γραμμές, για να καταλάβει ότι είναι καλύτερο για κάποιους ανθρώπους να μην εμβολιαστούν, όμως γενικά η κ. Παπανικολάου επιθυμεί να εμβολιαστούν οι άνθρωποι.*
- *Ναι, διότι λέει "οποιοσδήποτε" μπορεί να εμβολιαστεί και πιο κάτω λέει ποιοι άνθρωποι δεν θα έπρεπε να εμβολιαστούν. [Αναγνωρίζει την αντίφαση.]*
- *Αυτή η φράση υποδεικνύει ότι όλοι πρέπει να εμβολιαστούν, πράγμα που δεν ισχύει. [Περιγράφει σύντομα την αντίφαση.]*
- *Ναι, μέχρι ενός σημείου! Να πει ίσως: «Οποιοσδήποτε που θέλει να προστατευθεί από τη γρίπη και δεν υποφέρει από καμία αρρώστια ή τα συμπτώματα που αναφέρονται παρακάτω». [Με την επαναδιατύπωση αναγνωρίζεται η αντίφαση.]*

Αξιολογεί το απόσπασμα του κειμένου σε σχέση με τον όρο «παραπλανητική», δείχνοντας ότι η φράση ίσως είναι υπερβολική (δεν είναι απαραίτητο όλος ο κόσμος να εμβολιαστεί, ή το εμβόλιο δεν προστατεύει απόλυτα). Μπορεί να εξηγήσει ή όχι την υπερβολή. Η συμφωνία ή η διαφωνία μπορεί να εκφραστεί άμεσα ή έμμεσα.

- *Αυτή η φράση πρέπει να αφαιρεθεί, διότι το εμβόλιο δεν εγγυάται ότι δεν θα πάθουμε γρίπη.*
- *Δεν συμφωνώ να αφαιρεθεί, αν και δίνει την εντύπωση ότι σίγουρα θα πάθουμε γρίπη αν δεν εμβολιαστούμε.*
- *Το εμβόλιο δεν παρέχει απόλυτη προστασία.*
- *Πρέπει να αφαιρεθεί, διότι δεν παθαίνουν όλοι γρίπη, κυρίως όταν βρίσκονται σε καλή φυσική κατάσταση.*
- *Ναι, συμφωνώ, διότι αυτή η φράση δίνει την εντύπωση ότι το εμβόλιο είναι πιο αποτελεσματικό απ' ό,τι στην πραγματικότητα. [Ενέχει την ιδέα της υπερβολής, αν και δεν την προσδιορίζει.]*

Μερικώς αποδεκτή απάντηση

Αξιολογεί το απόσπασμα χωρίς να αναφερθεί στην έκφραση «παραπλανητική»:

- (1) Δείχνει ότι το κείμενο είναι δυνατό, αποτελεσματικό, ενθαρρυντικό, χωρίς να σημειώνει πιθανή αντίφαση ή κάποιο σημείο που να είναι παραπλανητικό.
- (2) Δείχνει ότι η φράση «Οποιοσδήποτε ενδιαφέρεται να προστατευθεί από τον ιό» είναι πλεονασμός, επειδή εκφράζει το προφανές.
  - *Καλό είναι που γράφτηκε, διότι θα μπορούσε να ενθαρρύνει το κόσμο. [1]*
  - *Πρέπει να παραμείνει, διότι τονίζει το μήνυμα. [1]*
  - *Νομίζω ότι μπορούσαν να έχουν παραληφθεί αυτές οι λέξεις, διότι εννοείται ότι όλος ο κόσμος θέλει να προστατευθεί από τον ιό, ακόμα και χωρίς εμβόλιο. [2]*

Μη αποδεκτή απάντηση

Απάντηση αόριστη ή ανεπαρκής ή που επαναλαμβάνει τη λέξη «παραπλανητική» χωρίς άλλη εξήγηση.

- *Η φράση πρέπει να μείνει. Είναι καλή. [Χωρίς εξήγηση.]*
- *Θα έπρεπε να μπει μια άλλη εικόνα αντί γι'αυτόν τον τίτλο. [Χωρίς εξήγηση.]*
- *Ναι, αυτή η φράση είναι παραπλανητική και θα μπορούσε να προκαλέσει προβλήματα. [Χωρίς εξήγηση]*

Απάντηση που φανερώνει λανθασμένη κατανόηση του κειμένου ή απάντηση εκτός θέματος.

- *Δεν θα έπρεπε να μπει, διότι ο καθένας έχει το δικαίωμα να αποφασίσει μόνος του. [Λανθασμένη ερμηνεία του ύφους του κειμένου: δεν πρόκειται για διαταγή.]*
- *Νομίζω ότι θα έπρεπε να βάζουν πάντα τις λέξεις «της γρίπης» μετά «τον ιό», διότι εκείνοι που θα έριχναν μόνο μια ματιά θα μπορούσαν να νομίσουν ότι πρόκειται για κάποιον άλλο ιό από εκείνο της γρίπης. [Δίνει μια απίθανη εξήγηση του «είναι παραπλανητική».]*
- *Ναι, οι άνθρωποι θα ενδιαφερόντουσαν, αλλά ίσως να φοβόντουσαν τις ενέσεις. [Εκτός θέματος.]*

ΕΡΩΤΗΣΗ 5

Αποδεκτή απάντηση

Δ. Ο Μιχάλης από το λογιστήριο που θέλει να εμβολιαστεί, αλλά θα πάρει άδεια την εβδομάδα που αρχίζει την 17^η Οκτωβρίου.

Μη αποδεκτή απάντηση

Άλλες απαντήσεις.

ΔΙΕΘΝΗΣ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗ

Διεθνής Ανθρωπιστική Οργάνωση - Πίνακας Αποτελεσμάτων Οικονομικού Έτους 1996

Περιοχή της Ανατολικής και Νότιας Αφρικής

Π.Α.Ν.Α.

	ΑΙΓΥΠΤΟΣ	ΑΙΘΙΟΠΙΑ	ΚΕΝΥΑ	ΜΑΛΔΙΟΥ	ΣΟΥΔΑΝ	ΤΑΝΖΑΝΙΑ	ΟΥΓΚΑΝΔΑ	ΖΑΜΠΙΑ	ΖΙΜΠΑΒΟΥΕ	ΣΥΝΟΛΑ
Υγεία										
Ιατρικά κέντρα υγείας 4 δωματίων ή λιγότερων	1	0	6	0	7	1	2	0	9	26
Υγειονομικό προσωπικό που έχει επιμορφωθεί για 1 μέρα	1 053	0	719	0	425	1 003	20	80	1 085	4 385
Παιδιά που έλαβαν πρόσθετη διατροφή για περισσότερο από 1 εβδομάδα	10 195	0	2 240	2 400	0	0	0	0	251 402	266 237
Παιδιά που έλαβαν οικονομική βοήθεια για θέματα υγείας / οδοντικές θεραπείες	984	0	396	0	305	0	581	0	17	2 283

Εκπαίδευση										
Εκπαιδευτικοί που επιμορφώθηκαν επί 1 εβδομάδα	0	0	367	0	970	115	565	0	303	2 320
Σχολικά τετράδια που αγοράστηκαν / δωρίστηκαν	667	0	0	41 200	0	69 106	0	150	0	111 123
Σχολικά εγχειρίδια που αγοράστηκαν / δωρίστηκαν	0	0	45 650	9 600	1 182	8 769	7 285	150	58 387	131 023
Στολές που αγοράστηκαν / κατασκευάστηκαν / δωρίστηκαν	8 897	0	5 761	0	2 000	6 040	0	0	434	23 132
Παιδιά στα οποία δόθηκε οικονομική βοήθεια για τα διδάκτρα του σχολείου τους / υποτροφία	12 321	0	1 598	0	154	0	0	0	2 014	16 087
Θρανία που κατασκευάστηκαν / αγοράστηκαν / δωρίστηκαν	3 200	0	3 689	250	1 564	1 725	1 794	0	4 109	16 331
Μόνιμες αίθουσες διδασκαλίας που κτίστηκαν	44	0	50	8	93	31	45	0	82	353
Αίθουσες διδασκαλίας που επισκευάστηκαν	0	0	34	0	0	14	0	0	33	81
Ενήλικες που παρακολούθησαν μαθήματα για αναλφάβητους κατά τη διάρκεια του τρέχοντος οικονομικού έτους	1 160	0	3 000	568	3 617	0	0	0	350	8 695

Κατοικία										
Τουαλέτες ή χώροι υγιεινής που κατασκευάστηκαν	50	0	2 403	0	57	162	23	96	4 311	7 102
Σπίτια που συνδεθήκαν με νέο αποχετευτικό σύστημα	143	0	0	0	0	0	0	0	0	143
Πηγάδια που ανοίχθηκαν / επισκευάστηκαν (ή πηγές που σκεπάζστηκαν)	0	0	15	0	7	13	0	0	159	194
Νέα πηγάδια που ανοίχθηκαν επιτυχώς	0	0	8	93	14	0	27	0	220	362
Νέα αρδευτικά συστήματα πόσιμου νερού που κατασκευάστηκαν	0	0	28	0	1	0	0	0	0	29
Συστήματα πόσιμου νερού που επισκευάστηκαν / βελτιώθηκαν	0	0	392	0	2	0	0	0	31	425
Σπίτια που επισκευάστηκαν χάρη στο πρόγραμμα PLAN	265	0	520	0	0	0	1	0	2	788
Νέες κατοικίες που κτίστηκαν για δικαιούχους	225	0	596	0	0	2	6	0	313	1 142
Δημόσιες αίθουσες που κτίστηκαν ή επισκευάστηκαν	2	0	2	0	3	0	3	0	2	12
Πρόεδροι κοινοτήτων που επιμορφώθηκαν για 1 ή περισσότερες μέρες	2 214	95	3 522	232	200	3 575	814	20	2 693	13 365
Χιλιόμετρα δρόμων που βελτιώθηκαν	1,2	0	26	0	0	0	0	0	53,4	80,6
Γέφυρες που κατασκευάστηκαν	0	0	4	2	11	0	0	0	1	18
Οικογένειες που ευερετηθήκαν άμεσα από τον έλεγχο της διάβρωσης του εδάφους	0	0	1 092	0	1 500	0	0	0	18 405	20 997
Οκίες που εξυπηρετήθηκαν τελευταία από το πρόγραμμα ηλεκτροδότησης	448	0	2	0	0	0	0	0	44	494

Πηγή: Προσαρμογή από το PLAN International Program Output Chart Financial Year 1996, appendix to Quarterly Report to the International Board first quarter 1997

Ο πίνακας της προηγούμενης σελίδας είναι τμήμα της έκθεσης που δημοσιεύτηκε από την PLAN International, μια διεθνή ανθρωπιστική οργάνωση. Δίνονται πληροφορίες για τις παρεμβάσεις της PLAN σε μία από τις περιοχές δράσης της (Ανατολική και Νότια Αφρική). Αναφερθείτε στον πίνακα, για να απαντήσετε στις ερωτήσεις που ακολουθούν.

Ερώτηση 1

Σύμφωνα με τον προηγούμενο πίνακα, σε ποιο επίπεδο κυμάνθηκαν οι δραστηριότητες που ανέλαβε η PLAN International στην Αιθιοπία το 1996, συγκριτικά με άλλες χώρες της περιοχής;

- A. Το επίπεδο των δραστηριοτήτων στην Αιθιοπία ήταν συγκριτικά υψηλό.
- B. Το επίπεδο των δραστηριοτήτων στην Αιθιοπία ήταν συγκριτικά χαμηλό.
- Γ. Ήταν περίπου το ίδιο με τις άλλες χώρες της περιοχής.
- Δ. Ήταν συγκριτικά υψηλό στον τομέα «κατοικία» αλλά χαμηλό στους υπόλοιπους τομείς.

Ερώτηση 2

Το 1996 η Αιθιοπία ήταν μία από τις φτωχότερες χώρες του κόσμου.

Λαμβάνοντας υπόψη αυτό το γεγονός και τις πληροφορίες του πίνακα, κατά την άποψή σας, ποια θα μπορούσε να ήταν η εξήγηση για το επίπεδο των δραστηριοτήτων της PLAN International στην Αιθιοπία, σε σύγκριση με τις δραστηριότητες σε άλλες χώρες;

.....

.....

.....

Σημείωση 1. Από *Take the Test: Sample Questions from OECD's PISA Assessments* (σελ. 26-27), από OECD, 2009, Paris: OECD.

Σημείωση 2. Μετάφραση θέματος από το Κέντρο Εκπαιδευτικής Έρευνας.

Θέμα που δόθηκε στους μαθητές/τριες για το Πρόγραμμα PISA 2000 (κυρίως έρευνα).

ΔΙΕΘΝΗΣ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗ

ΟΔΗΓΙΕΣ ΒΑΘΜΟΛΟΓΗΣΗΣ

ΕΡΩΤΗΣΗ 1

Σημείωση: Η σωστή απάντηση είναι το Β: «Το επίπεδο δραστηριοτήτων στην Αιθιοπία είναι συγκριτικά χαμηλό.» Αυτή η ερώτηση έχει μόνο πληροφοριακό σκοπό και δεν θα μετρήσει στη βαθμολογία του μαθητή. Η προτεινόμενη απάντηση θα ληφθεί υπόψη για την αξιολόγηση της απάντησης στην ερώτηση 2.

ΕΡΩΤΗΣΗ 2

Αποδεκτή απάντηση

Ο μαθητής απάντησε σωστά στην ερώτηση 1. Εξηγεί το επίπεδο των δραστηριοτήτων της PLAN βασιζόμενος στο ΣΥΝΟΛΟ των πληροφοριών που δίνονται και κάνει σαφή ή υπονοούμενη αναφορά στον τύπο των δραστηριοτήτων της PLAN που διεξήχθησαν στην Αιθιοπία. Η απάντηση πρέπει επίσης να συμφωνεί και με τα ΔΥΟ ακόλουθα στοιχεία της πληροφορίας (χωρίς απαραίτητα να αναφέρονται αυτά):

- (1) Το χαμηλό επίπεδο δραστηριοτήτων της PLAN στην Αιθιοπία (πληροφορία που δίνεται στον πίνακα) ΚΑΙ
  - (2) Το γεγονός ότι η Αιθιοπία είναι ένα φτωχό κράτος (πληροφορία που δίνεται στην ερώτηση).
- Οι ανθρωπιστικές οργανώσεις συχνά αρχίζουν τις δραστηριότητές τους σε μία χώρα εκπαιδύοντας εθνικούς αντιπροσώπους. Η PLAN το 1996 μόλις και μετά βίας είχε αρχίσει να συνεισφέρει στην Αιθιοπία.
  - Η επιμόρφωση των εργατών της κοινότητας θα μπορούσε να είναι το μόνο είδος βοήθειας που θα μπορούσαν αυτοί να προσφέρουν εκεί. Δεν θα μπορούσαν να βασίσουν τη βοήθειά τους στα νοσοκομεία και τα σχολεία.
  - Ίσως επειδή άλλες ξένες ανθρωπιστικές οργανώσεις αναλαμβάνουν να προμηθεύσουν φάρμακα κλπ., η PLAN θεωρεί ότι χρειάζεται να μάθουν πώς να διαχειρίζονται τη χώρα. [Αναφέρεται έμμεσα στην επιμόρφωση των διευθυντών των κοινοτήτων.]

Μερικώς αποδεκτή απάντηση

Ο μαθητής απάντησε σωστά στην ερώτηση 1. (Απάντηση Β). Εξηγεί το επίπεδο δραστηριοτήτων της PLAN βασιζόμενος στις ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΕΣ από τις πληροφορίες που δίνονται. Η απάντηση πρέπει να συμφωνεί και με τα ΔΥΟ ακόλουθα στοιχεία της πληροφορίας (χωρίς απαραίτητα να αναφέρονται σ' αυτά):

- (1) Το χαμηλό επίπεδο δραστηριοτήτων της PLAN στην Αιθιοπία (πληροφορία που δίνεται από τον πίνακα) ΚΑΙ
  - (2) Το γεγονός ότι η Αιθιοπία είναι ένα φτωχό κράτος (πληροφορία που δίνεται στην ερώτηση).
- Είναι αναμφίβολα πολύ δύσκολο να δοθεί βοήθεια εκεί κάτω, γιατί βασιλεύει η αταξία.
  - Πιθανόν η χώρα να είναι σε εμπόλεμη κατάσταση και είναι δύσκολο να φτάσει βοήθεια.

- Δεν ξέρουν πως να βοηθήσουν αυτή τη χώρα.
- Εάν και άλλες οργανώσεις βοηθούν την Αιθιοπία, τότε η PLAN έχει πολύ λίγα να προσφέρει.
- Φαντάζομαι πως οι άλλες χώρες δέχτηκαν πρώτες βοήθεια και θα έρθει και η σειρά της Αιθιοπίας πολύ σύντομα.
- Πιθανόν οι πολιτισμικές συνήθειες των Αιθιοπιανών (κατοίκων της Αιθιοπίας) να δυσκολεύουν τις επαφές με τους ξένους.
- Νομίζω πως προσφέρουν λίγο περισσότερο βοήθεια, απ' ό,τι θα έπρεπε, στις άλλες χώρες και έτσι η Αιθιοπία παραμερίστηκε. Πιθανόν η PLAN International να μην έχει αρκετά αποθέματα (αρκετούς διαθέσιμους πόρους) ώστε να συντρέχει όλες τις χώρες που έχουν ανάγκη.

Μη αποδεκτή απάντηση

Ο μαθητής απάντησε λάθος στην ερώτηση 1 (Όχι το Β). Η απάντηση δεν λαμβάνει υπόψη την πληροφορία των κειμένων σχετικά με τη φτώχεια της Αιθιοπίας.

- Η Αιθιοπία δεν χρειάζεται τόσο τη βοήθεια της PLAN όσο οι άλλες χώρες. [Βασίζεται στην πληροφορία που δίνεται στον πίνακα, αλλά δεν λαμβάνει υπόψη του την πληροφορία που υπάρχει στην ερώτηση ότι η Αιθιοπία είναι φτωχό κράτος.]
- Η Αιθιοπία είναι μια χώρα λιγότερο φτωχή από τις άλλες και έτσι δεν έχει τόσο ανάγκη τη βοήθεια της PLAN. [Βασίζεται στην πληροφορία που δίνεται στον πίνακα, αλλά η απάντηση δεν συμφωνεί με το επίπεδο φτώχειας της Αιθιοπίας που υπάρχει στην ερώτηση.]
- Πιθανόν η Αιθιοπία να χρειάζεται απλά βοήθεια περισσότερο από τις άλλες χώρες στο επίπεδο των διευθυντών (καθοδηγητών) των κοινοτήτων. [Βασίζεται στην πληροφορία που δίνεται στον πίνακα, αλλά δεν λαμβάνει υπόψη του την πληροφορία που υπάρχει στην ερώτηση ότι η Αιθιοπία είναι φτωχό κράτος.]

Ο μαθητής απάντησε λανθασμένα στην ερώτηση 1 (δεν κύκλωσε την απάντηση Β). Εξηγεί το επίπεδο δραστηριοτήτων της PLAN βασιζόμενος σε μέρος των πληροφοριών που δίνονται. Η απάντηση πρέπει να συμφωνεί και με τα ΔΥΟ ακόλουθα στοιχεία της πληροφορίας (χωρίς απαραίτητα να αναφέρονται):

- (1) Το επίπεδο δραστηριοτήτων της PLAN στην Αιθιοπία, έτσι όπως το επέλεξε ο μαθητής στην απάντηση της ερώτησης 1 (δεν είναι απαραίτητο αυτή καθαυτή η εξήγηση να είναι σωστή αρκεί να υποστηρίξει την απάντηση που επέλεξε στην προηγούμενη ερώτηση 1) ΚΑΙ
- (2) Το γεγονός ότι η Αιθιοπία είναι ένα φτωχό κράτος (πληροφορία που υπάρχει στην ερώτηση). Μη δεχτείτε απαντήσεις που αναφέρουν μόνο την πληροφορία της ερώτησης.
  - [Απάντηση στην ερώτηση 1: Το ύψος των δραστηριοτήτων στην Αιθιοπία είναι σχετικά υψηλό.] Η Αιθιοπία είναι πιο φτωχή χώρα από τις άλλες χώρες της περιοχής και χρειάζεται περισσότερη βοήθεια.
  - [Απάντηση στην ερώτηση 1: Το ύψος των δραστηριοτήτων είναι περίπου το ίδιο και στις άλλες χώρες της περιοχής.] Η βοήθεια παρέχεται εξίσου για να μην υπάρχει αντιπαλότητα μεταξύ των χωρών.

Ο μαθητής απάντησε σωστά στην ερώτηση 1 (Β), αλλά δίνει ασαφή ή ανεπαρκή απάντηση. Π.χ.

- Δεν δουλεύουν τόσο πολύ στην Αιθιοπία. [Επαναλαμβάνει την πληροφορία που βρίσκεται στη σωστή απάντηση της ερώτησης 4Α, χωρίς να επιχειρεί να την εξηγήσει.]
- Η PLAN δεν κάνει τίποτα στην Αιθιοπία.

Ο μαθητής απάντησε σωστά στην ερώτηση 1 (B), αλλά η απάντηση μαρτυρεί λανθασμένη κατανόηση του κειμένου, ή δεν στέκει (άσχετη ή εκτός θέματος). Π.χ.

- Θα έπρεπε να παρείχαν περισσότερα στην Αιθιοπία [Δίνει μια γνώμη, όχι μια εξήγηση.]
- Ασχολούνται μόνο με το να εκπαιδεύουν διευθύνοντες κοινοτήτων. Δεν φαίνεται να επεμβαίνουν στον τομέα της υγείας ή της παιδείας σ' αυτή τη χώρα. [Δεν εξηγεί το επίπεδο δραστηριοτήτων.]
- Το επίπεδο δραστηριοτήτων της PLAN International είναι πιο υψηλό στην Αιθιοπία συγκρινόμενο με το αντίστοιχο των άλλων χωρών. [Επαναλαμβάνει την πληροφορία που βρίσκεται σε μια από τις απαντήσεις της ερώτησης 1, χωρίς να επιχειρεί να την εξηγήσει.]
- Η PLAN παρέχει την ίδια βοήθεια σε κάθε χώρα. [Επαναλαμβάνει την πληροφορία που βρίσκεται σε μια από τις απαντήσεις της ερώτησης 1, χωρίς να προσπαθεί να την εξηγήσει.]

Σημείωση 1. Από *Take the Test: Sample Questions from OECD's PISA Assessments* (σελ.69-71), από OECD, 2009, Paris: OECD.

Σημείωση 2. Μετάφραση οδηγιών βαθμολόγησης από το Κέντρο Εκπαιδευτικής Έρευνας.

ΕΓΓΥΗΣΗ

Παρακάτω βλέπετε την απόδειξη που έδωσαν στην Άννα μόλις αγόρασε την καινούρια φωτογραφική μηχανή της, και την εγγύησή της. Χρησιμοποιήστε τις πληροφορίες που υπάρχουν σ' αυτά τα έντυπα για να απαντήσετε στις ερωτήσεις που ακολουθούν.

Camera Shots Βίντεο - Επισκευές

ΛΕΩΦΟΡΟΣ ΚΗΦΙΣΙΑΣ 135 - 115 21 - ΑΘΗΝΑ
ΤΗΛ. 01-6458042, ΦΑΞ: 01-6458352
<http://www.Λήψη κλάvon.com.au>

ΠΕΛΑΤΗΣ
ANNA ΠΑΝΑΓΟΠΟΥΛΟΥ
ΠΑΤΡΙΑΡΧΟΥ ΙΩΑΚΕΙΜ 5
106 75 - ΑΘΗΝΑ

ΛΗΨΗ ΠΛΑΝΩΝ / ΒΙΝΤΕΟ - ΕΠΙΣΚΕΥΕΣ ΛΕΩΦΟΡΟΣ ΚΗΦΙΣΙΑΣ 135 115 21 - ΑΘΗΝΑ		
ΑΠΟΔΕΙΞΗ 26802	ΗΜΕΡ. 18/10/99	ΩΡΑ: 12:10
№ ΠΕΛΑΤΗ 195927	ΠΩΛΗΤΗΣ 24 ΓΙΑΝΝΗΣ	ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ 16

ΠΡΟΙΟΝ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	№ ΣΕΙΡΑΣ	ΛΙΣΤΑ	ΠΟΣΟΤΗΤΑ	ΤΙΜΗ	ΣΥΝΟΛΟ	ΕΧ
150214	ROLLY FOTONEX 250 ZOOM	30910963		1	500	500	X
33844	ΤΡΙΠΟΔΟ			1	30	30	X
	ΤΡΟΠΟΣ ΠΛΗΡΩΜΗΣ . . . . . ΠΟΣΟ	ΡΕΣΤΑ		ΥΠΟΛΟΙΠΟ		530	
	Visa/Πιστωτική Κάρτα . . . . . 530 euro			ΣΥΝΟΛΟ		530	

Σας ευχαριστούμε για την αγορά

ΕΓΓΥΗΣΗ ΓΙΑ ΕΝΑ ΧΡΟΝΟ:**(Χρήση προσωπική)****ΙΣΧΥΕΙ ΜΟΝΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ**

ΒΙΝΤΕΟ - ΕΠΙΣΚΕΥΕΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ – Α.Φ.Μ. 1988 2408 884
'ΒΙΝΤΕΟ - ΕΠΙΣΚΕΥΕΣ' δίνει την εγγύηση στον πρώτο ιδιοκτήτη ότι η φωτογραφική μηχανή δεν παρουσιάζει κανένα ελάττωμα ούτε στα υλικά ούτε στην κατασκευή. Η παρούσα εγγύηση δεν μεταβιβάζεται.

Οι Βίντεο - Επισκευές θα κάνουν δωρεάν τη συντήρηση, την επισκευή ή την αντικατάσταση κάθε ανταλλακτικού, για το οποίο οι τεχνικοί έχουν διαπιστώσει ελάττωμα στα υλικά ή στην κατασκευή, όσο ισχύει η εγγύηση.

Αριθ. Μ 409668

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΚΗ ΜΗΧΑΝΗ – ΜΟΝΤΕΛΟ .....

Αριθ. ΣΕΙΡΑΣ: .....

ΟΝΟΜΑ

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗ: .....

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ: .....

ΗΜΕΡ. ΑΓΟΡΑΣ: .....

ΤΙΜΗ ΑΓΟΡΑΣ: .....

ΣΦΡΑΓΙΔΑ ΤΕΧΝΙΚΟΥ ΑΝΤΑΛΛΑΚΤΙΚΩΝ**ΠΡΟΣΟΧΗ:****Να σταλεί αμέσως. - Παρακαλώ να βάλετε γραμματόσημο.**

Πρέπει να συμπληρώσετε και να στείλετε στο ΒΙΝΤΕΟ – ΕΠΙΣΚΕΥΕΣ αυτή την κάρτα εγγύησης μέσα σε 10 μέρες από την ημερομηνία της αγοράς.

Διεθνής κάρτα εγγύησης εκδίδεται, εφόσον ζητηθεί.

Ερώτηση 1: ΕΓΓΥΗΣΗ

Να χρησιμοποιήσετε τις πληροφορίες που υπάρχουν στην απόδειξη, για να συμπληρώσετε την κάρτα της εγγύησης, που βρίσκεται παραπάνω.

Το «όνομα» και η «διεύθυνση» του ιδιοκτήτη έχουν ήδη συμπληρωθεί.

Ερώτηση 2: ΕΓΓΥΗΣΗ

Μέσα σε πόσες μέρες πρέπει η Άννα να επιστρέψει την κάρτα εγγύησης;

.....

Ερώτηση 3: ΕΓΓΥΗΣΗ

Τι άλλο αγόρασε η Άννα, ενώ βρισκόταν στο κατάστημα;

.....

.....

.....

Ερώτηση 4: ΕΓΓΥΗΣΗ

Στο κάτω μέρος της απόδειξης είναι τυπωμένο «Σας ευχαριστούμε για την αγορά». Αυτή η φράση μπορεί απλά να γράφεται για λόγους ευγένειας. Να βρείτε έναν άλλο πιθανό λόγο.

.....

.....

.....

Σημείωση. Από Διεθνές Πρόγραμμα για την Αξιολόγηση των Μαθητών- PISA (σελ. 63-65), από Κέντρο Εκπαιδευτικής Έρευνας, 2007, Αθήνα: Επτάλοφος Α.Β.Ε.Ε. (προσαρμογή)

ΕΓΓΥΗΣΗ

ΟΔΗΓΙΕΣ ΒΑΘΜΟΛΟΓΗΣΗΣ

ΕΡΩΤΗΣΗ 1Α (ΜΟΝΤΕΛΟ)

Αποδεκτή απάντηση

Αναγνωρίζει σωστά το μοντέλο της φωτογραφικής μηχανής.

- *Rolly Fotonex 250 zoom.*
- *Rolly Fotonex.*
- *Fotonex.*

Μη αποδεκτή απάντηση

Άλλες απαντήσεις.

ΕΡΩΤΗΣΗ 2

Αποδεκτή απάντηση

Αναφέρει το διάστημα των 10 ημερών.

- *δέκα μέρες.*
- *δέκα μέρες από την ημερομηνία αγοράς.*

Μη αποδεκτή απάντηση

Άλλες απαντήσεις.

ΕΡΩΤΗΣΗ 3

Αποδεκτή απάντηση

Ένα τρίποδο.

Μη αποδεκτή απάντηση

Άλλες απαντήσεις.

ΕΡΩΤΗΣΗ 4

Αποδεκτή απάντηση

Αναφέρει ότι πρόκειται για μια εμπορική σχέση.

- *Κερδίζουν πελάτες με το να είναι ευγενικοί.*
- *Για να δημιουργήσει καλή σχέση με τον πελάτη.*
- *Για να αγοράσει πάλι από αυτούς*

Μη αποδεκτή απάντηση

Άλλες απαντήσεις.

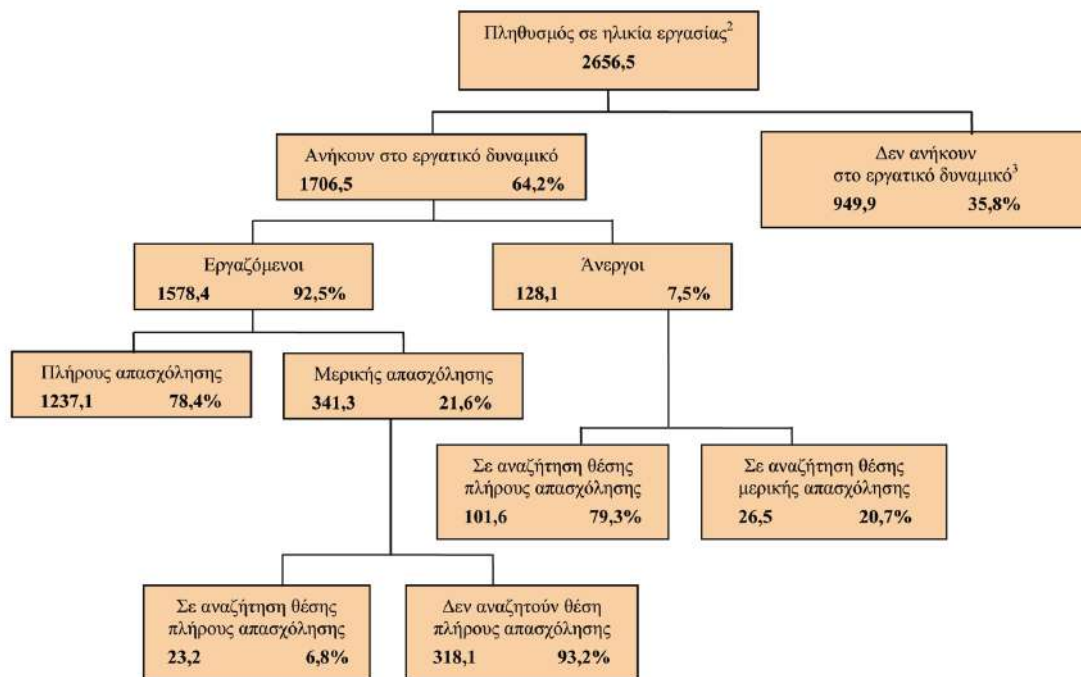
- Είναι ευγενικοί.
- Είναι ευχαριστημένοι που αγорάσατε τη φωτογραφική μηχανή από το μαγαζί τους.
- Θέλουν να αισθάνεστε ξεχωριστοί.
- Δείχνει στους πελάτες ότι τους εκτιμούν.

ΕΡΓΑΣΙΑ

Δομή του Εργατικού Δυναμικού στις 31 Μαρτίου 1995 (x 1000) ¹

Το παρακάτω δενδροδιάγραμμα παρουσιάζει τη δομή του εργατικού δυναμικού μιας χώρας. Το 1995, ο συνολικός πληθυσμός αυτής της χώρας ήταν περίπου 3,4 εκατομμύρια κάτοικοι.

Υποσημειώσεις:

1. Ο αριθμός των ατόμων εκφράζεται σε χιλιάδες (x 1000).
2. Ο πληθυσμός σε ηλικία εργασίας ορίζεται ως το σύνολο ατόμων ηλικίας 15 έως 65 ετών.
3. Τα άτομα που «δεν ανήκουν στο εργατικό δυναμικό» είναι εκείνα που δεν συμμετέχουν ενεργά στην αναζήτηση μιας θέσης εργασίας ή δεν είναι διαθέσιμα για εργασία.

Πηγή: D. Miller, *Form 6 Economics*, ESA Publications, Box 9453, NewMarket, Όκλαντ, Νέα Ζηλανδία, σ. 64

Να χρησιμοποιήσετε τις πληροφορίες της προηγούμενης σελίδας που αναφέρονται στο εργατικό δυναμικό μιας χώρας, για να απαντήσετε στις επόμενες ερωτήσεις.

Ερώτηση 1: ΕΡΓΑΣΙΑ

Ποιες είναι οι δύο κύριες ομάδες, στις οποίες διαιρείται ο πληθυσμός σε ηλικία εργασίας;

- A. Οι εργαζόμενοι και οι άνεργοι.
- B. Τα άτομα που είναι σε ηλικία εργασίας και τα άτομα που δεν είναι σε ηλικία εργασίας.
- Γ. Οι εργαζόμενοι πλήρους απασχόλησης και οι εργαζόμενοι μερικής απασχόλησης.
- Δ. Τα άτομα που ανήκουν στο εργατικό δυναμικό και τα άτομα που δεν ανήκουν στο εργατικό δυναμικό.

Ερώτηση 2: ΕΡΓΑΣΙΑ

Πόσα από τα άτομα σε ηλικία εργασίας δεν περιλαμβάνονται στο εργατικό δυναμικό; (Γράψτε τον αριθμό των ατόμων, όχι το ποσοστό.)

.....

Ερώτηση 3: ΕΡΓΑΣΙΑ

Σε ποια κατηγορία του δένδροδιαγράμματος θα εντασσόταν κάθε άτομο του παρακάτω πίνακα; Δώστε την απάντησή σας σημειώνοντας X στο σωστό τετράγωνο του πίνακα, όπως στο παράδειγμα.

	Ανήκουν στο εργατικό δυναμικό: Εργαζόμενοι	Ανήκουν στο εργατικό δυναμικό: Άνεργοι	Δεν ανήκουν στο εργατικό δυναμικό	Δεν περιλαμβάνονται σε καμία κατηγορία
Ένας σερβιτόρος μερικής απασχόλησης, 35 ετών.	☒	☐	☐	☐
Μια γυναίκα επιχειρηματίας 43 ετών που εργάζεται 60 ώρες την εβδομάδα.	☐	☐	☐	☐
Ένας σπουδαστής 21 ετών.	☐	☐	☐	☐
Ένας άνδρας 28 ετών που πρόσφατα πούλησε το μαγαζί του και ψάχνει για δουλειά.	☐	☐	☐	☐
Μια γυναίκα 55 ετών που δεν εργάστηκε ποτέ ούτε θέλησε να εργαστεί έξω από το σπίτι.	☐	☐	☐	☐
Μια γιαγιά 80 ετών που εργάζεται ακόμη μερικές ώρες την ημέρα στο οικογενειακό μπακάλικο.	☐	☐	☐	☐

Ερώτηση 4: ΕΡΓΑΣΙΑ

Ας υποθέσουμε ότι κάθε χρόνο δημοσιοποιούνται στοιχεία για το εργατικό δυναμικό σε ένα δενδροδιάγραμμα, όπως το παρακάτω. Ποια από τα στοιχεία αυτά θεωρείτε ότι μπορεί να «αλλάζουν» ή να «μην αλλάζουν» κάθε χρόνο στο δενδροδιάγραμμα; Κυκλώστε τη σωστή απάντηση, όπως στο παράδειγμα.

Στοιχεία του Δενδροδιαγράμματος	Απάντηση
Ο τίτλος που υπάρχει σε κάθε τετράγωνο (π.χ.: «Εργατικό δυναμικό»)	Αλλάζουν / Δεν αλλάζουν
Τα ποσοστά (π.χ. «64,2%»).	Αλλάζουν / Δεν αλλάζουν
Οι αριθμοί (π.χ. «2656,5»).	Αλλάζουν / Δεν αλλάζουν
Οι υποσημειώσεις κάτω από το δενδροδιάγραμμα.	Αλλάζουν / Δεν αλλάζουν

Ερώτηση 5: ΕΡΓΑΣΙΑ

Οι πληροφορίες για τη δομή του εργατικού δυναμικού παρουσιάζονται με τη μορφή δενδροδιαγράμματος, αλλά θα μπορούσαν ακόμη να παρουσιαστούν και με άλλους τρόπους, π.χ. με μια περιγραφή, με ένα κυκλικό διάγραμμα, με ένα γραφικό ή με έναν πίνακα.

Το δενδροδιάγραμμα πιθανόν επελέγη ως το πλέον κατάλληλο, για να παρουσιάσει:

- A. την εξέλιξη μέσα στο χρόνο.
- B. το ύψος του συνολικού πληθυσμού της χώρας.
- Γ. τις υποκατηγορίες κάθε συνόλου.
- Δ. το μέγεθος κάθε συνόλου.

Σημείωση 1. Από Διεθνές Πρόγραμμα για την Αξιολόγηση των Μαθητών- PISA (σελ. 55-58), από Κέντρο Εκπαιδευτικής Έρευνας, 2007, Αθήνα: Επτάλοφος Α.Β.Ε.Ε. (προσαρμογή)

Σημείωση 2. Θέμα που δόθηκε στους μαθητές/τριες για το Πρόγραμμα PISA 2000 (κυρίως έρευνα).

ΕΡΓΑΣΙΑ

ΟΔΗΓΙΕΣ ΒΑΘΜΟΛΟΓΗΣΗΣ

ΕΡΩΤΗΣΗ 1

Αποδεκτή απάντηση

Δ. Τα άτομα που ανήκουν στο εργατικό δυναμικό και τα άτομα που δεν ανήκουν στο εργατικό δυναμικό.

Μη αποδεκτή απάντηση

Άλλες απαντήσεις.

ΕΡΩΤΗΣΗ 2

Αποδεκτή απάντηση

Η απάντηση δείχνει ότι ο μαθητής έχει συνδιάσει τον αριθμό που δίνεται στο δένδροδιάγραμμα και το «χ 1000» που αναφέρεται στον τίτλο και στην υποσημείωση (να γίνουν δεκτές οι προσεγγίσεις μεταξύ 949.000 και 950.000 με αριθμούς ή λέξεις). Να γίνουν επίσης δεκτοί οι αριθμοί 900.000 ή ένα εκατομμύριο (σε λέξεις ή αριθμούς) αν συνοδεύονται με κάποια ένδειξη ότι δεν πρόκειται για τον ακριβή αριθμό.

- 949.900
- *κάτι λιγότερο από εννιακόσιες πενήντα χιλιάδες*
- 950.000
- 949.9 χιλιάδες
- *περίπου ένα εκατομμύριο*
- *περίπου 900 χιλιάδες*
- 949.9 · 1000
- 949.900
- 949(000)

Μερικώς αποδεκτή απάντηση

Η απάντηση δείχνει ότι ο μαθητής έχει εντοπίσει τον αριθμό στο δένδροδιάγραμμα, αλλά το «χ 1000» που αναφέρεται στον τίτλο και στην υποσημείωση δεν έχει ληφθεί υπόψη. Απαντά 949,9 με λέξεις ή αριθμούς. Δεκτές οι προσεγγίσεις που είναι ανάλογες με τις προηγούμενες.

- 949,9
- 94.900
- *σχεδόν χίλιοι*
- *κάτι λιγότερο από 950*
- *περίπου 900*
- *κάτι λιγότερο από 1000*

Μη αποδεκτή απάντηση

Οποιαδήποτε άλλη απάντηση.

- 35.8%
- 7.50%

ΕΡΩΤΗΣΗ 3

	Ανήκουν στο εργατικό δυναμικό: Εργαζόμενοι	Ανήκουν στο εργατικό δυναμικό: Άνεργοι	Δεν ανήκουν στο εργατικό δυναμικό	Δεν περιλαμ- βάνονται σε καμία κατηγορία
Ένας σερβιτόρος μερικής απασχόλησης, 35 ετών.	☒			
Μια γυναίκα επιχειρηματίας 43 ετών που εργάζεται 60 ώρες την εβδομάδα.	☒			
Ένας σπουδαστής 21 ετών.			☒	
Ένας άνδρας 28 ετών που πρόσφατα πούλησε το μαγαζί του και ψάχνει για δουλειά.		☒		
Μια γυναίκα 55 ετών που δεν εργάστηκε ποτέ ούτε θέλησε να εργαστεί έξω από το σπίτι.			☒	
Μια γιαγιά 80 ετών που εργάζεται ακόμη μερικές ώρες την ημέρα στο οικογενειακό μπακάλικο.				☒

Αποδεκτή απάντηση

5 απαντήσεις σωστές.

Μερικώς αποδεκτή απάντηση

3 ή 4 απαντήσεις σωστές.

Μη αποδεκτή απάντηση

2 ή λιγότερες απαντήσεις σωστές.

ΕΡΩΤΗΣΗ 4

Στοιχεία του Δενδροδιαγράμματος	Απάντηση
Η ορολογία που υπάρχει σε κάθε τετραγωνάκι (π.χ. «Εργατικό δυναμικό»)	Δεν αλλάζουν
Τα ποσοστά (π.χ. «64,2%»)	Αλλάζουν
Οι αριθμοί (π.χ. «2656,5»)	Αλλάζουν
Οι υποσημειώσεις κάτω από το δενδροδιάγραμμα	Δεν αλλάζουν

Αποδεκτή απάντηση

3 σωστές απαντήσεις.

Μη αποδεκτή απάντηση

2 ή λιγότερες σωστές απαντήσεις.

ΕΡΩΤΗΣΗ 5

Αποδεκτή απάντηση

Γ. τις κατηγορίες κάθε συνόλου.

Μη αποδεκτή απάντηση

Άλλες απαντήσεις.

Η ΑΜΑΝΤΑ ΚΑΙ Η ΔΟΥΚΙΣΣΑ

ΚΕΙΜΕΝΟ 1

Περίληψη: Από τότε που πέθανε η Λεοκάντια, ο Πρίγκιπας, που ήταν ερωτευμένος μαζί της, είναι απαρηγόρητος. Η Δούκισσα, η θεία του Πρίγκιπα, συνάντησε μία νεαρή υπάλληλο στο κατάστημα Ρεζεντά Σερ, την Αμάντα, που μοιάζει καταπληκτικά με τη Λεοκάντια. Η Δούκισσα θέλει τη βοήθεια της Αμάντα, για να απαλλάξει τον Πρίγκιπα από τις αναμνήσεις που τον βασανίζουν.

Ένα σταυροδρόμι στον κήπο του πύργου, ένα κυκλικό παγκάκι γύρω από έναν μικρό οβελίσκο... πέφτει το βράδυ...

ΑΜΑΝΤΑ

Εξακολουθώ να μη σας καταλαβαίνω. Τι μπορώ να κάνω γι' αυτόν, κυρία; Δεν τολμώ να πιστέψω ότι μπορέσατε να σκεφτείτε... Εξάλλου γιατί εγώ; Δεν είμαι ιδιαίτερα όμορφη. Και ακόμα και αν κάποια ήταν πολύ όμορφη –ποια θα μπορούσε να γλιστρήσει έτσι ξαφνικά ανάμεσα σ' εκείνον και στην ανάμνησή της;

Η ΔΟΥΚΙΣΣΑ

Καμία άλλη εκτός από σας.

ΑΜΑΝΤΑ, *πραγματικά έκπληκτη.*

Από μένα;

Η ΔΟΥΚΙΣΣΑ

Παιδί μου, ο κόσμος είναι τόσο ανόητος, βλέπει μόνο τις παράτες, τις χειρονομίες, τις κορδέλες... να γιατί κανένας δεν σας το είπε. Αλλά εμένα η καρδιά μου δεν με ξεγέλασε – λίγο έλειψε να βάλω τις φωνές στο Ρεζεντά Σερ, όταν σας πρωτοείδα. Για κάποιον που τη γνώρισε, όπως ήταν στη ζωή της, είστε το ζωντανό πορτρέτο της Λεοκάντια.

Ησυχία. Τα πουλιά της νύχτας έχουν αντικαταστήσει εκείνα του απογεύματος. Ο κήπος είναι γεμάτος σκιές και τιτιβίσματα.

ΑΜΑΝΤΑ, *χαμηλόφωνα*

Νομίζω, παρόλ' αυτά, ότι δεν μπορώ να το κάνω αυτό, κυρία. Δεν έχω τίποτα, δεν είμαι τίποτα, μα αυτοί οι εραστές... μα ήταν καπρίτσιο μου, έτσι δεν είναι;

Σηκώθηκε. Σαν να ήθελε να φύγει, πήρε το βαλιτσάκι της.

Η ΔΟΥΚΙΣΣΑ, *το ίδιο σιγανά και πολύ αποκαμωμένη*

Καλά, παιδί μου. Συγχώρεσέ με.

Σηκώνεται με τη σειρά της με κόπο σαν γριά. Ακούγεται το κουδούνι ενός ποδηλάτου μέσα στη νύχτα, σκιρτάει.

Ακούστε... Αυτός είναι! Να εμφανιστείτε μπροστά του ακουμπισμένη πάνω σ' αυτόν το μικρό οβελίσκο, εκεί που τη συνάντησε για πρώτη φορά. Μόνο αυτό! Να σας δει έστω και μία μόνο φορά, να φωνάζει κάτι, να ενδιαφερθεί ξαφνικά γι' αυτή την ομοιότητα, γι' αυτό το τέχνασμα που θα του ομολογήσω αύριο και για το οποίο θα με μισήσει – για ο,τιδήποτε αλλά όχι για 'κείνη που στερήθηκε τη ζωή και που μια απ' αυτές τις μέρες θα μου τον πάρει, είμαι σίγουρη γι' αυτό.... *(Την έπιασε από το μπράτσο)*. Θα το κάνετε, έτσι δεν είναι; Δεσποινίς, σας το ζητώ ταπεινά. *(Την κοιτάζει ικετευτικά και προσθέτει γρήγορα)*: Και στο κάτω κάτω θα τον δείτε κι εσείς. Και... νιώθω πάλι να κοκκινίζω λέγοντάς σας τούτο – η ζωή σ' αλήθεια είναι θεότρελη! Αυτή είναι η τρίτη φορά σε εξήντα χρόνια που κοκκινίζω και η δεύτερη φορά σε δέκα λεπτά –θα τον δείτε και αν ποτέ– γιατί όχι αυτόν, αφού είναι όμορφος, γοητευτικός, όπως ήταν και οι άλλοι; – αν μπορούσε ποτέ να έχει την καλή τύχη, γι' αυτόν και για μένα, να γίνει για μια στιγμή – το καπρίτσιο σας ... *Το κουδούνισμα είναι ακόμα στη σκιά, αλλά τώρα είναι πολύ κοντά.*

ΑΜΑΝΤΑ, *ψιθυρίζοντας*

Τι πρέπει να του πω;

Η ΔΟΥΚΙΣΣΑ, *σφίγγοντάς της το μπράτσο*

Απλά πείτε του: «Συγγνώμη, κύριε, μπορείτε να μου δείξετε το μονοπάτι για τη θάλασσα;»

Χώθηκε στην πιο βαθιά σκιά των δέντρων. Μόλις που πρόλαβε. Μία λευκή κηλίδα. Είναι ο πρίγκιπας πάνω στο ποδήλατο. Περνάει πολύ κοντά από τη λευκή κηλίδα της Αμάντα η οποία ακουμπισμένη στον οβελίσκο, ψιθυρίζει.

AMANTA
Συγγνώμη κύριε, ...

Αυτός σταματάει, κατεβαίνει από το ποδήλατο, βγάζει το καπέλο του, την κοιτάζει.

Ο ΠΡΙΓΚΙΠΑΣ
Παρακαλώ Δεσποινίς;

AMANTA
Μπορείτε να μου δείξετε το μονοπάτι για τη θάλασσα;

Ο ΠΡΙΓΚΙΠΑΣ
Είναι το δεύτερο αριστερά σας, δεσποινίς.

Χαιρετάει, μελαγχολικά και ευγενικά, ξανανεβαίνει στο ποδήλατό του και απομακρύνεται. Ακούγεται το κουδούνι από μακριά. Η δούκισσα βγαίνει από τη σκιά πολύ γερασμένη.

AMANTA, *σιγανά, μετά από λίγο.*
Δε με αναγνώρισε...

Η ΔΟΥΚΙΣΣΑ
Ήταν σκοτεινά... Εξάλλου ποιος ξέρει με τι πρόσωπο εμφανίζεται τώρα στο όνειρό του; (*Ρωτάει δειλά:*) Δεσποινίς, το τελευταίο τραίνο έφυγε. Θα θέλατε λοιπόν να μείνετε στον πύργο απόψε;

AMANTA, *με μια περιέργη φωνή.*
Ναι, κυρία.

Η νύχτα έχει πέσει για τα καλά. Και οι δυο δεν φαίνονται πια μέσα στη σκιά, δεν ακούγεται παρά μόνο ο αέρας στα τεράστια δέντρα του κήπου.

Η ΑΥΛΑΙΑ ΠΕΦΤΕΙ

Πηγή: Jean Anouilh, *Léocadia scène II*, Edition LA TABLE RONDE, 1984.
Μετάφραση: Ομάδα PISA του Κ.Ε.Ε.

ΚΕΙΜΕΝΟ 2

ΟΡΙΣΜΟΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΩΝ ΠΟΥ ΕΧΟΥΝ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΟ ΘΕΑΤΡΟ

Ο Ηθοποιός: υποδύεται στη σκηνή ένα πρόσωπο.

Ο Σκηνοθέτης: ελέγχει και ρυθμίζει όλα τα στοιχεία μιας παράστασης. Δεν περιορίζεται μόνο να τοποθετεί τους ηθοποιούς, να ρυθμίζει τις εισόδους τους και τις εξόδους τους στη σκηνή και να κατευθύνει το παίξιμό τους, αλλά προτείνει επίσης την ερμηνεία του κειμένου.

Ο Ενδυματολόγος: φτιάχνει τα κοστούμια από μια μακέτα.

Ο Σκηνογράφος: φτιάχνει τα σκηνικά και τα κοστούμια σε μακέτες. Αυτές οι μακέτες στη συνέχεια φτιάχνονται σε φυσικό μέγεθος στα ατελιέ.

Ο καλλιτεχνικός διευθυντής - φροντιστής: είναι επιφορτισμένος να βρίσκει τα απαραίτητα αξεσουάρ. Η λέξη αξεσουάρ σημαίνει ότι μεταφέρεται: πολυθρόνες, επιστολές, φανάρια, ανθοδέσμες... Το σκηνικό και τα κοστούμια δεν θεωρούνται αξεσουάρ.

Ο τεχνικός ήχου: είναι υπεύθυνος για τα ηχητικά εφέ που είναι απαραίτητα για την παραγωγή. Κατά τη διάρκεια της παράστασης βρίσκεται στο κοντρόλ.

Ο τεχνικός φωτισμού ή ηλεκτρολόγος: Είναι ο υπεύθυνος του φωτισμού. Ο φωτισμός είναι τόσο πολύπλοκος, που ένα θέατρο καλά εξοπλισμένο μπορεί να διαθέτει έως και δέκα ηλεκτρολόγους. Κατά τη διάρκεια της παράστασης βρίσκεται και αυτός επίσης στο κοντρόλ.

Ερώτηση 1

Ποιο είναι το θέμα του αποσπάσματος από το θεατρικό έργο που διαβάσατε; Κυκλώστε τη σωστή απάντηση, για να συμπληρωθεί η παρακάτω πρόταση.

Η Δούκισσα επινοεί μία πονηριά,

- A. για να καταφέρει τον πρίγκιπα να τη βλέπει πιο συχνά.
- B. για να καταφέρει τον πρίγκιπα επιτέλους να παντρευτεί.
- Γ. για να καταφέρει την Αμάντα να κάνει τον πρίγκιπα να ξεχάσει τον πόνο του.
- Δ. για να καταφέρει την Αμάντα να μείνει μαζί της στον πύργο.

Ερώτηση 2

Στο κείμενο, εκτός από τα λόγια που λένε οι ηθοποιοί, υπάρχουν υποδείξεις που πρέπει να ακολουθήσουν οι ηθοποιοί και οι τεχνικοί θεάτρου.

Πώς μπορούμε να αναγνωρίσουμε αυτές τις υποδείξεις στο κείμενο;

.....

Ερώτηση 3

Ο παρακάτω πίνακας δείχνει τους τεχνικούς που ασχολήθηκαν, για να ανέβει στη σκηνή το απόσπασμα από το θεατρικό έργο *Λεοκάντια*. Συμπληρώστε τον πίνακα σημειώνοντας για κάθε τεχνικό μία σκηνική οδηγία από το ΚΕΙΜΕΝΟ 1, η οποία σχετίζεται με την αρμοδιότητά του, σύμφωνα με το παράδειγμα.

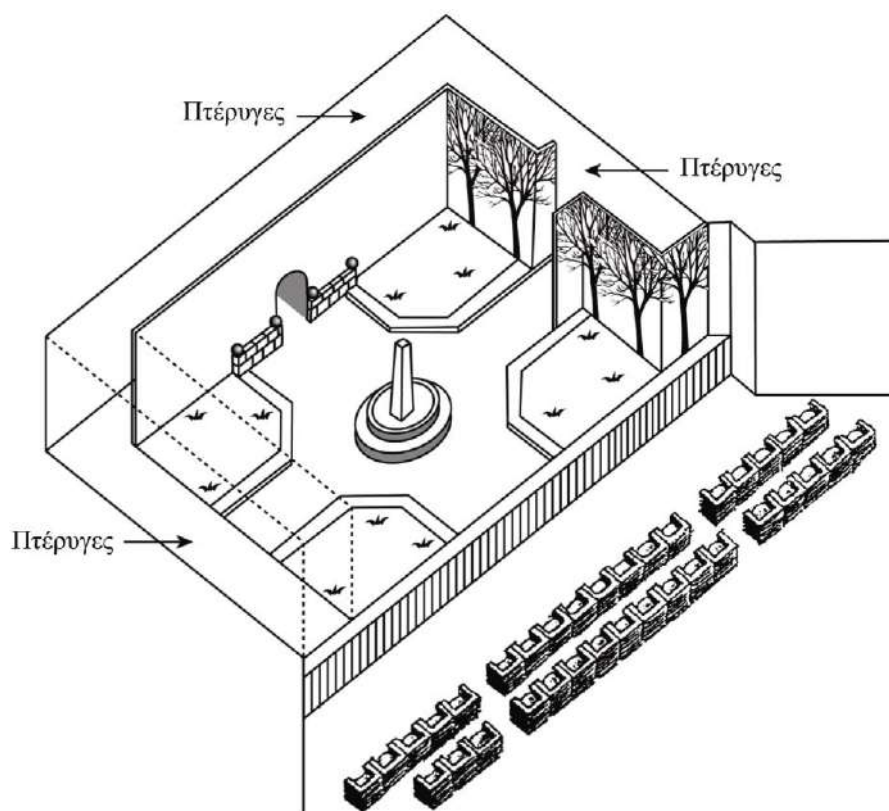
Τεχνικός θεάτρου	Σκηνική οδηγία
Σκηνογράφος	Ένα κυκλικό παγκάκι γύρω από έναν μικρό οβελίσκο.
Καλλιτεχνικός διευθυντής-φροντιστής	
Τεχνικός ήχου	
Ηλεκτρολόγος – Τεχνικός φωτισμού	

Ερώτηση 4

Ο σκηνοθέτης τοποθετεί τους ηθοποιούς στη σκηνή. Πάνω σε ένα σκίτσο αναπαριστά την Αμάντα με το γράμμα Α και τη Δούκισσα με το γράμμα Δ.

Σημειώστε ένα Α και ένα Δ επάνω στο παρακάτω σκίτσο, για να δείξετε περίπου το μέρος όπου βρίσκονται η Αμάντα και η Δούκισσα πριν από την άφιξη του Πρίγκιπα.

Ερώτηση 5

Προς το τέλος του αποσπάσματος από το θεατρικό έργο, η Αμάντα λέει: «Δεν με αναγνώρισε...».

Τι εννοεί μ' αυτό;

- Α. Ότι ο Πρίγκιπας δεν την κοίταξε.
- Β. Ότι ο Πρίγκιπας δεν αντελήφθη ότι η Αμάντα ήταν υπάλληλος μαγαζιού.
- Γ. Ότι ο Πρίγκιπας δεν αντελήφθη ότι την είχε ήδη συναντήσει.
- Δ. Ότι ο Πρίγκιπας δεν παρατήρησε ότι η Αμάντα έμοιαζε στη Λεοκάντια.

Σημείωση 1. Από *Take the Test: Sample Questions from OECD's PISA Assessments* (σελ. 37-40), από OECD, 2009, Paris: OECD.

Σημείωση 2. Μετάφραση θέματος από το Κέντρο Εκπαιδευτικής Έρευνας.

Θέμα που δόθηκε στους μαθητές/τριες για το Πρόγραμμα PISA 2000.

Η ΑΜΑΝΤΑ ΚΑΙ Η ΔΟΥΚΙΣΣΑ

ΟΔΗΓΙΕΣ ΒΑΘΜΟΛΟΓΗΣΗΣ

ΕΡΩΤΗΣΗ 1

Αποδεκτή απάντηση

Γ. Για να καταφέρει την Αμάντα να κάνει τον πρίγκιπα να ξεχάσει τον πόνο του.

Μη αποδεκτή απάντηση

Άλλες απαντήσεις.

ΕΡΩΤΗΣΗ 2

Αποδεκτή απάντηση

Αναφέρει ότι οι σκηνοθετικές οδηγίες είναι σε πλάγια γραφή. Οι περιγραφές με μη τεχνικούς όρους είναι δεκτές. Μπορεί να αναφέρει ότι οι υποδείξεις, εκτός από πλάγια γραφή είναι σε παρένθεση.

- *(Είναι) σε πλάγια γραφή.*
- *Λοξή γραφή.*
- *Τέτοια: [μιμείται τον πλάγιο τύπο γραφής.]*
- *Είναι χειρόγραφες.*
- *Γραφή πλάγια και χρήση παρενθέσεων.*
- *Είναι γραμμένα μ' έναν ειδικό τύπο γραφής.*

Μη αποδεκτή απάντηση

Απάντηση ασαφής και ανεπαρκής.

- *Οι σκηνοθετικές υποδείξεις είναι σε παρένθεση. [Αναφέρει σωστά την παρένθεση για κάποιες σκηνοθετικές υποδείξεις, αλλά στην απάντηση δεν περιλαμβάνεται η χρήση της πλάγιας γραφής.]*
- *Είναι τυπωμένο διαφορετικά.*
- *Είναι σε μια άλλη γραφή.*

Απάντηση που δηλώνει μια λανθασμένη κατανόηση του κειμένου ή απάντηση ελάχιστα αποδεκτή ή εκτός θέματος.

- *Εκτύπωση με έντονα γράμματα. [Λανθασμένη]*
- *Εκτύπωση με μικρούς χαρακτήρες. [Λανθασμένη]*
- *Από το σκηνοθέτη. [Εκτός θέματος]*

ΕΡΩΤΗΣΗ 3

ΕΡΩΤΗΣΗ 3Α

(Καλλιτεχνικός διευθυντής - φροντιστής)

Αποδεκτή απάντηση

Αναφέρει τη βαλίτσα ή το ποδήλατο. Αντιγράφει μια φράση που περιλαμβάνεται στις σκηνικές οδηγίες.

- τη μικρή βαλίτσα.
- το ποδήλατο.

Μη αποδεκτή απάντηση

Άλλες απαντήσεις.

- το κουδούνι του ποδηλάτου.
- ο οβελίσκος.
- ένας κυκλικός πάγκος.

ΕΡΩΤΗΣΗ 3Β

(Τεχνικός ήχου)

Αποδεκτή απάντηση

Αναφέρει τον ήχο των πουλιών ή τα πουλιά της νύχτας ή τους ψιθύρους ή το κουδούνι ενός ποδηλάτου ή τον άνεμο ή τη σιωπή. Μπορεί να αντιγράψει μια φράση από τις σκηνικές οδηγίες.

- Ακούγεται το κουδούνι ενός ποδηλάτου το βράδυ.
- Δεν ακούγεται παρά μόνο ο άνεμος.
- Τα πουλιά της νύχτας.
- Τα πουλιά της νύχτας πήραν τώρα θέση.

Μη αποδεκτή απάντηση

Άλλες απαντήσεις.

ΕΡΩΤΗΣΗ 3Γ

(Ηλεκτρολόγος - Τεχνικός φωτισμού)

Αποδεκτή απάντηση

Αναφέρει τη σκιά ή τη λευκότητα ή είναι σκοτάδι ή το βράδυ ή η νύχτα έπεσε. Μπορεί ν' αναφέρει μια φράση από τις σκηνικές οδηγίες.

- Το πάρκο είναι γεμάτο σκιές.
- Η πιο πυκνή σκιά των δέντρων.
- Το βράδυ πέφτει.
- Μέσα στο βράδυ.

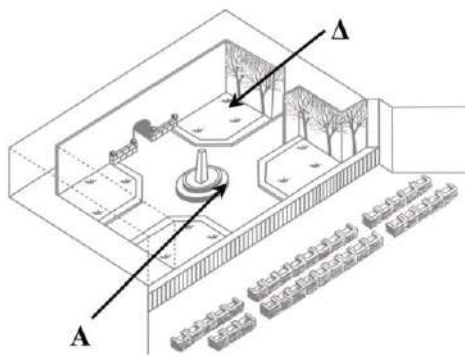
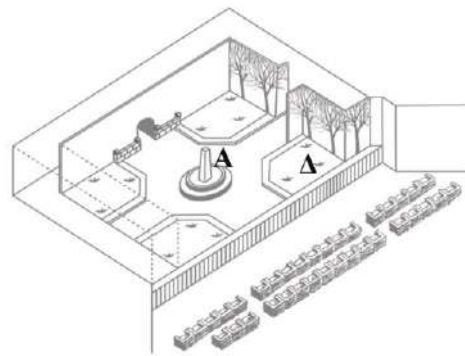
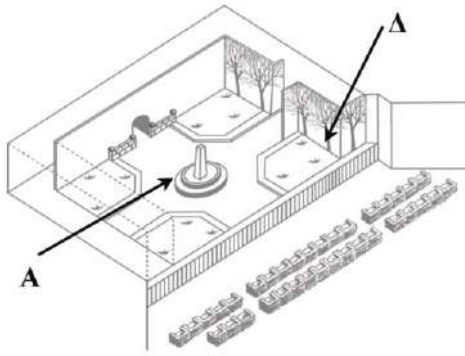
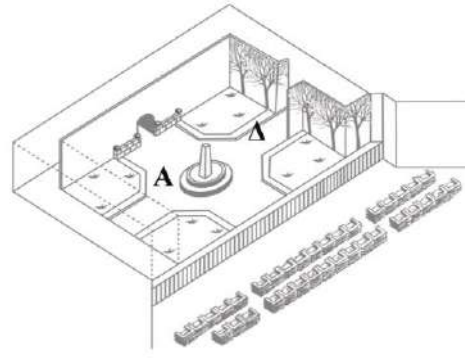
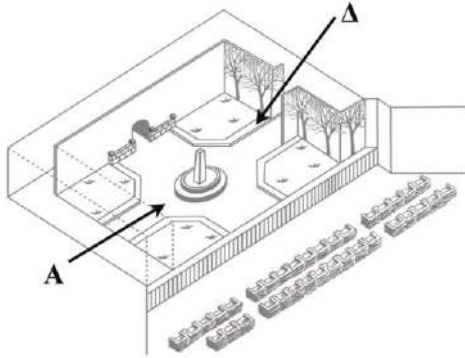
Μη αποδεκτή απάντηση

Άλλες απαντήσεις.

ΕΡΩΤΗΣΗ 4

Αποδεκτή απάντηση

Βάζει Α κοντά στον οβελίσκο και Δ πίσω ή κοντά στα δέντρα.

Μη αποδεκτή απάντηση

Άλλες απαντήσεις.

ΕΡΩΤΗΣΗ 5

Αποδεκτή απάντηση

Δ. Ότι ο πρίγκιπας δεν παρατήρησε ότι η Αμάντα έμοιαζε στη Λεοκάντια.

Μη αποδεκτή απάντηση

Άλλες απαντήσεις.

Σημείωση 1. Από *Take the Test: Sample Questions from OECD's PISA Assessments* (σελ. 79-84), από OECD, 2009, Paris: OECD.

Σημείωση 2. Μετάφραση οδηγιών βαθμολόγησης από το Κέντρο Εκπαιδευτικής Έρευνας.

Η ΒΙΑ ΣΤΑ ΣΧΟΛΕΙΑ

ΟΙ ΓΟΝΕΙΣ ΔΕΝ ΓΝΩΡΙΖΟΥΝ

Σύμφωνα με δημοσκόπηση του Υπουργείου Παιδείας, που ανακοινώθηκε την Τετάρτη, μόνον ένας στους τρεις γονείς που ρωτήθηκαν είναι ενήμερος για τα βίαια περιστατικά στα οποία εμπλέκονται τα παιδιά τους.

Η δημοσκόπηση, έγινε στο διάστημα από το Δεκέμβριο του 1994 ως τον Ιανουάριο του 1995, σε 19.000 περίπου γονείς, εκπαιδευτικούς και παιδιά του Δημοτικού, του Γυμνασίου και του Λυκείου, όπου καταγράφηκαν περιστατικά βίας.

Η δημοσκόπηση, η πρώτη του είδους της, που διεξήχθη από το Υπουργείο, κάλυψε μαθητές από την Τετάρτη τάξη και πάνω. Σύμφωνα με την έρευνα 22% των παιδιών του Δημοτικού σχολείου που ρωτήθηκαν είπαν ότι έχουν πέσει θύματα βίας, σε σύγκριση με το 13% των παιδιών του Γυμνασίου και το 4% των μαθητών του Λυκείου.

Από την άλλη πλευρά περίπου 26% των παιδιών του Δημοτικού σχολείου παραδέχτηκαν ότι έχουν ασκήσει βία, με το ποσοστό αυτό να μειώνεται στο 20% για τα παιδιά του Γυμνασίου και στο 6% για τους μαθητές του Λυκείου.

Μεταξύ αυτών που απάντησαν ότι προκάλεσαν βίαια επεισόδια, σε ποσοστό 39 έως 65%, είπαν ότι και οι ίδιοι υπήρξαν θύματα τέτοιων καταστάσεων.

Η δημοσκόπηση έδειξε ότι 37% των γονέων των παιδιών του Δημοτικού σχολείου ήταν ενήμεροι για την κακοποίηση που είχαν υποστεί τα παιδιά τους. Το ποσοστό ήταν 34% για τους γονείς των παιδιών του Γυμνασίου και 18% για τους γονείς των μαθητών του Λυκείου.

ΓΙΑ ΤΗ ΒΙΑ ΣΤΑ ΣΧΟΛΕΙΑ

Από τους γονείς που ήταν ενήμεροι, 14% μέχρι 18% είπαν ότι το έμαθαν από τους εκπαιδευτικούς. Σύμφωνα με τη δημοσκόπηση μόνο 3 έως 4% των γονέων ενημερώθηκαν από τα παιδιά τους.

Η έρευνα έδειξε επίσης ότι 42% των εκπαιδευτικών του Δημοτικού σχολείου δεν γνωρίζουν για τη βία στο σχολείο τους. Η αναλογία τέτοιων εκπαιδευτικών ήταν 29% στο Γυμνάσιο και 69% στο Λύκειο.

Ερωτηθέντες για την αιτία της βίας, 85% περίπου των εκπαιδευτικών ανέφεραν την έλλειψη αγωγής από το σπίτι. Πολλοί γονείς ανέφεραν ως κύρια αιτία την έλλειψη αίσθησης δικαιοσύνης και συμπόνιας ανάμεσα στα παιδιά.

Ένας εκπρόσωπος του Υπουργείου Παιδείας είπε ότι τα πορίσματα δείχνουν ότι γονείς και δάσκαλοι θα έπρεπε να είχαν στενότερη επαφή με τα παιδιά, για να προλαμβάνουν τέτοιες καταστάσεις.

Η βία στο χώρο του σχολείου έγινε μείζον θέμα στην Ιαπωνία, αφού ένας 13χρονος ο Κιγιότερου Οκούχι κρεμάστηκε στο Νίχιο, τη Νομαρχία του Αϊχί, στα τέλη του 1994, αφήνοντας ένα σημείωμα που έλεγε ότι οι συμμαθητές του τον είχαν κατ' επανάληψη βουτήξει σ' ένα κοντινό ποτάμι και του αποσπούσαν χρήματα.

Η αυτοκτονία αυτή παρακίνησε το Υπουργείο Παιδείας να εκδώσει μια αναφορά για τη βία στο σχολείο, το Μάρτιο του 1995, πιέζοντας τους εκπαιδευτικούς να απαγορεύσουν στους ταραξίες να έρχονται στο σχολείο.

Το άρθρο της προηγούμενης σελίδας δημοσιεύτηκε σε γιαπωνέζικη εφημερίδα του 1996. Να αναφερθείτε σ' αυτό, για να απαντήσετε στις παρακάτω ερωτήσεις.

Ερώτηση 1: Η ΒΙΑ ΣΤΑ ΣΧΟΛΕΙΑ

Γιατί το άρθρο αναφέρει το θάνατο του Κιγιότερου Οκούχι;

.....

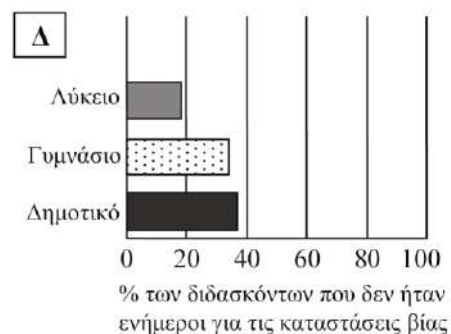
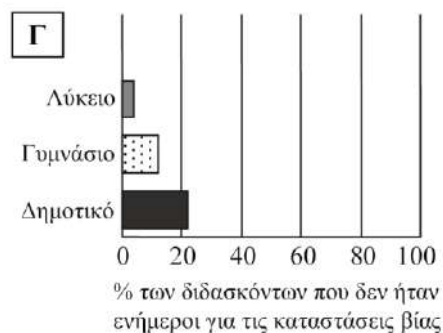
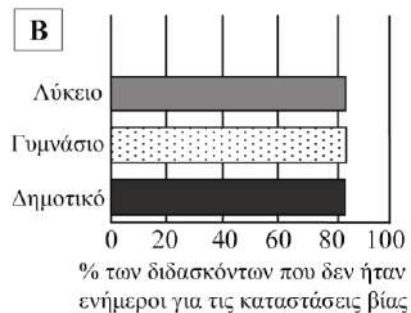
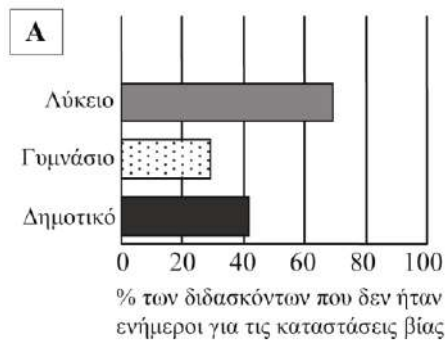
.....

Ερώτηση 2: Η ΒΙΑ ΣΤΑ ΣΧΟΛΕΙΑ

Ποιο είναι το ποσοστό των διδασκόντων σε κάθε τύπο σχολείου που δεν είναι ενήμεροι ότι οι μαθητές τους είχαν πέσει θύματα βιαιότητας;

Κυκλώστε το σχήμα (Α, Β, Γ ή Δ), το οποίο αντιπροσωπεύει καλύτερα αυτά τα τρία ποσοστά.

Σημείωση. Από Διεθνές Πρόγραμμα για την Αξιολόγηση των Μαθητών- PISA (σελ. 76-77), από Κέντρο Εκπαιδευτικής Έρευνας, 2007, Αθήνα: Επτάλοφος Α.Β.Ε.Ε. (προσαρμογή)

Η ΒΙΑ ΣΤΑ ΣΧΟΛΕΙΑ

ΟΔΗΓΙΕΣ ΒΑΘΜΟΛΟΓΗΣΗΣ

ΕΡΩΤΗΣΗ 1

Αποδεκτή απάντηση

Συσχετίζει το περιστατικό της αυτοκτονίας με την ανησυχία του κοινού και/ή τη δημοσκόπηση. Η σύνδεση μπορεί να αναφέρεται άμεσα ή να εννοείται.

- Για να εξηγήσει γιατί έγινε η δημοσκόπηση.
- Για να δώσει το λόγο για τον οποίο οι άνθρωποι ενδιαφέρονται τόσο για τη βία στην Ιαπωνία
- Ήταν ένα αγόρι που αυτοκτόνησε γιατί υπήρξε θύμα βίας.
- Για να δείξει πού μπορεί να φτάσει η βία στα σχολεία.

Μη αποδεκτή απάντηση

Ασαφής ή ανακριβής απάντηση.

- Ήταν ένας Γιαπωνέζος μαθητής.
- Υπάρχουν πολλές περιπτώσεις όπως αυτή σ' όλο τον κόσμο.
- Θέλει να δημιουργήσει εντυπώσεις.

ΕΡΩΤΗΣΗ 2

Αποδεκτή απάντηση

Κυκλώνει το Α (το γράμμα Α ή την αντίστοιχη γραφική παράσταση).

Μη αποδεκτή απάντηση

Άλλες απαντήσεις.

Η ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ

ΜΕΡΟΣ Α

Ο Θουκυδίδης είναι ένας ιστορικός και στρατηγός που έζησε τον πέμπτο π. Χ. αιώνα κατά την Κλασική περίοδο της αρχαίας Ελλάδας. Γεννήθηκε στην Αθήνα. Κατά τη διάρκεια του Πελοποννησιακού πολέμου ανάμεσα στην Αθήνα και τη Σπάρτη (431 έως 404 π.Χ.), ήταν επικεφαλής του στόλου που είχε αποστολή να προστατέψει την Αμφίπολη, στην Θράκη. Δεν κατόρθωσε όμως να φτάσει έγκαιρα στην πόλη. Η πόλη έπεσε στα χέρια του Σπαρτιάτη στρατηγού Βρασιίδα, γεγονός το οποίο κόστισε είκοσι χρόνια εξορίας στον Θουκυδίδη. Σε αυτό το διάστημα είχε την ευκαιρία να συγκεντρώσει λεπτομερείς πληροφορίες και από τα δύο αντίπαλα στρατόπεδα και να πραγματοποιήσει έρευνες για το έργο του, την *Ιστορία του Πελοποννησιακού Πολέμου*.

Ο Θουκυδίδης θεωρείται ως ένας από τους μεγαλύτερους ιστορικούς της Αρχαιότητας. Για να εξηγήσει την εξέλιξη της Ιστορίας, επικεντρώνεται στα φυσικά αίτια και στις πράξεις των ανθρώπων παρά στη μοίρα ή στην παρέμβαση των θεών. Στο έργο του, δεν παρουσιάζει τα γεγονότα σαν απλά επεισόδια, αλλά τα εξηγεί προσπαθώντας να ρίξει φως στους λόγους που ώθησαν τους πρωταγωνιστές τους να δράσουν με τον συγκεκριμένο τρόπο. Επειδή ο Θουκυδίδης θεωρεί πολύ σημαντικές τις πράξεις των ανθρώπων, εισήγαγε στο έργο του κάποιες δημηγορίες που επινόησε ο ίδιος αυτές τον βοηθούν να εξηγήσει τα κίνητρα των ιστορικών προσώπων.

ΜΕΡΟΣ Β

Ο Θουκυδίδης αποδίδει στον Αθηναίο ηγέτη Περικλή (πέμπτος αιώνας π.Χ.) την παρακάτω δημηγορία, η οποία εκφωνήθηκε προς τιμή των στρατιωτών που σκοτώθηκαν κατά τη διάρκεια του πρώτου χρόνου του Πελοποννησιακού Πολέμου.

Το πολίτευμά μας δεν αντιγράφει τους νόμους των γειτονικών κρατών αντίθετα εμείς αποτελούμε υπόδειγμα για τους άλλους, παρά τους μιμούμαστε. Το πολίτευμά μας ονομάζεται δημοκρατία, γιατί η εξουσία είναι στα χέρια των πολλών και όχι των λίγων. Οι νόμοι μας εγγυώνται σε όλους τα ίδια δικαιώματα στις ιδιωτικές τους υποθέσεις, ενώ στον δημόσιο βίο, τα αξιώματα αποδίδονται ανάλογα με την αξία του καθενός και όχι την κοινωνική του θέση.

Η κοινωνική θέση δεν αποτελεί εμπόδιο για οποιονδήποτε επιθυμεί να ασκήσει ένα δημόσιο λειτούργημα (...). Όπως στην ιδιωτική μας ζωή δεν ενοχλούμε τους άλλους, έτσι και στο δημόσιο βίο δεν παραβαίνουμε τους νόμους. Υπακούμε σε αυτούς που τους έχουμε εμπιστευτεί τα αξιώματα και υπακούμε και στους νόμους, κυρίως σε όσους προστατεύουν τους αδύναμους. Σεβόμαστε και τους άγραφους νόμους, η παράβαση των οποίων προκαλεί μεγάλη ντροπή.

Επίσης, προσφέρουμε πολλές ευκαιρίες για ψυχαγωγία. Οι αγώνες και οι θρησκευτικές τελετές που γίνονται όλο τον χρόνο, ο εκλεπτυσμένος διάκοσμος των κατοικιών μας, αποτελούν καθημερινή πηγή ευχαρίστησης, που βοηθά να διώχνουμε μακριά τις έγνοιες. Οι πολυάριθμοι κάτοικοι της πόλης φροντίζουν ώστε αγαθά από όλες τις γωνιές του κόσμου να συρρέουν στην Αθήνα και έτσι τα φρούτα από άλλες χώρες είναι το ίδιο γνωστά στους Αθηναίους όσο και τα δικά τους.

Θουκυδίδης, Ιστορία του Πελοποννησιακού Πολέμου (διασκευή)

Να ανατρέξεις στο κείμενο «Η Δημοκρατία στην Αθήνα» που βρίσκεται στην προηγούμενη σελίδα για να απαντήσεις στις ερωτήσεις που ακολουθούν.

Ερώτηση 1: Η ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ

Ποιο γεγονός κόστισε την εξορία στον Θουκυδίδη;

- A Δεν κατόρθωσε να προσφέρει τη νίκη στους Αθηναίους στην Αμφίπολη.
  - B Τοποθετήθηκε επικεφαλής του στόλου στην Αμφίπολη.
  - Γ Συγκέντρωσε πληροφορίες και από τα δύο αντίπαλα στρατόπεδα.
  - Δ Λιποτάκτησε από την Αθήνα για να πολεμήσει στο πλευρό των Σπαρτιατών.
-

Ερώτηση 2: Η ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ

Ένας από τους στόχους του λόγου που παρουσιάζεται στο Μέρος Β ήταν να τιμήσει τους στρατιώτες που σκοτώθηκαν κατά τη διάρκεια του πρώτου χρόνου του Πελοποννησιακού Πολέμου.

Να αναφέρεις ΑΚΟΜΑ έναν στόχο της δημηγορίας.

.....
.....

Ερώτηση 3: Η ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ

Ποιος έγραψε τη δημηγορία στο Μέρος Β; Να αναφερθείς στο κείμενο για να εξηγήσεις την απάντησή σου.

.....
.....

Ερώτηση 4: Η ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ

Σύμφωνα με το κείμενο, σε τι διέφερε ο Θουκυδίδης από τους άλλους ιστορικούς της εποχής του;

- A Έγραφε για τους συνηθισμένους ανθρώπους, όχι για τους ήρωες.
  - B Στηριζόταν σε μαρτυρίες παρά σε απλά γεγονότα.
  - Γ Εξηγούσε τα ιστορικά γεγονότα αναφερόμενος σε υπερφυσικά αίτια.
  - Δ Εστιαζόταν στους λόγους για τους οποίους οι άνθρωποι έκαναν ότι έκαναν.
-

Ερώτηση 5: Η ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ

Να κοιτάξεις το παρακάτω απόσπασμα του κειμένου, που βρίσκεται προς το τέλος του δεύτερου μέρους:

«Επίσης, προσφέρουμε πολλές ευκαιρίες για ψυχαγωγία. Οι αγώνες και οι θρησκευτικές τελετές που γίνονται όλο τον χρόνο, ο εκλεπτυσμένος διάκοσμος των κατοικιών μας, αποτελούν καθημερινή πηγή ευχαρίστησης, που βοηθά να διώχνουμε μακριά τις έγνοιες.»

Ποια από τις παρακάτω προτάσεις συνοψίζει καλύτερα αυτό το απόσπασμα του κειμένου;

- A Στην Αθήνα, το πολίτευμα επιτρέπει στον καθένα να νομοθετεί.
- B Η διασκέδαση και η ομορφιά αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της ευχάριστης ζωής που περνά κάποιος στην Αθήνα.
- Γ Οι Αθηναίοι ζουν μέσα σε υπερβολική πολυτέλεια και δεν μπορούν να πάρουν τη ζωή στα σοβαρά.
- Δ Ο δημόσιος βίος και η ιδιωτική ζωή θεωρούνται ένα και το αυτό.

Σημείωση 1. Από *PISA 2009 Assessment Framework -Key Competencies in Reading, Mathematics and Science* (σελ. 208-213) από OECD, 2009, Paris: OECD. (προσαρμογή)

Σημείωση 2. Μετάφραση θέματος από το Κέντρο Εκπαιδευτικής Έρευνας.

Θέμα που δόθηκε στους μαθητές/τριες για το Πρόγραμμα PISA 2009 (πιλοτική έρευνα).

Η ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ

ΟΔΗΓΙΕΣ ΒΑΘΜΟΛΟΓΗΣΗΣ

Ερώτηση 1

Αποδεκτή απάντηση

A. Δεν κατόρθωσε να προσφέρει τη νίκη στους Αθηναίους στην Αμφίπολη.

Μη αποδεκτή απάντηση

Άλλες απαντήσεις.

Ερώτηση 2

Αποδεκτή απάντηση

Εύλογη απάντηση και σύμφωνη με το κείμενο. Μπορεί να αναφέρεται σε έναν ή περισσότερους στόχους του κειμένου : να πείσει τους στρατιώτες να συνεχίσουν τη μάχη, να παρηγορήσει τις οικογένειες των νεκρών, να κάνει περήφανους τους Αθηναίους πολίτες, ή να προβάλλει τις αρετές της Αθήνας έναντι της Σπάρτης ή των άλλων πόλεων.

- Να κάνει περήφανους τους κατοίκους της Αθήνας.
- Να προάγει τη δημοκρατία.
- Να εξηγήσει τα προτερήματα της Αθηναϊκής δημοκρατίας.
- Να πείσει τον κόσμο ότι η Αθήνα είναι σε καλή κατάσταση παρόλο που τώρα αντιμετωπίζει προβλήματα.
- Να τονώσει την αισιοδοξία και το ηθικό.
- Να προκαλέσει το ενδιαφέρον του λαού.
- Να τονώσει τον πατριωτισμό.
- Να κερδίσει τις επόμενες εκλογές.
- Να αυξήσει τη δημοτικότητά του.
- Να στρέψει τον κόσμο εναντίον των Σπαρτιατών.

Αναφέρεται στο γεγονός ότι ο στόχος του Θουκυδίδη είναι να κατανοήσει τα κίνητρα ή το σκεπτικό του Περικλή.

- Να εξηγήσει την ψυχολογία του Περικλή.
- Να εξηγήσει γιατί έκανε αυτό που έκανε.

Μερικώς αποδεκτή απάντηση

Αναφέρεται μόνο στον τρόπο με τον οποίο λειτουργεί η δημοκρατία.

- Να θίξει το θέμα της δημοκρατίας.
- Να εξηγήσει τη δημοκρατία στο λαό.

Μη αποδεκτή απάντηση

Ανεπαρκής ή αόριστη απάντηση.

- Για να τιμήσει τους στρατιώτες που σκοτώθηκαν στον πόλεμο. [Επαναλαμβάνει την εκφώνηση]

Ανεπαρκής κατανόηση του κειμένου ή μη εύλογη, ή εκτός θέματος απάντηση.

- Το θέμα του λόγου, είναι η Αθήνα. [Δεν αναφέρει τον σκοπό του κειμένου]
- Να κάνει τον κόσμο να γελάσει. [Λανθασμένη απάντηση]

Ερώτηση 3

Αποδεκτή απάντηση

Αναφέρεται με άμεσο ή έμμεσο τρόπο στον Θουκυδίδη ως τον συγγραφέα της δημηγορίας ΚΑΙ στο γεγονός ότι ο Θουκυδίδης αποδίδει αυτή την δημηγορία στον Περικλή. Παραφράζει ή απλώς παραθέτει το αντίστοιχο σημείο του κειμένου.

- Ο Θουκυδίδης. Το κείμενο λέει: «Ο Θουκυδίδης αποδίδει στον Περικλή...».
- Ο Θουκυδίδης. «Επειδή ο Θουκυδίδης θεωρεί πολύ σημαντικές τις πράξεις των ανθρώπων, εισήγαγε στο έργο του κάποιες δημηγορίες που επινόησε ο ίδιος».
- Το κείμενο λέει ότι ο Θουκυδίδης επινοούσε δημηγορίες για λογαριασμό των ανθρώπων για τους οποίους έγραφε.

Μη αποδεκτή απάντηση

Αναγνωρίζει τον Θουκυδίδη ως τον συγγραφέα της δημηγορίας αλλά χωρίς να δίνει εξήγηση.

- Ο Θουκυδίδης.
- Ένας ιστορικός και στρατηγός. [Έμμεση αναφορά στον Θουκυδίδη]

Ανεπαρκής ή αόριστη απάντηση.

- Κάποιος άλλος. [Πολύ αόριστο]

Ανεπαρκής κατανόηση του κειμένου ή μη εύλογη, ή εκτός θέματος απάντηση.

- Ο Περικλής.
- Τον έγραψε κατά τη διάρκεια του Πελοποννησιακού πολέμου.

Ερώτηση 4

Αποδεκτή απάντηση

Δ. Εστιαζόταν στους λόγους για τους οποίους οι άνθρωποι έκαναν ότι έκαναν.

Μη αποδεκτή απάντηση

Άλλες απαντήσεις.

Ερώτηση 5

Αποδεκτή απάντηση

Β. Η διασκέδαση και η ομορφιά αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της ευχάριστης ζωής που περνά κάποιος στην Αθήνα.

Μη αποδεκτή απάντηση

Άλλες απαντήσεις.

Σημείωση 1. Από PISA 2009 Assessment Framework - Key Competencies in Reading, Mathematics and Science (σελ. 208-213) από OECD, 2009, Paris: OECD. (προσαρμογή)

Σημείωση 2. Μετάφραση οδηγιών βαθμολόγησης από το Κέντρο Εκπαιδευτικής Έρευνας.

Η ΜΟΤΟΣΥΚΛΕΤΑ

Σας έτυχε ποτέ να ξυπνήσετε το πρωί έχοντας την αίσθηση ότι κάτι δεν πήγαινε καλά;

Μια τέτοια μέρα ήταν κι'αυτή για μένα.

Ανακάθησα στο κρεβάτι.

Λίγο αργότερα, άνοιξα τις κουρτίνες.

Ο καιρός ήταν χάλια – έβρεχε με το τουλούμι.

Μετά κοίταξα κάτω στην αυλή.

Μάλιστα! Νάτη εκεί – η μοτοσυκλέτα.

Σμπαρالياσμένη όπως και χτες βράδυ.

Και το πόδι μου άρχιζε να πονάει.

Να ανατρέξεις στο κείμενο “Η Μοτοσυκλέτα” πιο πάνω για να απαντήσεις στις ερωτήσεις που ακολουθούν.

Ερώτηση 1: Η ΜΟΤΟΣΥΚΛΕΤΑ

Κάτι είχε συμβεί στον ήρωα της ιστορίας την προηγούμενη νύχτα. Τι ήταν αυτό;

- A Η κακοκαιρία είχε καταστρέψει την μοτοσυκλέτα.
- B Η κακοκαιρία είχε εμποδίσει τον ήρωα να βγει έξω.
- Γ Ο ήρωας είχε αγοράσει μια καινούρια μοτοσυκλέτα.
- Δ Ο ήρωας είχε ένα δυστύχημα με τη μοτοσυκλέτα.

Ερώτηση 2: Η ΜΟΤΟΣΥΚΛΕΤΑ

Στη γραμμή 8 λέει: “Μάλιστα!”

Γιατί το λέει αυτό ο ήρωας της ιστορίας;

- A Ο ήρωας κατάφερε κάτι δύσκολο.
- B Ο ήρωας μόλις κατάλαβε ότι η μέρα δεν θα ήταν και τόσο άσχημη.
- Γ Ο ήρωας θυμήθηκε γιατί του φαινόταν ότι κάτι δεν πήγαινε καλά.
- Δ Ο ήρωας χάρηκε που είδε ξανά τη μοτοσυκλέτα.

Ερώτηση 3: Η ΜΟΤΟΣΥΚΛΕΤΑ

“Μια τέτοια μέρα ήταν κι’ αυτή για μένα.”

Τι είδους μέρα αποδείχτηκε πως ήταν αυτή;

- A Μια καλή μέρα.
- B Μια άσχημη μέρα.
- Γ Μια συναρπαστική μέρα.
- Δ Μια βαρετή μέρα.

Ερώτηση 4: Η ΜΟΤΟΣΥΚΛΕΤΑ

Γιατί ο συγγραφέας αρχίζει την ιστορία με μια ερώτηση;

- A Γιατί ο συγγραφέας θέλει να μάθει την απάντηση.
- B Για να εμπλέξει τον αναγνώστη στην ιστορία.
- Γ Γιατί η ερώτηση είναι δύσκολη .
- Δ Για να υπενθυμίσει στον αναγνώστη ότι τέτοιου είδους εμπειρίες είναι σπάνιες.

Σημείωση 1. Από *PISA 2009 Assessment Framework -Key Competencies in Reading, Mathematics and Science* (σελ. 200-202) από OECD, 2009, Paris: OECD. (προσαρμογή)

Σημείωση 2. Μετάφραση θέματος από το Κέντρο Εκπαιδευτικής Έρευνας.

Θέμα που δόθηκε στους μαθητές/τριες για το Πρόγραμμα PISA 2009 (πιλοτική έρευνα).

Η ΜΟΤΟΣΥΚΛΕΤΑ

ΟΔΗΓΙΕΣ ΒΑΘΜΟΛΟΓΗΣΗΣ

Ερώτηση 1

Αποδεκτή απάντηση

Δ. Ο ήρωας είχε ένα δυστύχημα με τη μοτοσυκλέτα.

Μη αποδεκτή απάντηση

Άλλες απαντήσεις.

Ερώτηση 2

Αποδεκτή απάντηση

Γ. Ο ήρωας θυμήθηκε γιατί του φαινόταν ότι κάτι δεν πήγαινε καλά.

Μη αποδεκτή απάντηση

Άλλες απαντήσεις.

Ερώτηση 3

Αποδεκτή απάντηση

Β. Μια άσχημη μέρα.

Μη αποδεκτή απάντηση

Άλλες απαντήσεις.

Ερώτηση 4

Αποδεκτή απάντηση

Β. Για να εμπλέξει τον αναγνώστη στην ιστορία.

Μη αποδεκτή απάντηση

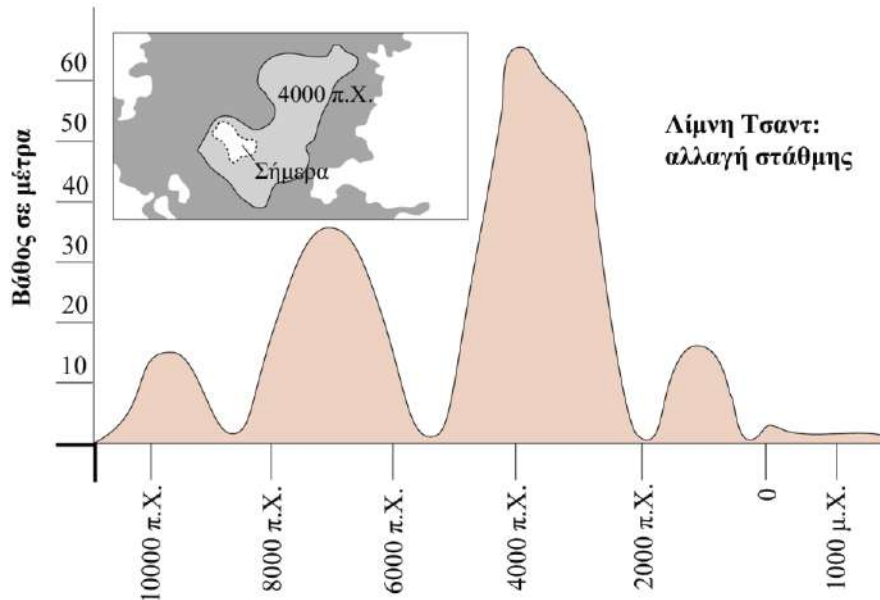
Άλλες απαντήσεις.

Σημείωση 1. Από PISA 2009 Assessment Framework - Key Competencies in Reading, Mathematics and Science (σελ. 200-202) από OECD, 2009, Paris: OECD.(προσαρμογή)
Σημείωση 2. Μετάφραση οδηγιών βαθμολόγησης από το Κέντρο Εκπαιδευτικής Έρευνας.

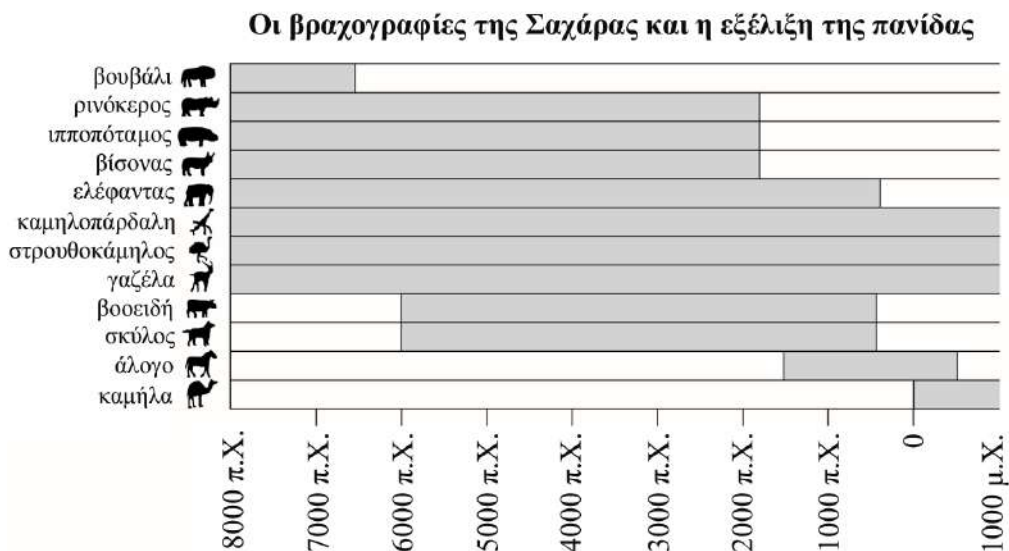
ΛΙΜΝΗ ΤΣΑΝΤ

Το Σχήμα 1 δείχνει την αλλαγή της στάθμης της Λίμνης Τσαντ, στη Σαχάρα της Βόρειας Αφρικής. Η Λίμνη Τσαντ εξαφανίστηκε τελείως γύρω στο 20.000 π.Χ., κατά τη διάρκεια της τελευταίας εποχής των παγετώνων. Γύρω στο 11.000 π.Χ. επανεμφανίστηκε. Σήμερα, η στάθμη της είναι περίπου στο ίδιο επίπεδο που ήταν το 1000 μ.Χ.

Σχήμα 1

Το Σχήμα 2 δείχνει τις βραχογραφίες (αρχαία σχέδια ή ζωγραφιές που βρέθηκαν στους τοίχους των σπηλαίων) της Σαχάρας και την εξέλιξη της πανίδας.

Σχήμα 2

Πηγή: Copyright Bartholomew Ltd 1988. Ανατύπωση από το The Times Atlas of Archaeology κατόπιν αδείας των Harper Collins Publishers.

Χρησιμοποιήστε τις πληροφορίες της προηγούμενης σελίδας για τη λίμνη Τσαντ και απαντήστε στις ερωτήσεις που ακολουθούν.

Ερώτηση 1: ΛΙΜΝΗ ΤΣΑΝΤ

Ποιο είναι το βάθος της Λίμνης Τσαντ σήμερα; Κυκλώστε τη σωστή απάντηση.

- A. Δύο μέτρα περίπου.
- B. Δεκαπέντε μέτρα περίπου.
- Γ. Πενήντα μέτρα περίπου.
- Δ. Έχει εξαφανιστεί τελείως.
- E. Δεν δίνεται η πληροφορία.

Ερώτηση 2: ΛΙΜΝΗ ΤΣΑΝΤ

Με ποια χρονολογία περίπου αρχίζει η γραφική παράσταση στο Σχήμα 1;

.....

Ερώτηση 3: ΛΙΜΝΗ ΤΣΑΝΤ

Γιατί ο συγγραφέας επέλεξε να αρχίζει η γραφική παράσταση με τη χρονολογία που επιλέξατε στην προηγούμενη ερώτηση;

.....

.....

Ερώτηση 4: ΛΙΜΝΗ ΤΣΑΝΤ

Το Σχήμα 2 βασίζεται στην υπόθεση ότι:

- A. τα ζώα της βραχογραφίας ζούσαν στην περιοχή την εποχή που σχεδιάστηκαν.
- B. οι καλλιτέχνες που σχεδίασαν τα ζώα ήταν πολύ ταλαντούχοι.
- Γ. οι καλλιτέχνες που σχεδίασαν τα ζώα μπορούσαν να ταξιδεύουν μακριά.
- Δ. δεν έγινε καμιά προσπάθεια να εξημερωθούν τα ζώα τα οποία απεικονίζονταν στη βραχογραφία.

Ερώτηση 5: ΛΙΜΝΗ ΤΣΑΝΤ

Για να απαντήσετε σ' αυτή την ερώτηση, χρειάζεται να αντλήσετε πληροφορίες από τα Σχήματα 1 και 2.

Η εξαφάνιση των ρινόκερων, των ιπποπόταμων ή των βισόνων από τις βραχογραφίες της Σαχάρας συνέβη:

- A. στην αρχή της πιο πρόσφατης εποχής των παγετώνων.
- B. στο μέσο της περιόδου που η Λίμνη Τσαντ ήταν στο υψηλότερο σημείο της στάθμης της.
- Γ. μετά τη σταδιακή υποχώρηση της στάθμης της Λίμνης Τσαντ που διήρκεσε για περισσότερο από 1000 χρόνια.
- Δ. στην αρχή μιας συνεχούς περιόδου ξηρασίας.

Σημείωση 1. Από *Διεθνές Πρόγραμμα για την Αξιολόγηση των Μαθητών- PISA* (σελ.43-46), από Κέντρο Εκπαιδευτικής Έρευνας, 2007, Αθήνα: Επτάλοφος Α.Β.Ε.Ε. (προσαρμογή)
Σημείωση 2. Θέμα που δόθηκε στους μαθητές/τριες για το Πρόγραμμα PISA 2000 (κυρίως έρευνα).

ΛΙΜΝΗ ΤΣΑΝΤ

ΟΔΗΓΙΕΣ ΒΑΘΜΟΛΟΓΗΣΗΣ

ΕΡΩΤΗΣΗ 1

Αποδεκτή απάντηση

Δύο μέτρα περίπου

Μη αποδεκτή απάντηση

Άλλες απαντήσεις.

ΕΡΩΤΗΣΗ 2

Αποδεκτή απάντηση

11.000 π.Χ. (ή κατά προσέγγιση μεταξύ 10.500 και 12.000 ή άλλη ένδειξη, όπου φαίνεται ότι ο μαθητής έβγαλε συμπεράσματα από την κλίμακα).

- 11.000.
- 11.000 π.Χ.
- 10.500 π.Χ.
- Αμέσως πριν από το 10.000 π.Χ.
- Περίπου το 12.000 π.Χ.
- Περίπου το 11.000 π.Χ.

Μη αποδεκτή απάντηση

Άλλες απαντήσεις, συμπεριλαμβανομένου ενός βέλους στο σημείο εκκίνησης της γραφικής παράστασης. Π.χ.

- 10.000 π.Χ. [Απέτυχε να βγάλει συμπεράσματα από την κλίμακα.]
- 20.000 π.Χ.
- 8.000 π.Χ. [Κοίταξε σε λάθος σχήμα.]
- 11000 π.Χ 4.000 π.Χ [Να αγνοήσετε σβησμένη απάντηση]
- 0

ΕΡΩΤΗΣΗ 3

Αποδεκτή απάντηση

Αναφέρει την επανεμφάνιση της λίμνης. Σημείωση: η απάντηση μπορεί να θεωρηθεί αποδεκτή ακόμα και αν η προηγούμενη απάντηση είναι λανθασμένη.

- Η Λίμνη Τσαντ επανεμφανίστηκε το 11.000 π.Χ., αφού είχε εξαφανιστεί τελείως γύρω στο 20.000 π.Χ.
- Η Λίμνη εξαφανίστηκε κατά τη διάρκεια της εποχής των παγετώνων και επανεμφανίστηκε περίπου εκείνη την εποχή.
- Επανεμφανίστηκε τότε.
- Γύρω στο 11.000 π.Χ. επανήλθε.
- Μετά η λίμνη επανεμφανίστηκε, αφού είχε εξαφανισθεί για 9.000 χρόνια.

Μη αποδεκτή απάντηση

Άλλες απαντήσεις.

- Τότε άρχισαν να εμφανίζονται τα ζώα.
- Το 11.000 π.Χ. είναι η εποχή που οι άνθρωποι άρχισαν να κάνουν βραχογραφίες.
- Το 11.000 π.Χ. η λίμνη εξαφανίστηκε (για πρώτη φορά).
- Γιατί κατά την περίοδο αυτή, η λίμνη Τσαντ ήταν αποξηραμένη
- Γιατί από εκεί αρχίζει να ανεβαίνει η καμπύλη στη γραφική παράσταση.

ΕΡΩΤΗΣΗ 4

Αποδεκτή απάντηση

A. Τα ζώα της βραχογραφίας ζούσαν στην περιοχή την εποχή που σχεδιάστηκαν.

Μη αποδεκτή απάντηση

Άλλες απαντήσεις.

ΕΡΩΤΗΣΗ 5

Αποδεκτή απάντηση

Μετά τη σταδιακή υποχώρηση της στάθμης της Λίμνης Τσαντ που διήρκεσε για περισσότερο από 1.000 χρόνια.

Μη αποδεκτή απάντηση

Άλλες απαντήσεις.

ΜΑΚΟΝΤΟ

Ζαλισμένοι από τις πολλές θαυμαστές εφευρέσεις, οι άνθρωποι του Μακόντο δεν ήξεραν πια από πού άρχιζε η κατάπληξή τους. Έμειναν ξύπνιοι όλη τη νύκτα κοιτάζοντας τους χλωμούς ηλεκτρικούς γλόμπους που έπαιρναν ρεύμα από την γεννήτρια. Την είχε φέρει ο Αουρελιάνο Τρίστε, όταν το τρένο έκανε το δεύτερο ταξίδι του, και χρειάστηκε χρόνος και προσπάθεια, για να συνηθίσουν στο αδιάκοπο “τουμ τουμ” της γεννήτριας. Αγανάκτησαν με τις ζωντανές εικόνες που ο εύπορος έμπορος Μπρούνο Κρέσπι πρόβαλε στο θέατρο με τα ταμεία σε σχήμα λιονταροκεφαλής, γιατί κάποιος που είχε πεθάνει και κηδεύτηκε σε μια ταινία, και χύθηκαν δάκρυα συμπόνιας για την ατυχία του, ξαναεμφανιζόταν ζωντανός και μεταμφιεσμένος σε Άραβα στην επομένη. Οι θεατές, που πλήρωναν δυο δεκάρες ο ένας για να συμμεριστούν τις δυσκολίες των πρωταγωνιστών, δεν ανέχτηκαν αυτή την ξενόφερτη απάτη κι έσπασαν τα καθίσματα. Ο Μπρούνο Κρέσπι πίεσε τον δήμαρχο να βγάλει διακήρυξη, στην οποία εξηγούσε ότι ο κινηματογράφος είναι μία μηχανή ψευδαισθήσεων κι ότι δεν άξιζε τα συναισθηματικά ξεσπάσματα των θεατών. Ύστερα από αυτή την αποθαρρυντική εξήγηση, πολλοί σκέφτηκαν πως είχαν πέσει θύματα νέου και θεαματικού γύφτικου κόλπου κι αποφάσισαν να μην ξαναπάνε στον κινηματογράφο, γιατί σκέφτηκαν ότι είχαν αρκετά δικά τους βάσανα και δεν χρειαζόταν να κλαίνε για τις ψεύτικες δυστυχίες φανταστικών πλασμάτων.

Το κείμενο της προηγούμενης σελίδας είναι απόσπασμα από ένα μυθιστόρημα. Σ' αυτό το σημείο της ιστορίας, το σιδηροδρομικό δίκτυο και η παροχή του ηλεκτρικού ρεύματος έχουν μόλις εισαχθεί στη φανταστική πόλη του Μακόντο και έχει ανοίξει ο πρώτος κινηματογράφος.

Αναφερθείτε στο κείμενο, για να απαντήσετε στις παρακάτω ερωτήσεις.

Ερώτηση 1: ΜΑΚΟΝΤΟ

Ποιο χαρακτηριστικό του κινηματογράφου έκανε τους κατοίκους του Μακόντο να θυμώσουν;

.....

.....

.....

Ερώτηση 2: ΜΑΚΟΝΤΟ

Στο τέλος του κειμένου, γιατί οι κάτοικοι του Μακόντο αποφασίζουν να μην ξαναπάνε στον κινηματογράφο; Κυκλώστε τη σωστή απάντηση.

- A. Ήθελαν διασκέδαση και ψυχαγωγία, αλλά έβρισκαν ότι ο κινηματογράφος ήταν πολύ ρεαλιστικός και καταθλιπτικός.
- B. Δεν είχαν χρήματα να πληρώσουν τα εισιτήρια.
- Γ. Ήθελαν να φυλάξουν τα συναισθήματά τους για πραγματικές περιστάσεις της ζωής.
- Δ. Αναζητούσαν συναισθηματική εμπλοκή, αλλά έβρισκαν τον κινηματογράφο ανιαρό, μη πειστικό και χαμηλής ποιότητας.

Ερώτηση 3: ΜΑΚΟΝΤΟ

Ποια είναι τα «φανταστικά πλάσματα» που αναφέρονται στην τελευταία σειρά του κειμένου; Κυκλώστε τη σωστή απάντηση.

- A. Φαντάσματα.
- B. Επινοήσεις πανηγυριών.
- Γ. Πρόσωπα του κινηματογράφου.
- Δ. Ηθοποιοί.

Ερώτηση 4: ΜΑΚΟΝΤΟ

Συμφωνείτε με την τελική κρίση των κατοίκων του Μακόντο για την αξία του κινηματογράφου; Εξηγήστε την απάντησή σας συγκρίνοντας τη δική σας θέση με τη δική τους.

.....

.....

.....

.....

.....

Σημείωση 1. Από *PISA 2009 Assessment Framework -Key Competencies in Reading, Mathematics and Science* (σελ. 174-179) από OECD, 2009, Paris: OECD. (προσαρμογή)

Σημείωση 2. Μετάφραση θέματος από το Κέντρο Εκπαιδευτικής Έρευνας.

Θέμα που δόθηκε στους μαθητές/τριες για το Πρόγραμμα PISA 2009 (πιλοτική έρευνα).

ΜΑΚΟΝΤΟ

ΟΔΗΓΙΕΣ ΒΑΘΜΟΛΟΓΗΣΗΣ

Ερώτηση 1

Αποδεκτή απάντηση

Αναφέρεται στο φανταστικό χαρακτήρα του κινηματογράφου ή ειδικότερα στην επανεμφάνιση ηθοποιών μετά το «θάνατό» τους. Μπορεί να παραθέσει χωρίο απευθείας από την τρίτη πρόταση («γιατί κάποιος που είχε πεθάνει και κηδεύτηκε σε μία ταινία, και δάκρυα συμπόνιας χύθηκαν για την ατυχία του ξαναεμφανιζόταν ζωντανός και μεταμφιεσμένος σε Άραβα στη επόμενη»...) ή από την τελευταία φράση («δεν χρειαζόταν να κλαίνε για τις ψεύτικες δυστυχίες (συμφορές) φανταστικών πλασμάτων).

- Άνθρωποι που τους θεωρούσαν νεκρούς, επανέρχονταν στη ζωή.
- Προσδοκούσαν οι ταινίες να είναι πραγματικές και αυτές δεν ήταν.
- Έχουν σχηματίσει την εντύπωση ότι ο ηθοποιός στην ταινία προσποιήθηκε ότι πέθανε και ότι αυτοί οι ίδιοι θεωρούνται ανόητοι.
- Ένα πρόσωπο που στη μια ταινία έχει πεθάνει και έχει θαφτεί, επανεμφανίζεται ζωντανό στην επόμενη.
- Δεν καταλαβαίνουν ότι οι ταινίες έχουν φανταστική ιστορία.
- Επειδή τα πρόσωπα που υποδύονταν οι ηθοποιοί και τα οποία είχαν πεθάνει στην προηγούμενη ταινία, επέστρεφαν σαν νέα πρόσωπα στην επόμενη ταινία. Το κοινό ένοιωσε ότι του έκλεψαν τα συναισθήματά του. [Στοιχεία από το 2 και 1.]
- Σκέφτηκαν ότι είχαν αρκετά δικά τους προβλήματα και δεν χρειάζονταν να παρακολουθούν ανθρώπους που υποκρίνονταν προσποιούμενοι ψεύτικα προβλήματα [Καθαρή κατανόηση του κομματιού η «μυθοπλασία» παίζει με το θυμό των ανθρώπων, μολονότι προχωρεί περαιτέρω.]
- Επειδή ένας από τους ηθοποιούς θάφτηκε στην ταινία και επέστρεψε σαν Άραβας. [Οριακό πολύ συγκεκριμένο.]

Μερικώς αποδεκτή απάντηση

Αναφέρεται σε απάτες, τεχνάσματα ή σε ανατρεπόμενες προσδοκίες. Μπορεί να αναφερθεί απευθείας σε «αυτή την ξενόφερτη απάτη» ή στα «θύματα ενός νέου και θεαματικού γύφτικου κόλπου».

- Πιστεύουν ότι έχουν εξαπατηθεί.
- Διότι πιστεύουν ότι έχουν ξοδέψει τα συναισθήματά τους για το τίποτε.
- Σκέφτηκαν πως είχαν πέσει θύματα κάποιου νέου και θεαματικού γύφτικου κόλπου.
- Δεν ανέχτηκαν αυτή τη ξενόφερτη απάτη.
- Επειδή πλήρωσαν δύο δεκάρες ο ένας γι' αυτή την ξενόφερτη απάτη, δεν το ανεχόντουσαν. [Εν μέρει ευθύ απόσπασμα από τις σειρές 10 - 11, όχι ειδική αναφορά στη φύση της απάτης.]
- Επειδή αγνοούσαν τους υπολογισμούς που είχαν γίνει γι' αυτό το πράγμα. [Να θεωρηθεί σαν ένας τρόπος να πει κανείς «απάτη» (γενικό).]

Μη αποδεκτή απάντηση

Δίνει ανεπαρκή ή ασαφή απάντηση.

- Θύμωσαν με τον Μπρούνο Κρέσπι.
- Δεν τους άρεσαν οι ταινίες.
- Θέλουν να πάρουν πίσω τα χρήματά τους.
- Πίστευαν ότι υπήρξαν θύματα.
- Ήταν βίαιοι.

- Ήταν ανόητοι.
- Εκφράζουν τα συναισθήματά τους.
- Πλήρωσαν 2 δεκάρες και δεν πήραν αυτό που ήθελαν [«αυτό που ήθελαν» είναι πολύ αόριστο.]

Δείχνει ανακριβή κατανόηση του κειμένου ή δίνει μια μη αληθοφανή ή άσχετη απάντηση.

- Είχαν τη γνώμη ότι δεν θα έπρεπε να ενοχληθούν με τα προβλήματα των άλλων. [Λάθος: οι άνθρωποι θέλουν να ενοχλούνται με τα πραγματικά προβλήματα των ανθρώπων.]
- Είναι ο μόνος τρόπος διαμαρτυρίας τους για το χάσιμο των χρημάτων τους.
- Θύμωσαν γιατί έπρεπε να δουν ένα πρόσωπο που είχε πεθάνει και κηδευτεί. [Το παρατιθέμενο τμήμα δίνει την έννοια ότι «δεν τους άρεσε να βλέπουν πεθαμένους ανθρώπους στις ταινίες - λανθασμένη ερμηνεία.]

Ερώτηση 2

Αποδεκτή απάντηση

Γ. Ήθελαν να φυλάξουν τα συναισθήματά τους για πραγματικές περιστάσεις της ζωής.

Μη αποδεκτή απάντηση

Οποιαδήποτε άλλη απάντηση.

Ερώτηση 3

Αποδεκτή απάντηση

Γ. Πρόσωπα του κινηματογράφου.

Μη αποδεκτή απάντηση

Οποιαδήποτε άλλη απάντηση.

Ερώτηση 4

Αποδεκτή απάντηση

Αναφέρεται στη στάση του θεατή απέναντι στη «πραγματικότητα» του κινηματογράφου και/ή στη συγκινησιακή εμπλοκή του στις ταινίες. Η απάντηση πρέπει να είναι σύμφωνη με την ιδέα ότι οι κάτοικοι του Μακόντο ζητούν την πραγματικότητα στον κινηματογράφο. Σύγκριση μεταξύ της στάσης των κατοίκων του Μακόντο και της προσωπικής εμπειρίας/στάσης υπονοείται ή αναφέρεται.

- Μόλις συνειδητοποιήσει κανείς ότι δεν είναι πραγματικό (αυτό που βλέπει) μπορεί να χρησιμοποιήσει τον κινηματογράφο ως τρόπο φυγής από την πεζή πραγματικότητα. Δεν υπάρχει λόγος να εμπλακεί κανείς στη ζωή των προσώπων.
- Ναι, συμφωνώ. Υπάρχει αρκετή δυστυχία στον κόσμο χωρίς να χρειάζεται να την επινοήσουμε.
- Όχι, οι άνθρωποι καταλαβαίνουν ότι όταν πηγαίνει κανείς στο κινηματογράφο ό,τι βλέπει στην οθόνη δεν είναι αληθινό.
- Αντίθετα από τους κατοίκους του Μακόντο, μπορεί να μου πρηστούν τα μάτια από το κλάμα, αλλά τα ξεχνώ όλα όταν φύγω από τον κινηματογράφο.

- Συμφωνώ μαζί τους. Για ποιο λόγο να αναστατώνονται οι άνθρωποι με τις ταινίες; Γι' αυτό ασχολούμαι με την επιστήμη, επειδή αναφέρεται στο πραγματικό γεγονός και όχι στο φανταστικό.
- Απολαμβάνω τον κινηματογράφο, γιατί με κάνει να συγκεντρώνω το μυαλό μου στα προβλήματα των άλλων και όχι στα δικά μου.
- Εξαρτάται. Εάν η ταινία είναι κακή έχω τη διάθεση να φύγω, αλλά εάν είναι μαζί, απορροφίεμαι και δεν με νοιάζει που δεν είναι αλήθεια.
- Όχι, απολαμβάνω τον κινηματογράφο για ψυχαγωγικούς λόγους.
- Ναι, ο κινηματογράφος είναι απλά φτιαχτός, ψεύτικος. Είναι πολύ καλύτερα όταν βλέπει κανείς ανθρώπους να παίζουν θέατρο ζωντανά.
- Όχι, στον κινηματογράφο τα γεγονότα συνήθως μεγαλοποιούνται.
- Δεν συμφωνώ με τις αντιδράσεις τους, επειδή ο κινηματογράφος είναι ένα είδος διασκέδασης και δεν πρέπει να τον παίρνει κανείς πολύ στα σοβαρά. Εντούτοις οι κάτοικοι του Μακόντο δεν γνωρίζουν τίποτε καλύτερο και έτσι καταλαβαίνω πώς αισθάνονται.

Αναφέρεται στο κοινωνικό, ιστορικό ή πολιτιστικό πλαίσιο π.χ. από την άποψη της μεγαλύτερης οικειότητας με την τεχνολογία, ή των αλλαγών στην κοινωνική ζωή. Η απάντηση πρέπει να είναι σύμφωνη με την ιδέα ότι οι κάτοικοι του Μακόντο αναζητούν την πραγματικότητα στον κινηματογράφο. Σύγκριση ανάμεσα στη συμπεριφορά των κατοίκων του Μακόντο και την προσωπική εμπειρία / στάση υπονοείται ή αναφέρεται.

- Οι κάτοικοι του Μακόντο ήταν πρωτόγονοι και αντιδρούσαν συναισθηματικά. Εγώ και οι περισσότεροι άνθρωποι σήμερα είμαστε περισσότερο καλλιεργημένοι.
- Άρχισαν να βλέπουν τις ταινίες από λάθος τοποθέτηση. Δεν κατάλαβαν ότι δεν επρόκειτο για τις ειδήσεις, αλλά για διασκέδαση. Από αυτή την άποψη η αντίδρασή τους είναι κατανοητή. Οι ταινίες φυσικά πρέπει να βλέπονται για διασκέδαση. Αυτός είναι ο σκοπός τους.
- Οι άνθρωποι στις μέρες μας δε δυσαρεστούνται από τις ταινίες.
- Ναι, θα συμφωνούσα μαζί τους, εάν ήμουν ένας από αυτούς, διότι ο κινηματογράφος ήταν κάτι που δεν είχαν ξαναδεί.

Μη αποδεκτή απάντηση

Δίνει ανεπαρκή ή ασαφή απάντηση.

- Είμαι σαν τους ανθρώπους του Μακόντο, διότι συχνά σκέπτομαι ότι ο κινηματογράφος είναι χάσιμο χρόνου.
- Αγαπώ τον κινηματογράφο. Δεν μπορώ να καταλάβω την αντίδρασή τους.

Δείχνει ανακριβή κατανόηση του κειμένου ή δίνει μια μη αληθοφανή ή άσχετη απάντηση.

- Ναι, φαίνεται ότι οι ταινίες αντί να ήταν χαλαρωτικές και απροβλημάτιστες (να μη σου θέτουν ερωτήματα, να είναι εύκολες ταινίες), αντίθετα ήταν ρεαλιστικές (έδειχναν την πραγματικότητα) και προκαλούσαν συναισθηματική φόρτιση. Οι κινηματογραφικές ταινίες είναι ένα είδος διασκέδασης, ένα μέσο φυγής και αποτελούν ένα τρόπο να ξεχνάει κανείς τα βάσανα της αληθινής ζωής για ένα γέλιο. Οι άνθρωποι του Μακόντο απογοητεύτηκαν, γιατί οι ταινίες που είδαν δεν ήταν χαλαρωτικές, αλλά μάλλον «βαριές» (δύσκολες, σοβαρές) και εκείνοι ήθελαν κάτι που να τους διασκεδάσει. [Οι πρώτες δύο προτάσεις από μόνες τους δεν σχετίζονται με την ερώτηση. Η τελευταία πρόταση δείχνει παρανόηση του κειμένου.]
- Όχι, θα έπρεπε να ξοδέψουν περισσότερα και να έχουν ειδικά στηρίγματα για τα κύπελλα (της κόκα κόλας του καφέ) να έχουν ποπ κορν, παγωμένη κόκα κόλα και γλειφιτζούρια. Θα έπρεπε να σηκώσουν τα μπράτσα από τις πολυθρόνες του κινηματογράφου, να βάλουν υποδόρια (για να ξεκουράζονται τα πόδια) και ήχο dolby surround. [Ισως πρόκειται για αστείο, αλλά εάν δεν είναι, τότε έχομε παρεξήγηση του κειμένου.]

- Σήμερα υπάρχουν νόμοι εναντίον της καταστροφής της περιουσίας στους κινηματογράφους. [Η απάντηση εστιάζεται περισσότερο στη συμπεριφορά των κατοίκων παρά στη στάση τους (πεποίθησή τους) για τον κινηματογράφο.]
- Έχουμε καλύτερους κινηματογράφους τώρα. [Άσχετο]
- Ναι, γιατί η ταινία δεν ήταν πολύ καλή και τους έκανε νευρικούς. [Δεν έγινε κατανοητή η ερώτηση.]

Σημείωση 1. Από *PISA 2009 Assessment Framework - Key Competencies in Reading, Mathematics and Science* (σελ. 174-179) από OECD, 2009, Paris: OECD. (προσαρμογή)
Σημείωση 2. Μετάφραση οδηγιών βαθμολόγησης από το Κέντρο Εκπαιδευτικής Έρευνας.

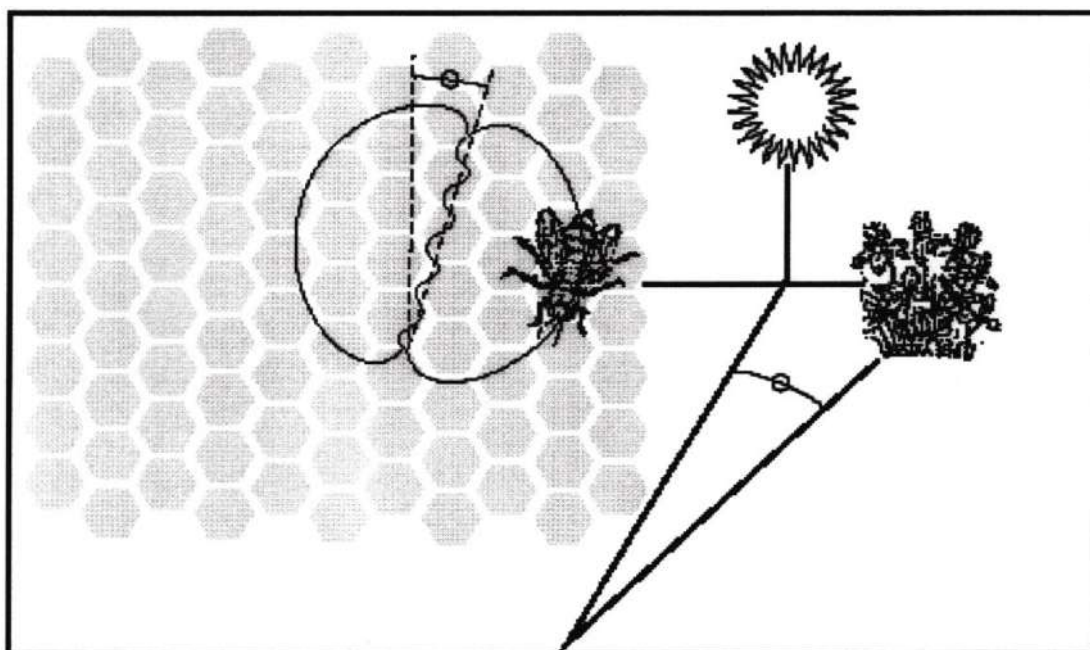
ΜΕΛΙΣΣΕΣ

Οι πληροφορίες που ακολουθούν προέρχονται από ένα έντυπο για τις μέλισσες. Να αναφερθείτε σ' αυτές τις πληροφορίες, για να απαντήσετε στις παρακάτω ερωτήσεις.

Η ΣΥΛΛΟΓΗ ΤΟΥ ΝΕΚΤΑΡΟΣ

Οι μέλισσες επιβιώνουν χάρη στο μέλι που παράγουν. Αποτελεί τη βασική τροφή τους. Εάν υπάρχουν 60.000 μέλισσες σε μια κυψέλη, περίπου το ένα τρίτο απ' αυτές ασχολείται με τη συλλογή του νέκταρος, το οποίο στη συνέχεια μετατρέπεται σε μέλι από τις εργάτριες. Ένας μικρός αριθμός μελισσών είναι προμηθεύτριες ή ανιχνεύτριες. Εντοπίζουν μια πηγή νέκταρος και κατόπιν επιστρέφουν για να δείξουν στις άλλες μέλισσες, πού βρίσκεται.

Οι ανιχνεύτριες κάνουν γνωστό στις άλλες μέλισσες πού βρίσκεται η πηγή του νέκταρος εκτελώντας ένα χορό, που τους δίνει πληροφορίες για την κατεύθυνση που πρέπει να πάρουν και την απόσταση που πρέπει να διανύσουν. Στο χορό αυτό οι μέλισσες κουνούν την κοιλιά τους απ' τη μια πλευρά στην άλλη, ενώ ταυτόχρονα διαγράφουν κύκλους σε σχήμα 8. Ο χορός ακολουθεί το σχήμα που παρουσιάζεται στην παρακάτω εικόνα.

Η εικόνα δείχνει μια μέλισσα που χορεύει στο εσωτερικό της κυψέλης πάνω στην κάθετη επιφάνεια της κηρύθρας. Εάν ο κεντρικός άξονας του σχήματος 8 δείχνει προς τα επάνω, σημαίνει ότι οι μέλισσες μπορούν να βρουν την τροφή πετώντας προς την κατεύθυνση του ήλιου. Εάν ο κεντρικός άξονας του σχήματος 8 κλίνει προς τα δεξιά, η τροφή βρίσκεται προς τα δεξιά του ήλιου.

Η απόσταση της τροφής από την κυψέλη φαίνεται από το χρόνο που η μέλισσα κουνάει την κοιλιά της. Εάν η τροφή βρίσκεται κοντά, η μέλισσα κουνά την κοιλιά της για μικρό χρονικό διάστημα, ενώ αν βρίσκεται μακριά κουνά την κοιλιά της για μεγάλο.

Η ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΤΟΥ ΜΕΛΙΟΥ

Όταν οι μέλισσες φτάνουν στην κυψέλη με το νέκταρ, το παραδίνουν στις εργάτριες. Οι εργάτριες απλώνουν το νέκταρ παντού με τις προβοσκίδες τους και το εκθέτουν στο ζεστό ξηρό αέρα της κυψέλης. Τη στιγμή της συλλογής του, το νέκταρ περιέχει ζάχαρη και ιχνοστοιχεία ανακατεμένα με νερό σε αναλογία περίπου 80%. Μετά από δέκα ως είκοσι λεπτά, όταν το περισσότερο νερό έχει εξατμισθεί, οι εργάτριες τοποθετούν το νέκταρ σε μια κυψελίδα της κηρύθρας, όπου η εξάτμιση συνεχίζεται. Μετά από τρεις μέρες, το μέλι στις κυψελίδες περιέχει περίπου 20% νερό. Σ' αυτό το στάδιο, οι μέλισσες καλύπτουν τις κυψελίδες με το κερι που παράγουν.

Οι μέλισσες μιας κυψέλης συνήθως μαζεύουν μέλι από το ίδιο είδος λουλουδιών και από την ίδια περιοχή. Μερικές από τις κύριες πηγές νέκταρος είναι τα οπωροφόρα δένδρα, τα τριφύλλια και τα ανθισμένα δέντρα.

ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ

εργάτρια η μέλισσα που εργάζεται μέσα στην κυψέλη
προβοσκίδα μέρος του στόματος του εντόμου

Από "Hum Sweet Hum". National Foundation for Educational Research 1993.

Ερώτηση 1: ΜΕΛΙΣΣΕΣ

Ποιος είναι ο σκοπός του χορού των μελισσών;

- A. Να γιορτάσουν την επιτυχημένη παραγωγή μελιού.
- B. Να δείξουν το είδος του φυτού που βρήκαν οι ανιχνεύτριες μέλισσες.
- Γ. Να γιορτάσουν τη γέννηση μιας καινούριας βασίλισσας.
- Δ. Να δείξουν πού βρήκαν την τροφή οι ανιχνεύτριες μέλισσες.

Ερώτηση 2: ΜΕΛΙΣΣΕΣ

Ποια είναι η βασική διαφορά ανάμεσα στο νέκταρ και το μέλι;

- A. Η αναλογία νερού .
- B. Η αναλογία ζάχαρης και ιχνοστοιχείων .
- Γ. Το είδος φυτού, από το οποίο συλλέγονται.
- Δ. Το είδος της μέλισσας, η οποία τα επεξεργάζεται.

Ερώτηση 3: ΜΕΛΙΣΣΕΣ

Όταν χορεύει η μέλισσα, τι ακριβώς κάνει, για να δείξει πόσο απέχει η τροφή από την κυψέλη;

.....
.....

ΜΕΛΙΣΣΕΣ

ΟΔΗΓΙΕΣ ΒΑΘΜΟΛΟΓΗΣΗΣ

ΕΡΩΤΗΣΗ 1

Αποδεκτή απάντηση

Δ. Να δείξουν πού βρήκαν την τροφή οι ανιχνεύτριες μέλισσες.

Μη αποδεκτή απάντηση

Άλλες απαντήσεις.

ΕΡΩΤΗΣΗ 2

Αποδεκτή απάντηση

Α. Η αναλογία νερού στο υλικό.

Μη αποδεκτή απάντηση

Άλλες απαντήσεις.

ΕΡΩΤΗΣΗ 3

Αποδεκτή απάντηση

Δηλώνει ότι οι πληροφορίες δίνονται με δύο τρόπους: με την κίνηση της κοιλιάς και το χρόνο που κινείται η κοιλιά .

- Πόσο διαρκεί η κίνηση της κοιλιάς.
- Κουνάει την κοιλιά της για κάποιο χρονικό διάστημα.

Μερικώς αποδεκτή απάντηση

Αναφέρει μόνον την κίνηση της κοιλιάς

- Κουνάει την κοιλιά της.
- Δείχνει πόσο μακριά είναι με το πόσο γρήγορα κουνάει την κοιλιά της.

Αναφέρει τη διάρκεια του χορού χωρίς να αναφέρει την κίνηση της κοιλιάς.

- Πόσο χρόνο χορεύει.

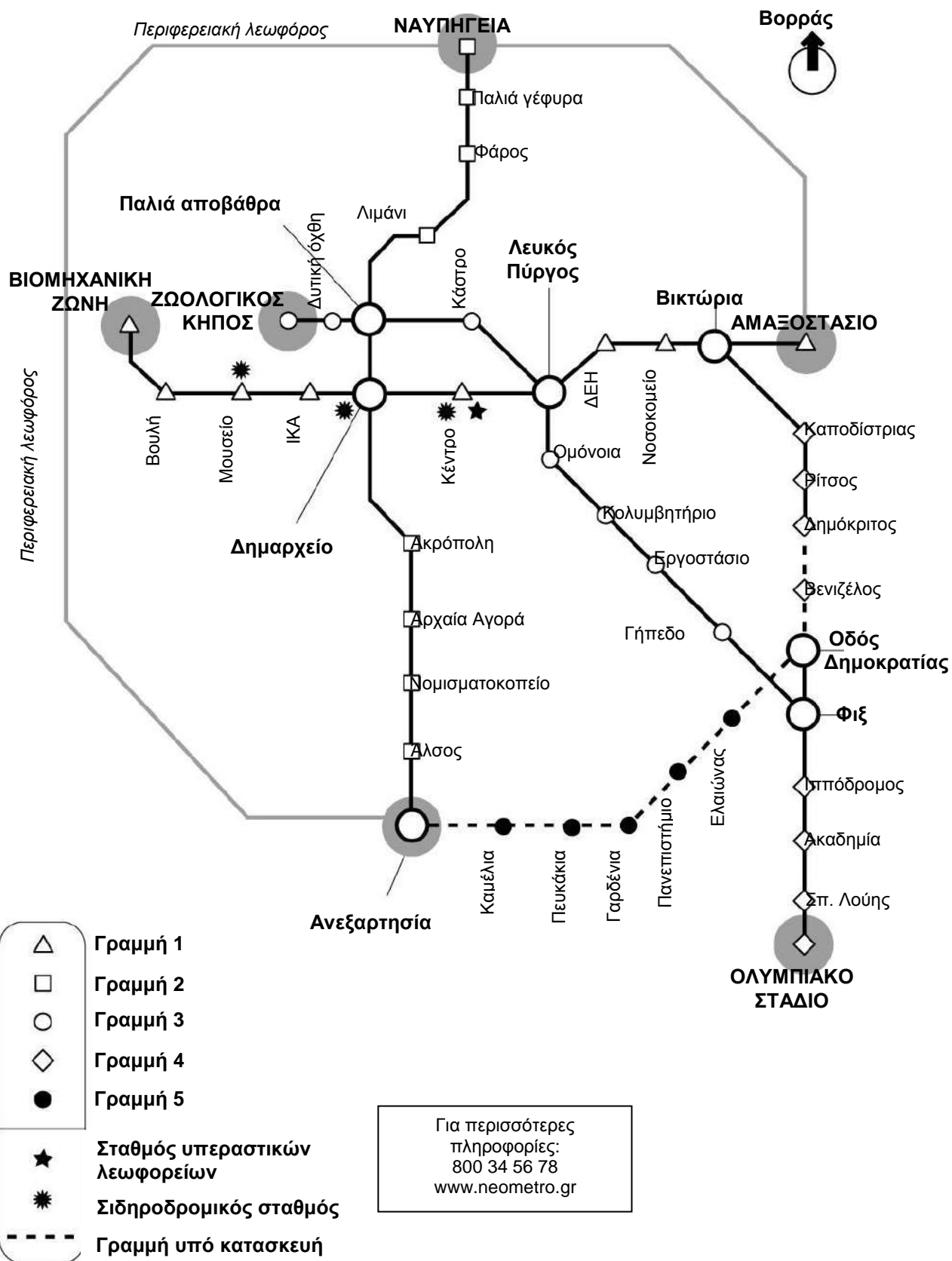
Μη αποδεκτή απάντηση

Αόριστη ή εκτός θέματος απάντηση.

- Πόσο γρήγορα η μέλισσα κάνει κύκλους σε σχήμα 8.
- Πόσο μεγάλο είναι το σχήμα 8.
- Πώς κινείται η μέλισσα.
- Ο χορός.
- Η κοιλιά.

Σημείωση. Από Διεθνές Πρόγραμμα για την Αξιολόγηση των Μαθητών- PISA (σελ.161-162), από Κέντρο Εκπαιδευτικής Έρευνας, 2007, Αθήνα: Επτάλοφος Α.Β.Ε.Ε. (προσαρμογή)

ΝΕΟ ΜΕΤΡΟ

Το «Νέο Μετρό» που βρίσκεται στην προηγούμενη σελίδα δίνει πληροφορίες για ένα υπόγειο σιδηροδρομικό δίκτυο.

Να ανατρέξεις στο «Νέο Μετρό» για να απαντήσεις στις ερωτήσεις που ακολουθούν.

Ερώτηση 1: ΝΕΟ ΜΕΤΡΟ

Σε ποιο σταθμό του Νέου Μετρό μπορεί να πάρει κανείς και υπεραστικό λεωφορείο καθώς και τρένο;

.....

Ερώτηση 2: ΝΕΟ ΜΕΤΡΟ

Εάν βρίσκεσαι στο σταθμό Ζωολογικός Κήπος και θέλεις να πας στο σταθμό Παλιά Γέφυρα, σε ποιο σταθμό πρέπει να αλλάξεις γραμμή;

- A Στο Δημαρχείο.
- B Στη Δυτική Όχθη.
- Γ Στα Ναυπηγεία.
- Δ Στην Παλιά αποβάθρα.

Ερώτηση 3: ΝΕΟ ΜΕΤΡΟ

Κάποιοι σταθμοί, όπως για παράδειγμα η Βιομηχανική Ζώνη, ο Ζωολογικός Κήπος και η Ανεξαρτησία περιβάλλονται από ένα γκρίζο κύκλο. Τι μας δείχνει ο γκρίζος κύκλος για τους σταθμούς αυτούς;

.....

Ερώτηση 4: ΝΕΟ ΜΕΤΡΟ

Θέλεις να βρεις την πιο σύντομη διαδρομή με μετρό από το σταθμό Ρίτσος μέχρι το σταθμό Άλσος.

Να σημειώσεις πάνω στο χάρτη τη διαδρομή που πρέπει να ακολουθήσεις.

Σημείωση 1. Από PISA 2009 Assessment Framework -Key Competencies in Reading, Mathematics and Science (σελ. 226-231) από OECD, 2009, Paris: OECD. προσαρμογή)

Σημείωση 2. Μετάφραση θέματος από το Κέντρο Εκπαιδευτικής Έρευνας.

Θέμα που δόθηκε στους μαθητές/τριες για το Πρόγραμμα PISA 2009 (πιλοτική έρευνα).

ΝΕΟ ΜΕΤΡΟ

ΟΔΗΓΙΕΣ ΒΑΘΜΟΛΟΓΗΣΗΣ

Ερώτηση 1

Αποδεκτή απάντηση

Κάνει άμεση αναφορά στο σταθμό Κέντρο. Μπορεί να αναφέρει τη γραμμή.

- Στο σταθμό Κέντρο
- Στο Κέντρο.
- Κέντρο (Αμαξοστάσιο).
- Κέντρο (Γραμμή 1).

Μη αποδεκτή απάντηση

Άλλες απαντήσεις.

- Στο Σταθμό.
- Νέος Πύργος.
- Γραμμή 1.

Ερώτηση 2

Αποδεκτή απάντηση

Δ. Στην Παλιά αποβάθρα.

Μη αποδεκτή απάντηση

Άλλες απαντήσεις.

Ερώτηση 3

Αποδεκτή απάντηση

Αναφέρεται στο γεγονός ότι όλοι αυτοί οι σταθμοί βρίσκονται στο τέρμα μιας γραμμής.

- Στην άκρη μιας γραμμής.
- Είναι τερματικός σταθμός.

Μη αποδεκτή απάντηση

Ανεπαρκής ή αόριστη απάντηση.

Ανεπαρκής κατανόηση του κειμένου ή μη εύλογη ή εκτός θέματος απάντηση.

- Σε αυτούς τους σταθμούς μπορείτε να πάρετε το λεωφορείο. [Ίσως αλλά οι κύκλοι δεν δείχνουν αυτό]
- Είναι σταθμοί που έχει πολύ κόσμο.
- Είναι οι πιο μεγάλοι σταθμοί.

ΝΕΟΙ ΚΑΝΟΝΕΣ

ΚΥΡΙΟ ΑΡΘΡΟ

Η Τεχνολογία δημιουργεί την ανάγκη για νέους κανόνες

Η ΕΠΙΣΤΗΜΗ έχει τον τρόπο να προηγείται του νόμου και της ηθικής. Αυτό συνέβη με τρόπο δραματικό το 1945 με την ατομική βόμβα, και συμβαίνει και τώρα με τις τεχνικές που έχουν σαν στόχο να υπερνικήσουν τη στείριότητα και να δημιουργήσουν ζωή.

Οι περισσότεροι από μάς χάρηκαν με την οικογένεια Μπράουν στην Αγγλία, όταν γεννήθηκε η Λουίζα, το πρώτο παιδί του σωλήνα. Και μας προξένησαν κατάπληξη και άλλες πρωτιές – πολύ πρόσφατα οι γεννήσεις υγιών μωρών που είχαν καταψυχθεί ως έμβρυα και περίμεναν την κατάλληλη στιγμή, για να γίνει η εμφύτευσή τους στη μέλλουσα μητέρα.

Υπάρχουν δύο τέτοια κατεψυγμένα έμβρυα στην Αυστραλία που προκάλεσαν θύελλα νομικών και ηθικών ερωτημάτων. Τα έμβρυα προορίζονταν να εμφυτευτούν στη μήτρα της Έλσα Ρίος, σύζυγο του Μάριο Ρίος. Μια προηγούμενη προσπάθεια εμφύτευσης εμβρύου είχε αποτύχει και οι Ρίος ήθελαν να δοκιμάσουν μία ακόμα φορά να γίνουν γονείς. Αλλά πριν προσπαθήσουν δεύτερη φορά, οι Ρίος σκοτώθηκαν σε αεροπορικό δυστύχημα.

Τι θα έπρεπε να κάνει το αυστραλιανό νοσοκομείο με τα κατεψυγμένα έμβρυα; Μπορούσαν να τα εμφυτεύσουν σε κάποια άλλη; Υπήρχαν αρκετές εθελόντριες. Είχαν τα έμβρυα κληρονομικά δικαιώματα στη μεγάλη περιουσία των Ρίος; Ή έπρεπε να καταστραφούν; Οι Ρίος, όπως είναι ευνόητο, δεν είχαν κάνει καμιά πρόβλεψη για το μέλλον των εμβρύων.

Οι Αυστραλοί συγκρότησαν μια επιτροπή για να μελετήσει το θέμα. Την περασμένη εβδομάδα η επιτροπή δημοσίευσε το πόρισμά της. Τα μέλη της έκριναν ότι τα έμβρυα έπρεπε να αποψυχθούν, διότι η δωρεά των εμβρύων σε κάποιους άλλους θα απαιτούσε τη συγκατάθεση των «δοτών» και τέτοια

συγκατάθεση δεν είχε δοθεί. Τα μέλη της επιτροπής αποφάσισαν ακόμη ότι τα έμβρυα στην τωρινή τους κατάσταση δεν είχαν ζωή ή δικαιώματα και επομένως μπορούσαν να καταστραφούν.

Τα μέλη της επιτροπής είχαν συνειδητοποιήσει ότι βάδιζαν σε ολισθηρό νομικό και ηθικό έδαφος. Κατά συνέπεια, απαίτησαν τριών μηνών προθεσμία για την αντίδραση του κοινού στην πρότασή τους. Αν ακολουθούσε μεγάλη κατακραυγή στην πρόταση για την καταστροφή των εμβρύων, η επιτροπή θα αναθεωρούσε την πρότασή της.

Τώρα τα ζευγάρια, τα οποία εγγράφονται στο νοσοκομείο του Σίδνεϊ Κούν Βικτόρια για προγράμματα τεχνητής γονιμοποίησης πρέπει να διευκρινίζουν τι θα ήθελαν να γίνει με τα έμβρυα στην περίπτωση που κάτι τους συμβεί.

Αυτό εξασφαλίζει ότι δεν θα ξανασυμβεί κάτι παρόμοιο με αυτό που συνέβη στην περίπτωση των Ρίος. Αλλά τι θα γίνει με άλλα πολύπλοκα προβλήματα; Πρόσφατα στη Γαλλία μια γυναίκα έπρεπε να πάει στο δικαστήριο, για να της επιτραπεί να γεννήσει ένα παιδί από το κατεψυγμένο σπέρμα του συζύγου της που είχε πεθάνει. Πώς θα ήταν δυνατόν να αντιμετωπιστεί ένα τέτοιο αίτημα; Τι θα πρέπει να γίνει, αν μια δανεική μητέρα σπάσει το συμβόλαιό της και αρνηθεί να δώσει το παιδί που υποσχέθηκε να γεννήσει για κάποια άλλη γυναίκα;

Μέχρι σήμερα, η κοινωνία μας απέτυχε να θεσπίσει εφαρμόσιμους νόμους, για να περιορίσει την καταστροφική δύναμη της ατομικής ενέργειας. Θερίζουμε τη συγκομιδή αυτής της αποτυχίας. Οι δυνατότητες να γίνει κατάχρηση της επιστήμης με σκοπό την επίσπευση ή την καθυστέρηση της τεκνοποίησης είναι πολλαπλές. Πρέπει να τεθούν ηθικά και νομικά όρια, πριν να είναι πολύ αργά.

Πηγή: International Adult Literacy Survey (IALS)

Να χρησιμοποιήσετε το άρθρο με τίτλο «Η Τεχνολογία δημιουργεί την ανάγκη για νέους κανόνες», για να απαντήσετε στις ερωτήσεις που ακολουθούν.

Ερώτηση 1: ΝΕΟΙ ΚΑΝΟΝΕΣ

Να υπογραμμίσετε την πρόταση που εξηγεί τι έκαναν οι Αυστραλοί, για να αποφασίσουν τι θα απογίνουν τα κατεψυγμένα έμβρυα του ζευγαριού που σκοτώθηκε σε αεροπορικό δυστύχημα.

Ερώτηση 2: ΝΕΟΙ ΚΑΝΟΝΕΣ

Να αναφέρετε δύο παραδείγματα από το κύριο άρθρο που δείχνουν πώς οι νέες τεχνολογίες, όπως αυτές που χρησιμοποιούνται για την εμφύτευση κατεψυγμένων εμβρύων, δημιουργούν την ανάγκη να τεθούν νέοι κανόνες.

.....
.....

Σημείωση 1. Από Διεθνές Πρόγραμμα για την Αξιολόγηση των Μαθητών- PISA (σελ.89-90), από Κέντρο Εκπαιδευτικής Έρευνας, 2007, Αθήνα: Επτάλοφος Α.Β.Ε.Ε. (προσαρμογή)
Σημείωση 2. Θέμα που δόθηκε στους μαθητές/τριες για το Πρόγραμμα PISA 2000 (κυρίως έρευνα).

ΝΕΟΙ ΚΑΝΟΝΕΣ

ΟΔΗΓΙΕΣ ΒΑΘΜΟΛΟΓΗΣΗΣ

ΕΡΩΤΗΣΗ 1

Αποδεκτή απάντηση

Υπογραμμίζει ή κυκλώνει τη φράση (ή ένα μέρος της φράσης) που περιέχει τουλάχιστον ένα από τα ακόλουθα:

- (1) «συγκρότησαν επιτροπή»
  - (2) «τριών μηνών προθεσμία για την αντίδραση του κοινού στην πρότασή τους...»
- [Υπογραμμίζει] ...Οι Αυστραλοί συγκρότησαν επιτροπή για να μελετήσει το θέμα...
  - [Υπογραμμίζει] ...Οι Αυστραλοί συγκρότησαν μια επιτροπή για να μελετήσει το θέμα... και ...απαίτησαν τριών μηνών προθεσμία για την αντίδραση του κοινού στην πρότασή τους...
  - [Υπογραμμίζει] ...Οι Αυστραλοί συγκρότησαν μια επιτροπή για να μελετήσει το θέμα. ...και ...Στη Γαλλία μια γυναίκα έπρεπε να πάει στο δικαστήριο, για να της επιτραπεί να γεννήσει ένα παιδί από το κατεψυγμένο σπέρμα του συζύγου της που είχε πεθάνει... [Ένα από τα αποσπάσματα υπογραμμίστηκε σωστά· η άλλη υπογραμμισμένη φράση συνδέεται με την απάντηση που έδωσε ο μαθητής για την επόμενη ερώτηση. Συνεπώς πρέπει να γίνει δεκτή η απάντηση.]

Μη αποδεκτή απάντηση

Οποιαδήποτε άλλη απάντηση

- Τα μέλη της έκριναν ότι τα έμβρυα έπρεπε να αποψυχθούν, διότι η δωρεά των εμβρύων σε κάποιους άλλους θα απαιτούσε τη συγκατάθεση των “δοτών” και τέτοια συγκατάθεση δεν είχε δοθεί... [Ο μαθητής έχει υπογραμμίσει λάθος απόσπασμα.]

ΕΡΩΤΗΣΗ 2

Αποδεκτή απάντηση

Αναφέρει τουλάχιστον δύο από τα ακόλουθα:

- (1) Όταν οι Ρίος πέθαναν ξέσπασε διαμάχη για το τι έπρεπε να γίνει με τα έμβρυα. Δε γίνονται αποδεκτά τα ερωτήματα που τίθενται στην παράγραφο 4 (π.χ., «Τι έπρεπε να κάνει το αυστραλιανό νοσοκομείο με τα κατεψυγμένα έμβρυα;», «Είχαν τα έμβρυα κληρονομικά δικαιώματα στη μεγάλη περιουσία των Ρίος;») εκτός αν ο μαθητής συνδέει καθαρά αυτά τα ερωτήματα με τον θάνατο των δοτών των εμβρύων (Ρίος).
- (2) Μια γυναίκα στη Γαλλία έπρεπε να πάει στο δικαστήριο για να της επιτραπεί να χρησιμοποιήσει το σπέρμα του πεθαμένου συζύγου της.
- (3) Τι μέτρα πρέπει να ληφθούν εάν μια δανεική μητέρα αρνείται να δώσει το παιδί που γέννησε;

Μερικώς αποδεκτή απάντηση

Αναφέρει ένα από τα τρία παραπάνω παραδείγματα: [(1), (2) ή (3)].

Μη αποδεκτή απάντηση

Άλλες απαντήσεις.

- Κατέψυξαν το σπέρμα και θα το διατηρήσουν κατεψυγμένο έως ότου χρησιμοποιηθεί. [Εκτός θέματος]
- Τα έμβρυα μπορεί να θεωρηθεί ότι ανήκουν στη νόμιμη κληρονομιά κάποιου;
- Μπορούν να εμφυτευθούν σε κάποιον άλλο; [Είναι δύσκολο να διακρίνει κανείς σε ποιο μέρος του άρθρου αναφέρονται αυτές οι ερωτήσεις. Εάν και οι δύο αφορούν την περίπτωση των Ρίος, η απάντηση δεν δίνει δύο παραδείγματα, όπως έχει ζητηθεί. Εάν το δεύτερο ερώτημα αναφέρεται στην περίπτωση της Γαλλίας, πρόκειται για λανθασμένη ερμηνεία, αφού η σύζυγος δεν είναι «κάποιος άλλος».]

Ο ΔΙΚΑΙΟΣ ΔΙΚΑΣΤΗΣ

Αφού διαβάσετε το κείμενο «Ο δίκαιος δικαστής», να απαντήσετε στις ερωτήσεις που ακολουθούν.

Ο ΔΙΚΑΙΟΣ ΔΙΚΑΣΤΗΣ

Ήταν μια φορά ένας βασιλιάς στην Αλγερία που τον λέγανε Μπαουάκα και ήθελε να μάθει αν ζούσε στ' αλήθεια σε μιαν από τις πολιτείες του, όπως τον είχαν πληροφορήσει οι άνθρωποι του, ένας δίκαιος δικαστής που έβρισκε μεμιάς το δίκιο του καθενός. Κανένας κατεργάρης, λέγανε, δεν μπορούσε να του ξεφύγει. Και καθώς ο βασιλιάς ήξερε καλύτερα από τον καθένα τι σπάνιο πράγμα είναι ένας δίκαιος δικαστής σ' αυτό τον κόσμο, ντύθηκε έμπορος και τράβηξε για την πολιτεία, όπου ζούσε αυτός ο δικαστής.

Στις πύλες της πόλης πλησίασε τον Μπαουάκα ένας σακάτης και του ζήτησε ελεημοσύνη. Ο Μπαουάκα του 'δωσε και έκανε να φύγει, μα ο ζητιάνος γαντζώθηκε στα ρούχα του.

«Τι θέλεις, λοιπόν;» ρώτησε ο Μπαουάκα. *«Δε σου 'δωσα ελεημοσύνη;»*

“Μου έδωσες» του είπε ο ζητιάνος. *«Αλλά κάνε μου ακόμα μια χάρη. Πήγαινε με καβάλα στ' αλόγο σου ως την πλατεία, γιατί σακάτης καθώς είμαι, φοβάμαι μη με ποδοπατήσουν οι καμήλες και τ' άλογα».*

Ο Μπαουάκα τον πήρε πίσω στο αλόγο του και τον κουβάλησε ως την πλατεία. Εκεί σταμάτησε, μα ο ζητιάνος δεν κατέβηκε από το αλόγο.

Ο Μπαουάκα του λέει:

«Τι κάθεται του λόγου σου, κατέβα· φτάσαμε».

Μα ο ζητιάνος του απαντάει:

«Και γιατί να κατέβω; Το αλόγο είναι δικό μου. Κι αν δε θέλεις να μου το δώσεις με το καλό, πάμε στο δικαστή».

Μαζεύτηκε κόσμος γύρω τους και παρακολουθούσε τον καβγά. Πολλοί φώναζαν:

«Τραβάτε στο δικαστή να βρείτε το δίκιο σας».

Ο Μπαουάκα με το ζητιάνο πήγανε στο δικαστή. Στο δικαστήριο ήταν πολύς κόσμος κι ο δικαστής καλούσε τον καθένα με τη σειρά του. Πριν έρθει η σειρά του Μπαουάκα, ο δικαστής κάλεσε ένα γραμματικό κι ένα χωριάτη που δικάζονταν για μια γυναίκα. Ο χωριάτης έλεγε πως η γυναίκα ήταν δικιά του και ο γραμματικός έλεγε κι αυτός πως ήταν δικιά του. Ο δικαστής τούς άκουσε και τους δυο, σώπασε για λίγο κι ύστερα είπε:

«Αφήστε τη γυναίκα σ' εμένα κι ελάτε αύριο να σας πω την απόφασή μου».

Όταν βγήκανε αυτοί οι δυο, μπήκανε ένας χασάπης κι ένας που πουλούσε λάδι. Ο χασάπης ήταν γεμάτος αίματα και ο λαδάς ήταν γεμάτος λάδια. Ο χασάπης κρατούσε στα χέρια του κάτι νομίσματα, ενώ ο λαδάς έσφιγγε το χέρι του χασάπη.

Ο χασάπης είπε: *«Αγόρασα από αυτόν εδώ τον άνθρωπο λάδι, και την ώρα που έβγαλα το πουγκί μου να πληρώσω, μ' έπιασε από το χέρι και ήθελε να μου πάρει τα λεφτά. Έτσι ήρθαμε σ' εσένα. Εγώ κρατάω στο χέρι τα νομίσματα κι αυτός κρατάει εμένα από το χέρι. Μα τα λεφτά είναι δικά μου κι αυτός είναι κλέφτης».*

Ο λαδάς πάλι είπε: *«Λέει ψέματα. Ο χασάπης ήρθε σ' εμένα ν' αγοράσει λάδι. Όταν του γέμισα ένα λαγήνι, με παρακάλεσε να του αλλάξω μια λίρα, για να πληρώσει. Έβγαλα τα χρήματα και τ' ακούμπησα στον πάγκο. Εκείνος τότε άρπαξε τα χρήματα κι ήθελε να το σκάσει. Τότε εγώ τον έπιασα από το χέρι και τον έφερα εδώ».*

Ο δικαστής σώπασε για λίγο κι ύστερα είπε: *«Αφήστε τα λεφτά κι ελάτε αύριο».*

Όταν ήρθε η σειρά του Μπαουάκα και του ζητιάνου, ο Μπαουάκα είπε πώς έγιναν τα πράγματα. Ο δικαστής τον άκουσε κι ύστερα ρώτησε το ζητιάνο.

Ο ζητιάνος είπε: *«Όλα αυτά είναι ψέματα. Πήγαινα καβάλα στην πόλη κι αυτός καθόταν στη γη και με παρακάλεσε να τον πάρω στο άλογο. Τον πήρα καβάλα και τον πήγα εκεί που ήθελε. Όμως αυτός δεν ήθελε να κατέβει από το άλογο και άρχισε να λέει πως το άλογο είναι δικό του. Μα αυτό είναι ψέμα».*

Ο δικαστής σκέφτηκε και είπε: *«Αφήστε μου το άλογο κι ελάτε αύριο».*

Την άλλη μέρα μαζεύτηκε πολύς κόσμος για ν' ακούσει ποιανού θα 'δινε δίκιο ο δικαστής.

Πρώτοι πλησίασαν ο γραμματικός και ο χωριάτης.

«Πάρε τη γυναίκα σου» είπε στο γραμματικό. *«Και του χωρικού να του δώσετε πενήντα ραβδιές».*

Ο γραμματικός πήρε τη γυναίκα του, ενώ την ίδια ώρα, μπροστά στον κόσμο, άρχισε η τιμωρία του χωρικού.

Μετά ο δικαστής κάλεσε το χασάπη:

«Τα χρήματα είναι δικά σου» είπε. Μετά έδειξε το λαδά και είπε: *«Αυτουνού δώστε του πενήντα ραβδιές».*

Τέλος καλέσανε τον Μπαουάκα και το ζητιάνο.

«Θα γνωρίσεις το άλογό σου ανάμεσα σ' άλλα είκοσι;» ρώτησε ο δικαστής τον Μπαουάκα.

«Θα το γνωρίσω».

«Κι εσύ;»

«Κι εγώ θα το γνωρίσω» είπε ο ζητιάνος.

«Ακολουθήστε με» είπε ο δικαστής στον Μπαουάκα.

Πήγανε στο στάβλο. Ο Μπαουάκα γνώρισε αμέσως το άλογό του ανάμεσα στ' άλλα είκοσι και το έδειξε στο δικαστή.

Μετά ο δικαστής κάλεσε το ζητιάνο στο στάβλο και είπε και σ' αυτόν να αναγνωρίσει το άλογό του. Ο ζητιάνος γνώρισε αμέσως το άλογο και το 'δειξε στο δικαστή.

Τότε ο δικαστής γύρισε στη θέση του και είπε στον Μπαουάκα:

«Το άλογο είναι δικό σου. Να το πάρεις. Όσο για το ζητιάνο, δώστε του πενήντα ραβδιές».

Όταν τέλειωσε το δικαστήριο, ο δικαστής τράβηξε στο σπίτι του κι ο Μπαουάκα τον ακολούθησε.

«Τι συμβαίνει λοιπόν; Μήπως δεν είσαι ευχαριστημένος με την απόφασή μου;» τον ρώτησε ο δικαστής.

«Όχι, είμαι ευχαριστημένος» είπε ο Μπαουάκα. *«Θέλω μόνο να μάθω πώς κατάλαβες πως η γυναίκα ήταν του γραμματικού κι όχι του χωρικού, πώς τα χρήματα ήταν του χασάπη κι όχι του λαδά, και πώς το άλογο ήταν δικό μου κι όχι του ζητιάνου».*

«Να πώς έμαθα για τη γυναίκα. Την κάλεσα το πρωί και της είπα: 'Βάλε μελάني στο μελανοδοχείο μου'. Εκείνη πήρε το μελανοδοχείο, το έπλυne και σβέλτα έβαλε μελάni. Πάει να πει πως τη δουλειά αυτή την είχε συνηθίσει να την κάνει. Επομένως ο γραμματικός είχε δίκιο».

»Για τα χρήματα πάλι, να πώς έμαθα την αλήθεια. Έβαλα αποβραδís τα νομίσματα σε μια κούπα με νερό και σήμερα το πρωί κοίταξα να δω αν υπήρχε λάδι. Αν τα νομίσματα ήταν του λαδά, θα είχανε λάδι από τα χέρια του τα λαδωμένα. Αλλά στο νερό δε βρέθηκε ίχνος λαδιού. Πάει να πει πως ο χασάπης είχε πει την αλήθεια».

»Για το άλογο ήταν πιο δύσκολο να μάθω την αλήθεια, γιατί ο ζητιάνος, όπως κι εσύ, αναγνώρισε αμέσως το άλογο ανάμεσα στ' άλλα είκοσι. Μα εγώ δε σας πήγα στο στάβλο για να δω αν θα γνωρίσετε το άλογο, αλλά για να δω ποιον από τους δυο θα γνωρίσει το άλογο. Όταν το πλησίασες εσύ, γύρισε το κεφάλι του και το τέντωσε προς εσένα, ενώ όταν το άγγιξε ο ζητιάνος, ζάρωσε τ' αυτιά του και σήκωσε το πόδι του. Απ' αυτό κατάλαβα πως εσύ είσαι ο πραγματικός ιδιοκτήτης του αλόγου».

Τότε ο Μπαουάκα του είπε: «Δεν είμαι έμπορος, είμαι ο βασιλιάς Μπαουάκα. Και ήρθα εδώ, για να δώ με τα μάτια μου αν είναι σωστά όσα λένε για σένα. Και είδα πως είσαι στ' αλήθεια ένας σοφός δικαστής. Ζήτησέ μου ό,τι επιθυμείς και θα το έχεις ως ανταμοιβή».

«Δεν χρειάζομαι ανταμοιβή» απάντησε ο δικαστής. «Είμαι ευχαριστημένος που με επαίνεσε ο βασιλιάς μου».

Πηγή: Λέων Τολστόϊ «Ο δίκαιος δικαστής» από τη συλλογή «Διηγήματα, μύθος και παραμύθια» (μετάφραση: Πέτρος Ανταίος), εκδ. Ωκεανίδα, ISBN 960-410-011-4

Ερώτηση 1: Ο ΔΙΚΑΙΟΣ ΔΙΚΑΣΤΗΣ

Στην αρχή της αφήγησης αναφέρεται ότι ο Μπαουάκα ντύθηκε έμπορος.

Γιατί ο Μπαουάκα δεν ήθελε να τον αναγνωρίσουν;

- A. Ήθελε να δει αν συνέχιζαν να τον υπακούουν ακόμη και αν εμφανιζόταν ως ένας «συνηθισμένος» άνθρωπος.
- B. Σχεδίαζε να παρουσιαστεί στο δικαστήριο, μπροστά στο δικαστή, ντυμένος έμπορος.
- Γ. Του άρεσε να μεταμφιέζεται, για να μετακινείται όπως ήθελε και να κάνει φάρσες στους υπηκόους του.
- Δ. Ήθελε να δει το δικαστή να δουλεύει, όπως είχε συνηθίσει, χωρίς να επηρεάζεται από την παρουσία του βασιλιά.

Ερώτηση 2: Ο ΔΙΚΑΙΟΣ ΔΙΚΑΣΤΗΣ

Πώς κατάλαβε ο δικαστής ότι η γυναίκα ήταν σύζυγος του γραμματικού;

- A. Κοιτάζοντας το παρουσιαστικό της και βλέποντας ότι δεν έμοιαζε με γυναίκα χωρικού.
- B. Από τον τρόπο που ο γραμματικός και ο χωρικός διηγήθηκαν την δική τους εκδοχή στο δικαστή.
- Γ. Από την αντίδρασή της απέναντι στο χωρικό και το γραμματικό.
- Δ. Δοκιμάζοντας την επιδεξιότητά της στη δουλειά που έπρεπε να κάνει για τον άντρα της.

Ερώτηση 3: Ο ΔΙΚΑΙΟΣ ΔΙΚΑΣΤΗΣ

Νομίζετε ότι ήταν δίκαιο ο δικαστής να επιβάλει την ίδια τιμωρία για όλα τα αδικήματα;

Εξηγήστε την απάντησή σας αναφέροντας τις ομοιότητες και τις διαφορές των τριών υποθέσεων της ιστορίας.

.....
.....

Ερώτηση 4: Ο ΔΙΚΑΙΟΣ ΔΙΚΑΣΤΗΣ

Για ποιο πράγμα, κυρίως, γίνεται λόγος σ' αυτό το κείμενο;

- A. Για σοβαρά αδικήματα.
- B. Για σοφή δικαιοσύνη.
- Γ. Για έναν καλό κυβερνήτη.
- Δ. Για ένα έξυπνο τέχνασμα.

Ερώτηση 5: Ο ΔΙΚΑΙΟΣ ΔΙΚΑΣΤΗΣ

Για την ερώτηση αυτή, πρέπει να συγκρίνετε τους νόμους και τη δικαιοσύνη της χώρας σας με τους νόμους και τη δικαιοσύνη που περιγράφονται στο κείμενο.

Να αναφέρετε μία ομοιότητα που έχουν οι νόμοι και η δικαιοσύνη της χώρας σας με τους νόμους και τη δικαιοσύνη που περιγράφονται στο κείμενο.

.....
.....

Στην ιστορία, ο δικαστής τιμωρεί με πενήντα ραβδιές όλους τους παραβάτες. Εκτός από το είδος της τιμωρίας να αναφέρετε μία ακόμα διαφορά που έχουν οι νόμοι και η δικαιοσύνη της χώρας σας με τους νόμους και τη δικαιοσύνη που περιγράφονται στο κείμενο.

.....
.....

Ερώτηση 6: Ο ΔΙΚΑΙΟΣ ΔΙΚΑΣΤΗΣ

Ποια από τις παρακάτω εκφράσεις χαρακτηρίζει καλύτερα το κείμενο;

- A. Ένας λαϊκός μύθος
- B. Μια ταξιδιωτική ιστορία
- Γ. Μια ιστορική έκθεση
- Δ. Μια τραγωδία
- E. Μια κωμωδία

Σημείωση. Από *Διεθνές Πρόγραμμα για την Αξιολόγηση των Μαθητών- PISA* (σελ. 66-71), από Κέντρο Εκπαιδευτικής Έρευνας, 2007, Αθήνα: Επτάλοφος Α.Β.Ε.Ε. (προσαρμογή)

Ο ΔΙΚΑΙΟΣ ΔΙΚΑΣΤΗΣ

ΟΔΗΓΙΕΣ ΒΑΘΜΟΛΟΓΗΣ

ΕΡΩΤΗΣΗ 1

Αποδεκτή απάντηση

Δ. Ήθελε να δει το δικαστή να δουλεύει, όπως είχε συνηθίσει, χωρίς να επηρεάζεται από την παρουσία του βασιλιά.

Μη αποδεκτή απάντηση

Άλλες απαντήσεις.

ΕΡΩΤΗΣΗ 2

Αποδεκτή απάντηση

Δ. Δοκιμάζοντας την επιδεξιότητά της στη δουλειά, που έπρεπε να κάνει για τον άντρα της.

Μη αποδεκτή απάντηση

Άλλες απαντήσεις.

ΕΡΩΤΗΣΗ 3

Αποδεκτή απάντηση

Αξιολογεί αν είναι δίκαιες οι τιμωρίες με βάση την ομοιότητα ή τη διαφορά των αδικημάτων. Δείχνει ότι έχει κατανοήσει σωστά τα αδικήματα.

- Όχι, το να κλέψει κάποιος τη γυναίκα ενός άλλου είναι πολύ πιο σοβαρό παράπτωμα από το να κλέψει τα χρήματα ή τα άλογά τους.
- Και οι τρεις ένοχοι επιχείρησαν να εξαπατήσουν κάποιον και είπαν ψέματα. Είναι λοιπόν δίκαιο να τιμωρηθούν με τον ίδιο τρόπο.
- Είναι δύσκολο να απαντήσει κανείς. Ο χωρικός, ο έμπορος του λαδιού και ο ζητιάνος προσπάθησαν και οι τρεις να κλέψουν κάτι. Από την άλλη όμως τα πράγματα που ήθελαν να κλέψουν δεν είχαν την ίδια αξία.

Μερικώς αποδεκτή απάντηση

Δείχνει ότι έχει καταλάβει σωστά τα αδικήματα και / ή τις τιμωρίες χωρίς να κάνει αξιολόγηση.

- Ο δικαστής επέβαλε πενήντα ραβδιές στους τρεις ενόχους. Είχαν αντίστοιχα κλέψει μια γυναίκα, χρήματα και ένα άλογο.

Δείχνει ότι παρανόησε τις τιμωρίες ή τα αδικήματα.

- Νομίζω ότι η περίπτωση του χωρικού και του γραμματικού ήταν διαφορετικές από τις άλλες δύο έμοιαζε περισσότερο με διαζύγιο, ενώ οι δύο άλλες περιπτώσεις ήταν κλοπές. Ο χωρικός δεν έπρεπε να τιμωρηθεί.

Κρίνει μόνο την ποινή αυτή καθεαυτή, δηλαδή, ο μαθητής απαντά σαν να ήταν η ερώτηση «πενήντα ραβδιές είναι μια δίκαιη τιμωρία;»)

- Όχι, πενήντα ραβδιές είναι μια τιμωρία πάρα πολύ αυστηρή γι' αυτά τα τρία αδικήματα.
- Ναι, οι αυστηρές τιμωρίες είναι αναγκαίες, γιατί έτσι οι εγκληματίες δε θα κάνουν ξανά το ίδιο.
- Όχι, δεν πιστεύω ότι οι τιμωρίες ήταν αρκετά αυστηρές.
- Ήταν πάρα πολύ αυστηρός.

Μη αποδεκτή απάντηση

Απαντήσεις άσχετες ή αόριστες, χωρίς εξήγηση ή με ανεπαρκή εξήγηση ή με τρόπο που δεν συνάδει προς το περιεχόμενο της ιστορίας.

- Ναι, νομίζω ότι ήταν δίκαιο.

ΕΡΩΤΗΣΗ 4

Αποδεκτή απάντηση

B. Για σοφή δικαιοσύνη.

Μη αποδεκτή απάντηση

Άλλες απαντήσεις.

ΕΡΩΤΗΣΗ 5

Αποδεκτή απάντηση

Αναφέρει μια ομοιότητα. Δείχνει ότι κατάλαβε σωστά το κείμενο. Η σύγκριση με ένα χαρακτηριστικό του εθνικού νομικού συστήματος ή δηλώνεται ή υπονοείται. Ακριβής γνώση του εθνικού νομικού συστήματος δεν είναι απαραίτητη. Να λάβετε υπόψη τη γνώση για τους νόμους που περιμένουμε να έχει ένας δεκαπεντάχρονος.

- Οι κρίσεις έγιναν με βάση αποδεικτικά στοιχεία.
- Τα δύο μέρη έχουν δικαίωμα να δώσουν την δική τους εκδοχή για τα πράγματα.
- Οι άνθρωποι που ψεύδονται ή κάνουν αδικήματα τιμωρούνται.
- Υπάρχει ισότητα απέναντι στο νόμο (για τον οποιοδήποτε).
- Ένας δικαστής προεδρεύει στο δικαστήριο.
- Επέβαλε την ίδια τιμωρία για παρόμοια αδικήματα.

Αναφέρει μια διαφορά. Δείχνει ότι κατάλαβε σωστά το κείμενο. Η σύγκριση με ένα από τα χαρακτηριστικά του εθνικού νομικού συστήματος ή δηλώνεται καθαρά ή συμπεραίνεται εύκολα. Ακριβής γνώση του εθνικού νομικού συστήματος δεν είναι απαραίτητη. (Για παράδειγμα «δεν υπάρχουν ένορκοι», μπορεί να γίνει αποδεκτό ως μία διαφορά, παρότι σε μερικά σύγχρονα δικαστήρια δεν υπάρχουν ένορκοι).

- Δεν υπάρχουν δικηγόροι.
- Ο δικαστής κάνει τη δική του έρευνα.
- Η απόφαση βγαίνει πολύ γρήγορα, ενώ στα σύγχρονα δικαστήρια, οι υποθέσεις συνήθως καθυστερούν εβδομάδες.
- Δεν υπάρχουν ένορκοι.

- Δεν φαίνεται να υπάρχει δυνατότητα έφεσης.
- Η τιμωρία είναι περισσότερο αυστηρή.
- Η ίδια τιμωρία επιβάλλεται χωρίς να λαμβάνεται υπόψη το παράπτωμα.

Μη αποδεκτή απάντηση

- Άλλες απαντήσεις, ασαφείς, ή εκτός θέματος.
- Υπάρχει ένας δίκαιος δικαστής μέσα στο κείμενο.
  - Δε διακρίνει το δίκαιο από το άδικο.
  - Ακόμη και οι σημαντικοί αρχηγοί μπορούν να πάνε στο δικαστήριο.
  - Η τιμωρία.
  - Είναι εκτός εποχής.

ΕΡΩΤΗΣΗ 6

Αποδεκτή απάντηση

A. Ένας λαϊκός μύθος.

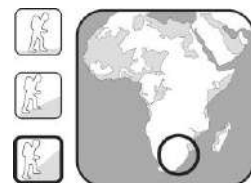
Μη αποδεκτή απάντηση

Άλλες απαντήσεις.

ΠΕΖΟΠΟΡΙΑ ΣΤΗΝ ΑΦΡΙΚΗ

Πεζοπορία στο Βόρειο Ντράκενσμπεργκ: Νότια Αφρική / Λεσότο

Πληροφορίες

ΓΕΝΙΚΗ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ

- Η πεζοπορία στο Βόρειο Ντράκενσμπεργκ περιλαμβάνει το πέρασμα του βραχώδους κρημνού του βόρειου Ντράκενσμπεργκ σε μεγάλο υψόμετρο. Η διαδρομή, που είναι περίπου 40 μίλια (65 χμ), διασχίζει τη συνοριακή γραμμή πότε από την πλευρά της Νότιας Αφρικής και πότε του Λεσότο και απαιτεί 5 ημέρες έντονης προσπάθειας για να ολοκληρωθεί. Η διαδρομή είναι γεμάτη συγκινήσεις, όπως η θέα που κόβει την ανάσα πέρα από το Αμφιθέατρο μέχρι το Δόντι του Διαβόλου, στο δρόμο για τη Σιδερένια Σκάλα, και η ανατολή από το Μποντζάνε, για την οποία αξίζει πραγματικά τον κόπο να σηκωθείτε από τα χαράματα.
- Αφετηρία: το πάρκινγκ Φρουρός στο Εθνικό Βασιλικό Πάρκο Νατάλ.
- Τέρμα: το ξενοδοχείο Η κορυφή του Καθεδρικού.
- Δυσκολία και Υψόμετρο: πρόκειται για μια πεζοπορία σε μεγάλο υψόμετρο, σε μια από τις πιο απομακρυσμένες περιοχές της οροσειράς του Ντράκενσμπεργκ. Η πορεία μπορεί να είναι αρκετά δύσκολη και οι μέρες ατελείωτες. Πρέπει να έχετε καλή αίσθηση προσανατολισμού, για να ολοκληρώσετε με ασφάλεια τη διαδρομή.

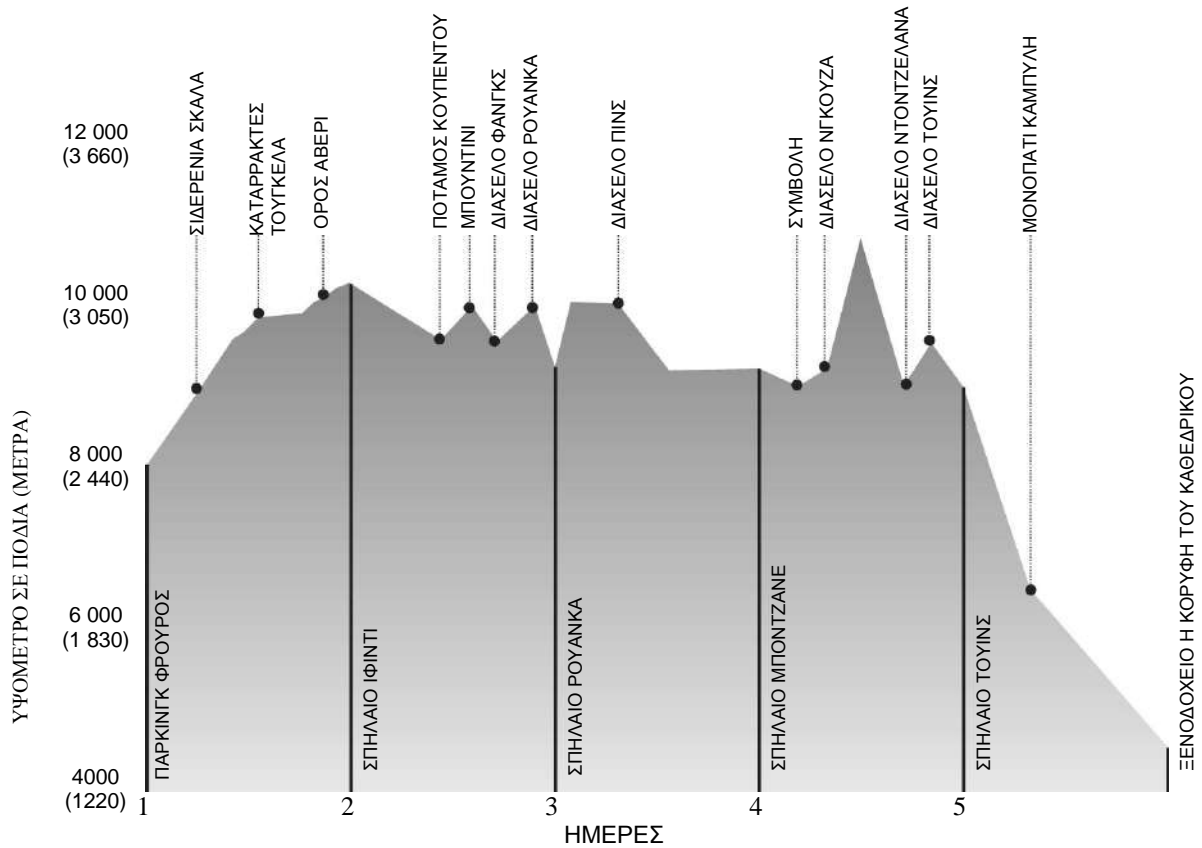
ΚΑΤΑΛΛΗΛΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΚΑΙ ΚΛΙΜΑ ΚΑΤΑ ΕΠΟΧΕΣ

- Πιο κατάλληλοι μήνες, για να επισκεφθείτε την περιοχή: Απρίλιος, Μάιος, Ιούνιος ή Σεπτέμβριος, Οκτώβριος, Νοέμβριος.
- Κλίμα: το καλοκαίρι μπορεί να είναι πολύ ζεστό και πολύ υγρό στο Ντράκενσμπεργκ. Ο χειμώνας είναι πολύ πιο ξηρή εποχή αλλά υπάρχει πάντα η πιθανότητα βροχοπτώσεων οι οποίες κατά πάσα πιθανότητα, θα εξελιχθούν σε χιόνι σε μεγάλο υψόμετρο. Την Άνοιξη και το Φθινόπωρο, οι θερμοκρασίες κατά τη διάρκεια της ημέρας είναι ιδανικές (ανάμεσα στους 60°F/15°C και στους 70°F/20°C), αλλά τη νύχτα, πέφτουν συνήθως κάτω από το μηδέν.

ΘΕΡΜΟΚΡΑΣΙΕΣ ΚΑΙ ΒΡΟΧΟΠΤΩΣΕΙΣ

Μέση ανώτατη θερμοκρασία κατά τη διάρκεια της ημέρας												
(°F)	72	70	70	66	63	60	60	63	66	68	70	70
(°C)	22	21	21	19	17	15	15	17	19	20	21	21
Μέση κατώτατη θερμοκρασία κατά τη διάρκεια της ημέρας												
(°F)	55	55	54	48	46	41	41	43	46	48	52	54
(°C)	13	13	12	9	8	5	5	6	8	9	11	12
Μηνιαίος μέσος όρος βροχοπτώσεων												
(Ιντσες)	9,3	8,5	7,7	3,1	1,1	0,6	0,5	1,3	2,4	4,0	6,5	7,9
(Χιλιοστά)	237	216	196	78	29	14	12	33	62	101	165	201
	ΙΑΝ	ΦΕΒ	ΜΑΡ	ΑΠΡ	ΜΑΙ	ΙΟΥΝ	ΙΟΥΛ	ΑΥΓ	ΣΕΠΤ	ΟΚΤ	ΝΟΕ	ΔΕΚ

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΔΙΑΔΡΟΜΗΣ

Το κείμενο «Πεζοπορία στην Αφρική», που βρίσκεται πιο πάνω και στην προηγούμενη σελίδα, είναι ένα απόσπασμα από το βιβλίο «Κλασσικές Πεζοπορίες».

Να ανατρέξεις σ' αυτό το κείμενο, για να απαντήσεις στις ερωτήσεις που ακολουθούν.

Ερώτηση 1: ΠΕΖΟΠΟΡΙΑ ΣΤΗΝ ΑΦΡΙΚΗ

Σε τι υψόμετρο βρίσκεται το πάρκινγκ Φρουρός; Να δώσεις την απάντησή σου σε πόδια και σε μέτρα

..... πόδια.

..... μέτρα.

Ερώτηση 2: ΠΕΖΟΠΟΡΙΑ ΣΤΗΝ ΑΦΡΙΚΗ

Σύμφωνα με τις πληροφορίες που δίνονται, πού θα διανυκτερεύσετε μετά τη δεύτερη ημέρα της πεζοπορίας;

- A Στο πάρκινγκ Φρουρός.
- B Στο σπήλαιο Ιφιντί.
- Γ Στο σπήλαιο Ρουάνκα.
- Δ Στο σπήλαιο Μποντζάνε.
- Ε Στο σπήλαιο Τουίνς.
- ΣΤ Στο ξενοδοχείο Η κορυφή του Καθεδρικού

Ερώτηση 3: ΠΕΖΟΠΟΡΙΑ ΣΤΗΝ ΑΦΡΙΚΗ

Κατά τη γνώμη σου, ποια είναι η πιο δύσκολη ημέρα της πεζοπορίας; Να αιτιολογήσεις την απάντησή σου με βάση τις πληροφορίες του κειμένου.

.....

.....

Ερώτηση 4: ΠΕΖΟΠΟΡΙΑ ΣΤΗΝ ΑΦΡΙΚΗ

Το πρωί ποιας μέρας της πεζοπορίας μπορείτε να δείτε την ανατολή του ήλιου που αναφέρεται στη γενική επισκόπηση;

- A Της 1^{ης} Ημέρας.
- B Της 2^{ης} Ημέρας.
- Γ Της 3^{ης} Ημέρας.
- Δ Της 4^{ης} Ημέρας.
- Ε Της 5^{ης} Ημέρας.

Σημείωση 1. Από *PISA 2009 Assessment Framework -Key Competencies in Reading, Mathematics and Science* (σελ. 220-225) από OECD, 2009, Paris: OECD. (προσαρμογή)

Σημείωση 2. Μετάφραση θέματος από το Κέντρο Εκπαιδευτικής Έρευνας.

Θέμα που δόθηκε στους μαθητές/τριες για το Πρόγραμμα PISA 2009 (πιλοτική έρευνα).

ΠΕΖΟΠΟΡΙΑ ΣΤΗΝ ΑΦΡΙΚΗ

ΟΔΗΓΙΕΣ ΒΑΘΜΟΛΟΓΗΣΗΣ

Ερώτηση 1

Αποδεκτή απάντηση

Απαντά 8000 (πόδια) ΚΑΙ 2440 (μέτρα).

Μη αποδεκτή απάντηση

- Άλλες απαντήσεις.
- 8000 μέτρα, 2440 πόδια.
  - 6000 μέτρα, 1830 πόδια.

Ερώτηση 2

Αποδεκτή απάντηση

Γ. Στο σπήλαιο Ρουάνκα.

Μη αποδεκτή απάντηση

Άλλες απαντήσεις.

Ερώτηση 3

Αποδεκτή απάντηση

Αναφέρεται στην 1^η Ημέρα, 2^η Ημέρα, 3^η Ημέρα, 4^η Ημέρα Ή 5^η Ημέρα ΚΑΙ δίνει μια εύλογη απάντηση συναφή με το κείμενο. Πρέπει να αναφέρεται (με άμεσο ή έμμεσο τρόπο) στο κείμενο.

- Η 1^η Ημέρα. Έχει συνέχεια ανηφόρα.
- Η 2^η Ημέρα. Για μένα, το να ανεβαίνεις, μετά να κατεβαίνεις, είναι πολύ πιο δύσκολο από το να ανεβαίνεις συνεχώς ή να κατεβαίνεις συνεχώς.
- Η 3^η Ημέρα. Έχει μια τρομερή κορυφή.
- Η 4^η Ημέρα. Αυτή η κορυφή δείχνει πολύ δύσκολη.
- Η 5^η Ημέρα. Όλη την ημέρα είναι κατήφορος.

Μη αποδεκτή απάντηση

Δίνει μια απάντηση η οποία δεν αναφέρεται στο κείμενο.

- Η 1^η Ημέρα. Δεν θα έχουμε συνηθίσει ακόμα [Δεν γίνεται αναφορά στο κείμενο]
- Η 5^η Ημέρα. Θα έχουμε εξαντληθεί μέχρι τότε. [Δεν γίνεται αναφορά στο κείμενο]

Απάντηση χωρίς αιτιολόγηση.

- Η 2^η Ημέρα. [Δεν υπάρχει αιτιολόγηση]

Ανεπαρκής ή αόριστη απάντηση.

- Η 1^η Ημέρα, γιατί θα είναι δύσκολη [Αόριστο]
- Η 3^η Ημέρα. Είναι στη μέση, άρα θα είναι και η πιο δύσκολη. [Δεν γίνεται αναφορά στο κείμενο]

Ανεπαρκής κατανόηση του κειμένου ή μη εύλογη ή εκτός θέματος απάντηση.

Ερώτηση 4

Αποδεκτή απάντηση

Δ. Της 4ης Ημέρας.

Μη αποδεκτή απάντηση

Άλλες απαντήσεις.

Σημείωση 1. Από *PISA 2009 Assessment Framework - Key Competencies in Reading, Mathematics and Science* (σελ. 220-225) από OECD, 2009, Paris: OECD. (προσαρμογή)
Σημείωση 2. Μετάφραση οδηγιών βαθμολόγησης από το Κέντρο Εκπαιδευτικής Έρευνας.

ΠΡΟΟΡΙΣΜΟΣ ΜΠΟΥΕΝΟΣ ΑΪΡΕΣ

Έτσι λοιπόν, τα τρία ταχυδρομικά αεροπλάνα της Παταγωνίας¹, της Χιλής και της Παραγουάης επέστρεφαν από το Νότο, τη Δύση και το Βορρά προς το Μπουένος Αϊρες. Περιμέναμε το φορτίο τους για να δώσουμε το σινιάλο της αναχώρησης στο αεροπλάνο της Ευρώπης κατά τα μεσάνυχτα.

Τρεις πιλότοι, καθένας χωμένος στο βαρύ σκαρί του, χαμένοι μέσα στη νύχτα και προσηλωμένοι στην πτήση τους, σε λίγο, θα κατέβαιναν αργά από τον φουρτουνιασμένο ή γαλήνιο ουρανό τους προς την απέραντη πόλη, σαν κάτι παράξενους χωρικούς που κατεβαίνουν απ' το βουνό τους.

Ο Ριβιέρ, που ήταν υπεύθυνος για ολόκληρο το δίκτυο, βημάτιζε νευρικά πάνω-κάτω στην πίστα του αεροδρομίου του Μπουένος Αϊρες. Ήταν αμίλητος γιατί, μέχρι να φτάσουν και τα τρία αεροπλάνα, αυτή η μέρα έκρυβε ακόμα κινδύνους. Λεπτό στο λεπτό, καθώς έφταναν στα χέρια του τα τηλεγραφήματα, ο Ριβιέρ είχε την αίσθηση ότι όλο και κάτι άρπαζε μέσα από τα χέρια της μοίρας, ότι μείωνε την αβεβαιότητα και τράβαγε τα πληρώματά του έξω από τη νύχτα, προς την ακτή.

Ένας εργάτης πλησίασε τον Ριβιέρ για να του ανακοινώσει ένα μήνυμα από τον ασύρματο:

Το αεροπλάνο από τη Χιλή λέει ότι διακρίνει τα φώτα του Μπουένος Αϊρες.

Καλά.

Σε λίγο ο Ριβιέρ θα το άκουγε το αεροπλάνο: η νύχτα ξέβραζε ήδη το πρώτο, όπως η θάλασσα, με την παλίρροια, την άμπωτη και τα μυστήριά της, ξεβράζει στην παραλία τον θησαυρό που τόσο καιρό τον πήγαινε πέρα -δώθε. Και αργότερα θα μας χάριζε και τα άλλα δύο.

Τότε μόνο θα τέλειωνε αυτή η μέρα. Τα εξουθενωμένα πληρώματα θα πήγαιναν για ύπνο και ξεκούραστα πληρώματα θα έπαιρναν τη θέση τους. Αλλά ο Ριβιέρ δεν θα έβρισκε ανάπαυση: το ταχυδρομείο από την Ευρώπη, με τη σειρά του, θα τον γέμιζε ανησυχία. Πάντα θα γινόταν το ίδιο. Πάντα.

Antoine de Saint-Exupéry. *Vol de Nuit*. © Éditions Gallimard

¹ Περιοχή στην νότια Χιλή και Αργεντινή.

Το κείμενο «Προορισμός Μπουένος Αϊρες» που βρίσκεται στην προηγούμενη σελίδα είναι ένα απόσπασμα από ένα μυθιστόρημα που γράφτηκε το 1931. Το μυθιστόρημα αυτό βασίζεται στις εμπειρίες του συγγραφέα ως πιλότου ταχυδρομικού αεροπλάνου στην Νότια Αμερική.

Να ανατρέξεις σε αυτό το απόσπασμα για να απαντήσεις στις ερωτήσεις που ακολουθούν.

Ερώτηση 1: ΠΡΟΟΡΙΣΜΟΣ ΜΠΟΥΕΝΟΣ ΑΪΡΕΣ

Πώς νιώθει ο Ριβιέρ στη δουλειά του; Να ανατρέξεις στο κείμενο για να αιτιολογήσεις την απάντησή σου.

.....

.....

Ερώτηση 2: ΠΡΟΟΡΙΣΜΟΣ ΜΠΟΥΕΝΟΣ ΑΪΡΕΣ

Το κείμενο «Προορισμός Μπουένος Αϊρες» γράφτηκε το 1931. Νομίζεις ότι ο Ριβιέρ θα πέραγε παρόμοιες αγωνίες σήμερα; Να αιτιολογήσεις την απάντησή σου.

.....

.....

Ερώτηση 3: ΠΡΟΟΡΙΣΜΟΣ ΜΠΟΥΕΝΟΣ ΑΪΡΕΣ

Τι συμβαίνει στον ήρωα αυτού του κειμένου;

- A Έχει μια δυσάρεστη έκπληξη.
- B Αποφασίζει να αλλάξει δουλειά.
- Γ Περιμένει να γίνει κάτι.
- Δ Μαθαίνει να ακούει τους άλλους.

Ερώτηση 4: ΠΡΟΟΡΙΣΜΟΣ ΜΠΟΥΕΝΟΣ ΑΪΡΕΣ

Σύμφωνα με την προτελευταία παράγραφο («Σε λίγο ...»), σε τι μοιάζουν η νύχτα και η θάλασσα;

- A Και οι δυο κρύβουν όσα βρίσκονται μέσα τους.
- B Και οι δυο είναι θορυβώδεις.
- Γ Και οι δυο δαμάστηκαν από τον άνθρωπο.
- Δ Και οι δυο είναι επικίνδυνες για τον άνθρωπο.
- E Και οι δυο είναι σιωπηλές.

Σημείωση 1. Από PISA 2009 Assessment Framework -Key Competencies in Reading, Mathematics and Science (σελ. 214-219) από OECD, 2009, Paris: OECD. (προσαρμογή)

Σημείωση 2. Μετάφραση θέματος από το Κέντρο Εκπαιδευτικής Έρευνας.

Θέμα που δόθηκε στους μαθητές/τριες για το Πρόγραμμα PISA 2009 (πιλοτική έρευνα).

ΠΡΟΟΡΙΣΜΟΣ ΜΠΟΥΕΝΟΣ ΑΪΡΕΣ

ΟΔΗΓΙΕΣ ΒΑΘΜΟΛΟΓΗΣΗΣ

Ερώτηση 1

Αποδεκτή απάντηση

Περιγράφει το πώς νιώθει ο Ριβιέρ στη δουλειά του αναφερόμενος στο άγχος, στην αντοχή, στο γεγονός ότι αισθάνεται υπερβολικά φορτωμένος ή στην έννοια του καθήκοντος ΚΑΙ δίνει μια εξήγηση η οποία αναφέρεται στο κατάλληλο απόσπασμα του κειμένου. Μπορεί να αναφερθεί γενικά στο κείμενο ή παραφράζει ή απλώς παραθέτει σημείο του κειμένου. Η παράθεση πρέπει να ταιριάζει με το συναίσθημα που αναφέρει.

- Έχει ξεπεράσει τον εαυτό του, στη τελευταία σειρά καταλαβαίνουμε ότι δεν ξεκουράζεται ποτέ.
- Είναι αγχωμένος: «Αυτή η μέρα έκρυβε ακόμα κινδύνους»
- Είναι εξαντλημένος. Όλη τη μέρα ανησυχεί για αυτά τα τρία αεροπλάνα, και μετά πρέπει να ανησυχεί και για το αεροπλάνο της Ευρώπης!
- Έχει συμβιβαστεί. Το τελευταίο «πάντα» μας δείχνει ότι σκέφτεται ότι τίποτα δεν πρόκειται ποτέ να αλλάξει.
- Δίνει τον εαυτό του στη δουλειά του. Δεν μπορεί να χαλαρώσει αν δεν είναι σίγουρος ότι όλοι είναι σώοι και ασφαλείς. [Αναφέρεται με γενικό τρόπο στο κείμενο]

Μερικώς αποδεκτή απάντηση

Περιγράφει το πώς νιώθει ο Ριβιέρ στη δουλειά του αναφερόμενος στο άγχος, στην αντοχή, στο γεγονός ότι αισθάνεται υπερβολικά φορτωμένος ή στην έννοια του καθήκοντος χωρίς να δίνει μια εξήγηση που να αναφέρεται στο κείμενο.

- Νιώθει πραγματικά υπεύθυνος για όσα συμβαίνουν.
- Είναι αγχωμένος.

Μη αποδεκτή απάντηση

Ανεπαρκής ή αόριστη απάντηση.

Ανεπαρκής κατανόηση του κειμένου ή μη εύλογη ή εκτός θέματος απάντηση.

- Του αρέσει η δουλειά του γιατί διευθύνει πολλά πράγματα. [Δεν το στηρίζει το κείμενο]
- Τη βρίσκει φανταστική γιατί μπορεί να βλέπει τα αεροπλάνα. [Δεν το στηρίζει το κείμενο]

Ερώτηση 2

Αποδεκτή απάντηση

Απαντά ή υπονοεί «Ναι» Η «Όχι» και κάνει μια σύγκριση ανάμεσα στις διαφορετικές εποχές ΚΑΙ αιτιολογεί την απάντηση. Αυτή η σύγκριση μπορεί να βασίζεται στον υλικό παράγοντα, όπως για παράδειγμα στην πρόοδο της τεχνολογίας, στη βελτίωση των συστημάτων ασφαλείας, Η σε έναν ψυχολογικό παράγοντα, όπως για παράδειγμα το άγχος. Η απάντηση

πρέπει να φανερώνει σωστή κατανόηση του κειμένου.

- Σήμερα, οι πιλότοι (τα αεροπλάνα) έχουν στη διάθεσή τους πολύ προηγμένα όργανα για να βρίσκουν τον προσανατολισμό τους, και έτσι δεν υπάρχουν τεχνικά προβλήματα όταν ο καιρός δεν είναι καλός.
- Όχι, σήμερα τα αεροπλάνα είναι εξοπλισμένα με ραντάρ και αυτόματα συστήματα πλοήγησης που μπορούν να βοηθήσουν τους πιλότους να τα καταφέρουν σε επικίνδυνες καταστάσεις.
- Ναι, το αεροπλάνο είναι πάντα επικίνδυνο, όπως και όλα τα άλλα μέσα μεταφοράς. Ο κίνδυνος ατυχήματος ή βλάβης δεν αποκλείεται ποτέ.
- Σήμερα οι νέες τεχνολογίες και η τεχνική πρόοδος είναι σημαντικές, τόσο στο έδαφος όσο και στα αεροπλάνα.
- Ναι, πάντα υπάρχει κίνδυνος ατυχήματος.
- Όχι, παλιά δεν υπήρχε ο φόβος τρομοκρατικής επίθεσης.

Μη αποδεκτή απάντηση

Ανεπαρκής ή αόριστη απάντηση.

- Όχι, οι φόβοι δεν είναι πια οι ίδιοι σήμερα.
- Όχι, έχει γίνει μεγάλη πρόοδος.
- Κατά κάποιο τρόπο ναι, αλλά σε ένα σύγχρονο πλαίσιο. [Αόριστο]
- Με τα χρόνια οι άνθρωποι θα τα είχαν αλλάξει αυτά. [Αόριστο]

Ανεπαρκής κατανόηση του κειμένου ή μη εύλογη ή εκτός θέματος απάντηση.

- Όχι, στην εποχή μας δεν ταξιδεύουμε τη νύχτα. [Λάθος, κάτι τέτοιο δεν συμβαίνει σήμερα]
- Όχι, γιατί σήμερα οι πιλότοι είναι καλύτερα εκπαιδευμένοι. [Εκτός θέματος]
- Όχι, Ο Ριβιέρ είναι πολύ ευχαριστημένος από τη δουλειά του, αλλά σήμερα φοβόμαστε τους τρομοκράτες. [Δεν έχει κατανοήσει το κείμενο]

Ερώτηση 3

Αποδεκτή απάντηση

Γ. Περιμένει να γίνει κάτι.

Μη αποδεκτή απάντηση

Άλλες απαντήσεις.

Ερώτηση 4

Αποδεκτή απάντηση

A. Και οι δυο κρύβουν όσα βρίσκονται μέσα τους.

Μη αποδεκτή απάντηση

Άλλες απαντήσεις.

Σημείωση 1. Από PISA 2009 Assessment Framework - Key Competencies in Reading, Mathematics and Science (σελ. 214-219) από OECD, 2009, Paris: OECD. (προσαρμογή)

Σημείωση 2. Μετάφραση οδηγιών βαθμολόγησης από το Κέντρο Εκπαιδευτικής Έρευνας.

ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ ΣΤΗ ΣΟΚΟΛΑΤΑ

Αφού διαβάσετε το κείμενο, να απαντήσετε στις ερωτήσεις που ακολουθούν.

Γνωρίζετε ότι το 1996 ξοδέψαμε για σοκολάτες σχεδόν το ίδιο ποσό που ξόδεψε η Κυβέρνησή μας για διεθνή βοήθεια σε φτωχές χώρες;

Μήπως υπάρχει κάποιο λάθος στις προτεραιότητές μας;

Τι θα κάνετε εσείς για αυτό;

Ναι, εσείς;

Άρνολντ Τζάγκο,
Μιλντούρα

Πηγή: The Age Τρίτη 1 Απριλίου 1997

Ερώτηση 1: ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ ΣΤΗ ΣΟΚΟΛΑΤΑ

Ο σκοπός του Άρνολντ Τζάγκο σ' αυτό το γράμμα είναι να προκαλέσει:

- A. ενοχή.
- B. διασκέδαση.
- Γ. φόβο.
- Δ. ικανοποίηση.

Ερώτηση 2: ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ ΣΤΗ ΣΟΚΟΛΑΤΑ

Κατά τη γνώμη σας, τι είδους αντιδράσεις ή ενέργειες ήθελε να προκαλέσει με την επιστολή του ο Άρνολντ Τζάγκο;

.....

.....

.....

Σημείωση. Από Διεθνές Πρόγραμμα για την Αξιολόγηση των Μαθητών- PISA (σελ.75), από Κέντρο Εκπαιδευτικής Έρευνας, 2007, Αθήνα: Επτάλοφος Α.Β.Ε.Ε. (προσαρμογή)

ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ ΣΤΗ ΣΟΚΟΛΑΤΑ

ΟΔΗΓΙΕΣ ΒΑΘΜΟΛΟΓΗΣΗΣ

ΕΡΩΤΗΣΗ 1

Αποδεκτή απάντηση

A. ενοχή.

Μη αποδεκτή απάντηση

Άλλες απαντήσεις.

ΕΡΩΤΗΣΗ 2

Αποδεκτή απάντηση

Η Κυβέρνηση / ο κόσμος θα έπρεπε να ξοδεύει περισσότερα για τη διεθνή βοήθεια.

- Οι άνθρωποι να προσφέρουν περισσότερα χρήματα για τη διεθνή βοήθεια.
- Να προσφέρουν χρήματα για φιλανθρωπίες.
- Οι άνθρωποι θα έπρεπε να ξοδεύουν λιγότερα για σοκολάτες και περισσότερα για τους φτωχούς.

Η Κυβέρνηση / ο κόσμος θα έπρεπε να αλλάξει τις προτεραιότητές του ή να συνειδητοποιήσει τις πραγματικές προτεραιότητες.

- Αλλάζουμε τις προτεραιότητές μας.
- Θα ήθελε οι άνθρωποι να είναι περισσότερο συνειδητοποιημένοι στο πώς να χρησιμοποιούν τους πόρους που διαθέτουν.

Αναγνωρίζει τη στρατηγική του συγγραφέα, να κάνει τον αναγνώστη να αισθανθεί ένοχος.

- Νιώθω ενοχή / ντροπή.

Μερικώς αποδεκτή απάντηση

Να ξοδεύετε λιγότερα για σοκολάτες / να γίνετε λιγότερο λαίμαργοι.

- Μην αγοράζετε πια σοκολάτες.
- Σταματήστε να αγοράζετε άχρηστο φαγητό.

Μη αποδεκτή απάντηση

Άλλες απαντήσεις αόριστες ή εκτός θέματος.

- Θα ήθελε να πέσει η Κυβέρνηση.
- Θα ήθελε να πουν οι άνθρωποι: «Θα δώσω όλα μου τα χρήματα σε φιλανθρωπίες».
- Τίποτα.
- Δεν συμφωνώ με τον Άρνολντ Τζάγκο.
- Συμφωνώ μαζί του.

Σημείωση. Από Διεθνές Πρόγραμμα για την Αξιολόγηση των Μαθητών- PISA (σελ.149-150), από Κέντρο Εκπαιδευτικής Έρευνας, 2007, Αθήνα: Επτάλοφος Α.Β.Ε.Ε. (προσαρμογή)

ΤΜΗΜΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ

CANCO Κατασκευαστική Εταιρεία
Τμήμα Προσωπικού

ΚΕΝΤΡΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΚΑΙ ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΚΙΝΗΤΙΚΟΤΗΤΑ

Τι είναι το ΚΕΕΚ;

Το ΚΕΕΚ, Κέντρο για την Εσωτερική και Εξωτερική Κινητικότητα, είναι πρωτοβουλία του Τμήματος Προσωπικού. Ένας ορισμένος αριθμός υπαλλήλων του τμήματος αυτού εργάζεται στο ΚΕΕΚ, σε συνεργασία με υπαλλήλους άλλων τμημάτων και με εξωτερικούς συμβούλους επαγγελματικού προσανατολισμού.

Σκοπός του ΚΕΕΚ είναι να βοηθάει εργαζομένους στην αναζήτηση άλλης εργασίας μέσα ή έξω από την Κατασκευαστική Εταιρεία CANCO.

Τι κάνει το ΚΕΕΚ;

Το ΚΕΕΚ μέσω των παρακάτω δραστηριοτήτων βοηθάει εργαζομένους, οι οποίοι σκέφτονται σοβαρά να αλλάξουν εργασία:

- ***Τράπεζα Δεδομένων Εργασίας***

Ύστερα από συνέντευξη με τον εργαζόμενο, οι πληροφορίες εισέρχονται σε τράπεζα δεδομένων, στην οποία καταχωρίζονται τα ονόματα των εργαζομένων που αναζητούν εργασία και οι κενές θέσεις εργασίας στην CANCO και σε άλλες κατασκευαστικές εταιρείες.

- ***Καθοδήγηση***

Οι δυνατότητες των εργαζομένων διερευνώνται μέσω συζητήσεων με συμβούλους επαγγελματικού προσανατολισμού.

- ***Σεμινάρια***

Οργανώνονται σεμινάρια (σε συνεργασία με το τμήμα πληροφοριών και εκπαίδευσης), τα οποία έχουν ως αντικείμενο την ανεύρεση εργασίας και τον σχεδιασμό σταδιοδρομίας.

- ***Προγράμματα για την Αλλαγή Σταδιοδρομίας***

Το ΚΕΕΚ υποστηρίζει και συντονίζει προγράμματα, για να βοηθήσει τους εργαζομένους να προετοιμαστούν για νέα σταδιοδρομία και καινούριες προοπτικές.

- ***Μεσολάβηση***

Το ΚΕΕΚ λειτουργεί ως διαμεσολαβητής για τους εργαζομένους, οι οποίοι απειλούνται με απόλυση, αποτέλεσμα της αναδιοργάνωσης της υπηρεσίας, και βοηθάει στην εύρεση νέων θέσεων, όταν είναι αναγκαίο.

Πόσο κοστίζει το ΚΕΕΚ;

Το κόστος προσδιορίζεται σε συνεργασία με το τμήμα, στο οποίο εργάζεσαι. Ένας αριθμός υπηρεσιών του ΚΕΕΚ προσφέρεται δωρεάν. Μπορεί επίσης να σου ζητηθεί να πληρώσεις είτε σε χρήματα είτε σε χρόνο.

Πώς λειτουργεί το ΚΕΕΚ;

Το ΚΕΕΚ βοηθάει εργαζομένους, οι οποίοι σκέφτονται σοβαρά να βρουν άλλη εργασία μέσα ή έξω από την εταιρεία.

Η διαδικασία αρχίζει με την υποβολή αίτησης. Η συζήτηση με ένα σύμβουλο προσωπικού μπορεί να είναι χρήσιμη. Φυσικά, πρέπει να συζητήσεις μαζί του πρώτα τις προτιμήσεις σου καθώς και τις δυνατότητες που αφορούν τη σταδιοδρομία σου. Ο σύμβουλος είναι γνώστης των ικανοτήτων και της εξέλιξής σου μέσα στη μονάδα σου.

Η επαφή με το ΚΕΕΚ σε κάθε περίπτωση γίνεται μέσω του συμβούλου προσωπικού. Αυτός ή αυτή χειρίζεται για λογαριασμό σου την αίτηση και στη συνέχεια καλείσαι για συζήτηση με έναν εκπρόσωπο του ΚΕΕΚ.

Για περισσότερες πληροφορίες

Το τμήμα προσωπικού μπορεί να σου δώσει συμπληρωματικές πληροφορίες.

Με βάση την παραπάνω ανακοίνωση του τμήματος προσωπικού στην προηγούμενη σελίδα, απαντήστε στις παρακάτω ερωτήσεις.

Ερώτηση 1

Σύμφωνα με την ανακοίνωση, πού θα μπορούσες να πάρεις περισσότερες πληροφορίες για το ΚΕΕΚ;

.....

Ερώτηση 2

Να αναφέρετε δύο τρόπους με τους οποίους το ΚΕΕΚ βοηθάει τους ανθρώπους που θα χάσουν τη δουλειά τους εξαιτίας της αναδιοργάνωσης τμήματος της επιχείρησης.

.....

.....

Σημείωση 1. Από *Take the Test: Sample Questions from OECD's PISA Assessments* (σελ.41-42), από OECD, 2009, Paris: OECD.

Σημείωση 2. Μετάφραση θέματος από το Κέντρο Εκπαιδευτικής Έρευνας.

Θέμα που δόθηκε στους μαθητές/τριες για το Πρόγραμμα PISA 2000 (κυρίως έρευνα).

ΤΜΗΜΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ

ΟΔΗΓΙΕΣ ΒΑΘΜΟΛΟΓΗΣΗΣ

ΕΡΩΤΗΣΗ 1

Αποδεκτή απάντηση

Αναφέρει τουλάχιστον ΜΙΑ από τις παρακάτω απαντήσεις:

(1) Από το τμήμα προσωπικού.

(2) Από τον σύμβουλο προσωπικού

- Από το τμήμα προσωπικού.
- Ο σύμβουλος προσωπικού μπορεί να σας δώσει περισσότερες πληροφορίες.

Μη αποδεκτή απάντηση

Άλλες απαντήσεις.

- Η κατασκευαστική εταιρεία CANCO.

ΕΡΩΤΗΣΗ 2

Αποδεκτή απάντηση

Αναφέρει και τις ΔΥΟ παρακάτω απαντήσεις:

(1) Λειτουργούν ως διαμεσολαβητές για τους εργαζόμενους, ή μεσολάβηση

(2) Τους βοηθούν να βρουν μια νέα θέση. [Δεν είναι αποδεκτά “Τράπεζα Δεδομένων Εργασίας”, “Καθοδήγηση”, “Σεμινάρια”, ή “Προγράμματα για Αλλαγή Σταδιοδρομίας”.]

- Διαμεσολάβηση
Βοήθεια, όταν υπάρχει ανάγκη να βρουν μία νέα θέση.
- Λειτουργούν ως διαμεσολαβητές
Σας βοηθά να βρείτε νέα εργασία.

Μη αποδεκτή απάντηση

Άλλες απαντήσεις.

α) διαμεσολάβηση, β) προγράμματα για αλλαγή σταδιοδρομίας

- Προγράμματα για αλλαγή σταδιοδρομίας
Σεμινάρια
- Εντοπίζει επιχειρήσεις / κενές θέσεις εργασίας
Διαμεσολάβηση
- Υποβολή αίτησης ή συζήτηση με το σύμβουλο προσωπικού.

Σημείωση 1. Από *Take the Test: Sample Questions from OECD's PISA Assessments* (σελ. 84), από OECD, 2009, Paris: OECD.

Σημείωση 2. Μετάφραση οδηγιών βαθμολόγησης από το Κέντρο Εκπαιδευτικής Έρευνας.

ΤΟ ΔΩΡΟ

Πόσες μέρες, αναρωτιόταν, έμεινε καθισμένη κοιτάζοντας το θολό κρύο νερό να ανεβαίνει σιγά σιγά και να καταπίνει τη στεριά; Μόλις που θυμόταν τότε άρχισε να βρέχει, μια βροχή που ερχόταν νότια του βάλτου και χτυπούσε με δύναμη το σπίτι της. Μετά, το ποτάμι άρχισε να φουσκώνει αργά αργά, κάποια στιγμή σταμάτησε, για να αρχίσει πάλι να φουσκώνει. Ώρα με την ώρα, η βροχή γέμιζε τα ρυάκια, τα χαντάκια και πλημμύριζε τα χαμηλά μέρη. Ενώ κοιμόταν, τη νύχτα η βροχή κατέκλυσε το δρόμο, την περικύκλωσε αφήνοντάς την μόνη, η βάρκα της χάθηκε, το σπίτι της σα να βρήκε στο ανάχωμα. Τώρα τα νερά έγλειφαν τις αλειμμένες με πίσσα σανίδες των υποστλωμάτων και συνέχιζαν να ανεβαίνουν.

Όσο έφτανε το μάτι της, μέχρι τις κορυφές των δένδρων, εκεί όπου πριν βρισκόταν η απέναντι όχθη του ποταμού, ο βάλτος δεν ήταν παρά μία απέραντη έρημη έκταση νερού που τη μαστίγωνε η βροχή και όσο για το ποτάμι είχε εξαφανισθεί μέσα στην απεραντοσύνη του βάλτου. Το σπίτι, που το ισόγειό του έμοιαζε με πλοίο, ήταν φτιαγμένο για να αντέχει σε μια τέτοια πλημμύρα, αν τυχόν ποτέ συνέβαινε, μα τώρα πια είχε παλιώσει. Ίσως οι σανίδες στο κάτω μέρος να είχαν μισοσαπίσει, ίσως το χοντρό σχοινί που έδενε το σπίτι της στην υπεραιωνόβια βελανιδιά, να υποχωρούσε και το ρεύμα να παρέσερνε το σπίτι της, όπως είχε παρασύρει τη βάρκα της.

Κανένας δεν μπορούσε πια να πλησιάσει. Μπορούσε να φωνάξει, αλλά δε θα χρησίμευε σε τίποτα, κανένας δε θα την άκουγε. Τριγύρω από το βάλτο κάποιοι πάλευαν να σώσουν ό,τι μπορούσαν, την ίδια τους τη ζωή. Είδε ένα ολόκληρο σπίτι να παρασύρεται, να γλυστρά τόσο σιωπηλά που ένιωσε σα να παρακολουθούσε κηδεία. Βλέποντάς το, θυμήθηκε σε ποιον ανήκε. Ήταν οδυνηρό να το βλέπει να παρασύρεται έτσι. Οι ιδιοκτήτες του είχαν μάλλον καταφύγει σε ψηλότερα μέρη. Αργότερα, όταν έπεσε το σκοτάδι και η βροχή έγινε πιο έντονη, άκουσε την κραυγή ενός πούμα.

Το σπίτι τώρα φαινόταν να σκιρτά γύρω της σαν να ήταν ζωντανό. Έσκυψε να πιάσει τη λάμπα που γλίστρησε από το κομοδίνο και την έβαλε ανάμεσα στα πόδια της, για να τη στηρίξει καλύτερα. Τότε ακριβώς τρίζοντας και αγκομαχώντας το σπίτι ξεριζώθηκε από το χώμα και άρχισε να επιπλέει χορευόντας στα νερά σαν φελός και να παρασειρείται από το ρεύμα του ποταμού. Η γυναίκα γαντζώθηκε στην άκρη του κρεβατιού. Το σπίτι, που ταρακουνιόταν απ' όλες τις πλευρές, κατάφερε να σταματήσει κάπου. Έπειτα από ένα τίναγμα και από ένα παραπονιαρικό τρίξιμο των γερασμένων μαδεριών, επικράτησε ησυχία. Σιγά σιγά το ρεύμα σταμάτησε να σπρώχνει και το σπίτι κουνήθηκε προς τα πίσω με τριγμούς και πάλι μπροστά μέχρι το ανάχωμα. Η γυναίκα κράτησε την ανάσα της και έμεινε καθιστή για αρκετά λεπτά, αισθανόμενη το αργό κούνημα του σπιτιού. Το σκοτάδι έπεσε και η βροχή συνέχιζε ασταμάτητα. Με το κεφάλι ακουμπισμένο στο χέρι της, αποκοιμήθηκε γαντζωμένη στο κρεβάτι.

Το ουρλιαχτό την ξύπνησε μέσα στη νύχτα, ένας θόρυβος που έκρυβε μεγάλη αγωνία την έσπρωξε να σηκωθεί, πριν καλά καλά ξυπνήσει. Μέσα στο σκοτάδι χτύπησε στο κρεβάτι. Η κραυγή ερχόταν απ' έξω, από το ποτάμι, και αυτή άκουγε κάτι να κινείται, κάτι μεγάλο να κάνει ένα θόρυβο σαν να ξύνει κάτι. Ίσως ήταν κάποιο άλλο σπίτι. Μετά κάτι ακούμπησε τα πλάγια του σπιτιού. Ήταν ένα δένδρο. Η γυναίκα αφουγκράστηκε το θόρυβο από τα κλαδιά και τα φύλλα που παρασύρονταν από το ρεύμα και μετά πάλι τη βροχή και τον παφλασμό του νερού, θορύβους τόσο συνεχούς που δεν ξεχώριζαν πια από τη σιωπή. Ζαρωμένη στο κρεβάτι της είχε σχεδόν αποκοιμηθεί, όταν ξαφνικά ένα δεύτερο ουρλιαχτό ακούστηκε τόσο κοντά αυτή τη φορά, σα να προερχόταν μέσα από το δωμάτιο. Με ορθάνοιχτα μάτια μέσα στο σκοτάδι σύρθηκε στην άλλη άκρη του κρεβατιού, μέχρι να αγγίξει το ψυχρό μέταλλο της καραμπίνας. Έπειτα, κουνιασμένη στο μαξιλάρι της, κράτησε το όπλο ανάμεσα στα γόνατά της. “Ποιος είναι;” φώναξε.

Ένα άλλο ουρλιαχτό αδύναμο και λιγότερο διαπεραστικό, ήταν η απάντηση, πριν ξαναβασιλέψει η σιωπή. Ζάρωσε στο κρεβάτι της. Ό,τι και να ήταν αυτό το πλάσμα,

55 μπορούσε να το ακούει να κινείται γύρω από τη βεράντα. Τα σανίδια έτριζαν και άκουγε τον θόρυβο των αντικειμένων που αναποδογύριζαν. Ακούστηκε ένα ξύσιμο στον τοίχο, σαν να ήθελε κανείς να τον ρίξει, για να μπει. Κατάλαβε τότε περί τίνος επρόκειτο. Ήταν ένα μεγάλο αιλουροειδές, το οποίο βρισκόταν πάνω στο ξεριζωμένο δένδρο που έπεσε πριν στο σπίτι της. Ένα δώρο που είχε έλθει με την πλημμύρα.

60 Ασυναίσθητα έπιασε με το ένα της χέρι το πρόσωπό και το λαιμό της. Η караμπίνα παραλίγο να της πέσει από τα γόνατα. Ποτέ στη ζωή της δεν είχε ξαναδεί πούμα: είχε ακούσει από άλλους να μιλάνε γι' αυτά, είχε ακούσει τις κραυγές τους από μακριά, που έμοιαζαν με κραυγές πόνου. Το αιλουροειδές βάλθηκε πάλι να ξύνει τον τοίχο σπρώχνοντας το παράθυρο που ήταν κοντά στην πόρτα. Όσο είχε το νού της στο παράθυρο και το αιλουροειδές παρέμενε στριμωγμένο μεταξύ τοίχου και νερού, δεν κινδύνευε από τίποτα. Έξω, το ζώο είχε σταματήσει να ξύνει με τα νύχια του την εξωτερική σκουριασμένη σίτα του παραθύρου. Πού και πού, μόνο, βογκούσε ή βρυχιόταν.

65 Όταν επιτέλους ένα γλωμό φως διαπέρασε τη βροχή σαν μια σκιά στο σκοτάδι, η γυναίκα ήταν ακόμα καθισμένη στο κρεβάτι, ξυλιασμένη από το κρύο. Τα χέρια της, συνηθισμένα να κωπηλατούν στο ποτάμι, πονούσαν, επειδή είχαν μείνει ακίνητα κρατώντας την караμπίνα. Δεν τολμούσε να κουνηθεί, γιατί φοβόταν μήπως ο θόρυβος ξαναζωντανέψει το αιλουροειδές. Πετρωμένη, κουνιόταν μόνο με το ρυθμό του σπιτιού. Η βροχή συνέχιζε να πέφτει σαν να μην επρόκειτο ποτέ να σταματήσει. Μέσα από το γκριζό φως κατάφερε να διακρίνει την επιφάνεια που σκιρτούσε από τη βροχή και μακριά στο βάθος, το αχνό σχήμα της κορυφής των δένδρων που ξεπρόβαλλαν από το νερό. Το αιλουροειδές έμενε ακίνητο. Ίσως να είχε φύγει.

75 Αφήνοντας το όπλο, η γυναίκα γλίστρησε από το κρεβάτι και πλησίασε αθόρυβα το παράθυρο. Το πούμα ήταν ακόμα εκεί, μαζεμένο στην άκρη της βεράντας, παρατηρώντας την υπεραιωνόβια βελανιδιά, εκεί που ήταν δεμένο το σπίτι, σαν να ήθελε να δει, αν θα τα κατάφερνε να πηδήξει σε κάποιο κλαδί που προεξείχε. Δεν φαινόταν τόσο τρομερό. Τώρα η γυναίκα μπορούσε να το δει, να δει τη γούνα του με το βρεγμένο πυκνό τρίχωμα, το αδυνατισμένο του σώμα και τα πλευρά του που ξεχώριζαν από κάτω. Θα ήταν εύκολο να το πυροβολήσει, εκεί όπου ήταν καθισμένο με τη μακριά ουρά του να σκουπίζει το έδαφος. Έκανε προς τα πίσω, για να πάρει το όπλο, όταν το πούμα γύρισε προς τη μεριά της. Χωρίς προειδοποίηση, χωρίς τέντωμα ή ένταση μυών, το πούμα πήδηξε προς το παράθυρο και έσπασε το τζάμι. Η γυναίκα έπεσε προς τα πίσω, πνίγοντας μια κραυγή, άρπαξε το όπλο και πυροβόλησε προς το παράθυρο, αλλά αστόχησε. Δεν έβλεπε πια το ζώο που είχε αρχίσει να περπατά πάνω κάτω, αλλά μπορούσε να διακρίνει το κεφάλι του και την καμπύλη της πλάτης του, καθώς περνούσε μπροστά από το παράθυρο.

80 Τρέμοντας, η γυναίκα ξαναγύρισε στο κρεβάτι και ξάπλωσε. Ο μονότονος και αδιάκοπος θόρυβος του ποταμού και της βροχής, το διαπεραστικό κρύο, καθόρισαν την πείσμωνσαν. Σημάδεψε το παράθυρο και ετοίμασε το όπλο. Έπειτα σηκώθηκε ξανά, για να κοιτάξει. Το πούμα είχε αποκοιμηθεί με το κεφάλι στηριγμένο στα πόδια, σαν γάτα. Για πρώτη φορά από τότε που άρχισε να βρέχει, αισθάνθηκε την επιθυμία να κλάψει για τον εαυτό της, για όλους, για όλα όσα άγγιξε η πλημμύρα. Γλίστρησε προς το κρεβάτι και τυλίχτηκε με το πάπλωμα. Θα έπρεπε να είχε φύγει, όταν μπορούσε, όταν οι δρόμοι ήταν ακόμα ανοικτοί, πριν ακόμα παρασυρθεί η βάρκα της. Καθώς ταλαντευόταν μία μπροστά και μία πίσω στον ρυθμό των δονήσεων του σπιτιού, ένα σφίξιμο στο στομάχι της θύμιζε ότι δεν είχε φάει και δεν θυμόταν από πότε ήταν νηστική. Πεινούσε πολύ, όπως και το αιλουροειδές.

95 Τρύπωσε στην κουζίνα, άναψε φωτιά με μερικά κομμάτια ξύλου που είχαν απομείνει. Αν αυτή η κρίσιμη κατάσταση συνεχιζόταν, τότε θα έκαιγε την καρέκλα, ίσως ακόμα και το τραπέζι. Αρπάζοντας το τελευταίο κομμάτι καπνιστού κρέατος που κρεμόταν από το ταβάνι, το έκοψε σε χοντρές φέτες και τις έβαλε στο τηγάνι. Η τσίκνα του κρέατος τη ζάλισε. Είχαν απομείνει μερικά μπαγιάτικα μπισκότα και θα μπορούσε να κάνει καφέ. Όσο για νερό, υπήρχε άφθονο.

Καθώς ετοιμαζόταν να φάει, είχε ξεχάσει την ύπαρξη του πούμα, ως τη στιγμή που αυτό

105 άρχισε να βογκάει. Πεινούσε και αυτό. «Άσε με να φάω» τού φώναξε· «αργότερα θα ασχοληθώ μαζί σου» και χαμογέλασε πονηρά. Καθώς ετοιμαζόταν να κρεμάσει το υπόλοιπο κρέας στο καρφί, το πούμα έβγαλε ένα βαθύ βρυχηθμό, και παραλίγο να της πέσει το κρέας. Όταν τελείωσε το φαγητό, ξαναγύρισε στο κρεβάτι και ξαναπήρε την καραμπίνα. Το σπίτι τώρα είχε ανέβει τόσο ψηλά, που δεν ακουμπούσε στο ανάχωμα, όταν το ρεύμα του ποταμού το έσπρωχνε προς τα εκεί. Το φαγητό την είχε ζεστάνει. Μπορούσε να απαλλαγεί από το ζώο, 110 όσο το φως διαπερνούσε ακόμα τη βροχή. Γλίστρησε αργά προς το παράθυρο. Το πούμα ήταν ακόμα εκεί και είχε αρχίσει να κινείται γύρω γύρω στη βεράντα. Το κοίταξε επίμονα χωρίς να φοβηθεί. Έπειτα, χωρίς να σκεφτεί αυτό που έκανε, άφησε το όπλο, έκανε το γύρο του κρεβατιού και πήγε στην κουζίνα. Το πούμα πηγαινοερχόταν ανήσυχο. Η γυναίκα ξεκρέμασε το κρέας που είχε απομείνει, διέσχισε το δωμάτιο, για να πλησιάσει το παράθυρο 115 και από το σπασμένο τζάμι το πέταξε έξω. Από την άλλη πλευρά ακούστηκε μια κραυγή πείνας και κάτι σαν ηλεκτρισμός διαπέρασε το ζώο και τη γυναίκα. Έκπληκτη από αυτό που μόλις έκανε, επέστρεψε στο κρεβάτι της. Άκουγε το πούμα να κατασπαράζει το κρέας, το σπίτι κουνιόταν γύρω της.

Όταν ξύπνησε πάλι, κατάλαβε αμέσως ότι όλα είχαν αλλάξει. Η βροχή είχε σταματήσει. 120 Προσπάθησε να αισθανθεί το κούνημα του σπιτιού, αλλά το σπίτι της δεν ταλαντευόταν πια πάνω στο νερό. Άνοιξε την πόρτα και είδε μέσα από τη σκισμένη σίτα έναν κόσμο εντελώς διαφορετικό. Το σπίτι της είχε αράξει πάνω στο ανάχωμα, εκεί όπου ήταν πάντα. Μερικά βήματα πιο πέρα, το ποτάμι κυλούσε ορμητικά, αλλά δεν κάλυπτε το χώρο μεταξύ του σπιτιού και της γέρικης βελανιδιάς. Το πούμα είχε εξαφανιστεί. Τα ίχνη βημάτων που 125 ξεκινούσαν από την αυλή με κατεύθυνση τη βελανιδιά και το βάλτο, ήδη εξαφανίζονταν στη μαλακή λάσπη. Και εκεί στη βεράντα, βρισκόταν φαγωμένο ως το κόκκαλο ό,τι απέμεινε από το κρέας.

Πηγή: Louis Dollarhide, *"The Gift" in Mississippi Writers: Reflections of Childhood and Youth*, Volume I. Edited by Dorothy Abbott, University Press of Mississippi, 1985. Μετάφραση: Ομάδα PISA του Κ.Ε.Ε.

Με βάση όσα διαβάσατε στην προηγούμενη ιστορία, να απαντήσετε στις επόμενες ερωτήσεις. (Οι αριθμοί στο αριστερό περιθώριο του κειμένου μπορούν να σας βοηθήσουν να βρείτε τα σημεία στα οποία αναφέρονται οι ερωτήσεις.)

Ερώτηση 1: ΤΟ ΔΩΡΟ

Ακολουθεί διάλογος δύο προσώπων που διάβασαν το κείμενο «Το δώρο».

Βρείτε μέσα στο κείμενο τα στοιχεία που ο κάθε συνομιλητής θα μπορούσε να χρησιμοποιήσει, για να αιτιολογήσει την άποψή του.

Συνομιλητής 1 .....

.....

Συνομιλητής 2 .....

.....

Ερώτηση 2: ΤΟ ΔΩΡΟ

Σε ποια θέση βρίσκεται η γυναίκα στην αρχή της αφήγησης;

- A. Είναι πάρα πολύ αδύναμη, για να εγκαταλείψει το σπίτι της έπειτα από πολλές μέρες χωρίς τροφή.
- B. Υπερασπίζει τον εαυτό της από το άγριο ζώο.
- Γ. Το σπίτι της περικυκλώθηκε από τα νερά της πλημμύρας.
- Δ. Ένα ποτάμι που ξεχείλισε, παρέσυρε το σπίτι της.

Ερώτηση 3: ΤΟ ΔΩΡΟ

Ακολουθούν κάποιες από τις πρώτες αναφορές στο πούμα.

«Το ουρλιαχτό την ξύπνησε μέσα στη νύχτα, ένας θόρυβος που έκρυβε μεγάλη αγωνία...» (σειρά 38)

«Ένα άλλο ουρλιαχτό αδύναμο και λιγότερο διαπεραστικό, ήταν η απάντηση ...» (σειρές 49-50)

«... είχε ακούσει τις κραυγές τους από μακριά, που έμοιαζαν με κραυγές πόνου» (σειρές 58-59)

Λαμβάνοντας υπόψη τι συνέβη στη συνέχεια της ιστορίας, γιατί κατά την άποψή σας ο συγγραφέας αποφάσισε να παρουσιάσει το πούμα με τέτοιου είδους περιγραφές;

.....

.....

.....

.....

Ερώτηση 4: ΤΟ ΔΩΡΟ

«Τότε ακριβώς τρίζοντας και αγκομαχώντας το σπίτι ξεριζώθηκε...» (σειρά 27)

Τι συνέβη στο σπίτι σ' αυτό το σημείο της αφήγησης;

- A. Το σπίτι κατέρρευσε.
- B. Το σπίτι άρχισε να επιπλέει.
- Γ. Το σπίτι συγκρούστηκε με τη βελανιδιά.
- Δ. Το σπίτι βούλιαξε στο βάθος του ποταμού.

Ερώτηση 5: ΤΟ ΔΩΡΟ

Σύμφωνα με το κείμενο, τι έκανε τη γυναίκα να ταΐσει το πούμα;

.....

.....

.....

Ερώτηση 6: ΤΟ ΔΩΡΟ

Όταν η γυναίκα λέει: «αργότερα θα ασχοληθώ μαζί σου» (σειρές 105-106), θέλει να πει ότι:

- A. Είναι σίγουρη ότι το αιλουροειδές δεν θα της κάνει κακό.
- B. Προσπαθεί να τρομάξει το αιλουροειδές.
- Γ. Προτίθεται να πυροβολήσει το αιλουροειδές.
- Δ. Έχει την πρόθεση να ταΐσει το αιλουροειδές.

Ερώτηση 7: ΤΟ ΔΩΡΟ

Πιστεύετε ότι η τελευταία πρόταση του κειμένου «Το δώρο» αποτελεί ένα κατάλληλο τέλος για την ιστορία;

Αιτιολογήστε την απάντησή σας εξηγώντας πώς η τελευταία πρόταση συνδέεται με το περιεχόμενο της ιστορίας.

.....

.....

.....

.....

Σημείωση 1. Από Διεθνές Πρόγραμμα για την Αξιολόγηση των Μαθητών- PISA (σελ.78-85), από Κέντρο Εκπαιδευτικής Έρευνας, 2007, Αθήνα: Επτάλοφος Α.Β.Ε.Ε. (προσαρμογή)
Σημείωση 2. Θέμα που δόθηκε στους μαθητές/τριες για το Πρόγραμμα PISA 2000 (κυρίως έρευνα).

ΤΟ ΔΩΡΟ

ΟΔΗΓΙΕΣ ΒΑΘΜΟΛΟΓΗΣΗΣ

ΕΡΩΤΗΣΗ 1Α (Συνομιλητής 1 – «άκαρδη και σκληρή»)

Αποδεκτή απάντηση

Παρέχει στοιχεία από το κείμενο, για να υποστηρίξει την ιδέα ότι η γυναίκα είναι άκαρδη και σκληρή. Μπορεί να αναφέρεται στην πρόθεσή της να πυροβολήσει το πούμα ή στο γεγονός ότι πυροβόλησε πραγματικά εναντίον του. Μπορεί να χρησιμοποιήσει αποσπάσματα από το κείμενο ή να εκφρασθεί με δικά του λόγια.

- Προσπαθεί να σκοτώσει το πούμα.
- Είναι σκληρή, εφ' όσον το πρώτο πράγμα που σκέφτηκε ήταν να σκοτώσει το πούμα.
- Γελάει όταν σκέφτεται ότι θα σκοτώσει το αιλουροειδές.
- Ενώ τρώει, γελάει ακούγοντας το πούμα να μουγκρίζει.
- Άρπαξε το τουφέκι και πυροβόλησε προς το παράθυρο. [Απόσπασμα του κειμένου]

Μη αποδεκτή απάντηση

Απάντηση αόριστη και ανεπαρκής.

- Δεν αγαπά το πούμα.

Απάντηση που φανερώνει λανθασμένη κατανόηση ή απάντηση απίθανη ή εκτός θέματος.

- Είναι σκληρή, διότι αφήνει το αιλουροειδές έξω. [Είναι απίθανο να ενεργήσει διαφορετικά εξαιτίας του κινδύνου που το πούμα αντιπροσωπεύει στην αφήγηση.]
- Το αγόρι νομίζει ότι η γυναίκα έπρεπε να δείξει περισσότερο οίκτο. [Εξηγεί αυτό που λέει το αγόρι στο διάλογο, αντί να αναφερθεί στην αφήγηση.]

ΕΡΩΤΗΣΗ 1Β (Συνομιλητής 2 – «συμπονετική»)

Αποδεκτή απάντηση

Προτείνει στοιχεία του κειμένου, για να υποστηρίξει την ιδέα ότι η γυναίκα είναι συμπονετική. Μπορεί να αναφέρεται στην πράξη της να τσίψει το πούμα ή στη συμπόνια της προς το πούμα. Μπορεί να χρησιμοποιήσει φράσεις του κειμένου ή να χρησιμοποιήσει δικά του λόγια.

- Είναι γενναιόδωρη εφόσον μοιράζεται την τροφή της με το αιλουροειδές.
- Του δίνει κρέας.
- Ξεκρέμασε το κρέας που είχε απομείνει και το πέταξε έξω από το σπασμένο τζάμι. [Απόσπασμα του κειμένου]
- Όταν ακούει το πούμα για πρώτη φορά, σκέπτεται ότι είναι ένας ήχος θλιβερός, και όχι τρομακτικός. [Ενδειξη ότι η γυναίκα είναι ικανή να αισθανθεί συμπόνια για το πούμα.]
- Το κείμενο λέει: «Είχε ανάγκη να κλάψει για τον εαυτό της, για όλους, για όλα όσα άγγιξε η πλημμύρα. [Παραθέτει ένα απόσπασμα, όπου φαίνεται το γενικότερο συναίσθημα συμπόνιας.]

Μη αποδεκτή απάντηση

Απάντηση αόριστη ή ανεπαρκής.

- *Ενεργεί με συμπόνια.*
- *Είναι καλή.*

Απάντηση που φανερώνει λανθασμένη κατανόηση ή απάντηση εκτός θέματος.

- *Σκέφτεται ότι η γυναίκα είναι ένα πρόσωπο αξιαγάπητο. [Εκτός θέματος: εξηγεί αυτό που λέει το κορίτσι στο διάλογο, αντί να αναφερθεί στην αφήγηση.]*

ΕΡΩΤΗΣΗ 2

Αποδεκτή απάντηση

Το σπίτι της περικυκλώθηκε από τα νερά της πλημμύρας.

Μη αποδεκτή απάντηση

Άλλες απαντήσεις.

ΕΡΩΤΗΣΗ 3

Αποδεκτή απάντηση

Δείχνει ότι οι περιγραφές αυτές στοχεύουν να προκαλέσουν τον οίκτο. Η αναφορά στην πρόθεση του συγγραφέα ή στην εντύπωση που προξενεί στον αναγνώστη, μπορεί να είναι σαφής ή να υπονοείται. Η αναφορά σε επεισόδια της αφήγησης, ομοίως, μπορεί να είναι σαφής ή να υπονοείται. Η απάντηση μπορεί να:

- (1) δείχνει τη σχέση ανάμεσα στο πούμα και στη γυναίκα (ή ανάμεσα στο πούμα και στους ανθρώπους γενικά) όσον αφορά τον πόνο.
  - (2) μας προετοιμάζει για τη συμπονετική στάση της γυναίκας_απέναντι στο πούμα στη συνέχεια της αφήγησης.
  - (3) παρουσιάζει το πούμα ως αντικείμενο συμπόνιας.
- *Οι κραυγές του πούμα είναι σχεδόν ανθρώπινες, συνεπώς είναι σαν τη γυναίκα, και αισθανόμαστε οίκτο και για τους δυο. [Σαφής αναφορά στο σύνδεσμο ανάμεσα στο πούμα και στη γυναίκα / στους ανθρώπους (1) Σαφής αναφορά στην εντύπωση που προξενεί στον αναγνώστη.]*
  - *Αυτό μας κάνει να συνειδητοποιήσουμε αμέσως ότι και το πούμα είναι επίσης θύμα της πλημμύρας. [Έμμεση αναφορά στο σύνδεσμο ανάμεσα στο πούμα και στους ανθρώπους που εκφράζεται με το «επίσης». (1) Σαφής αναφορά στην εντύπωση που προξενεί στον αναγνώστη.]*
  - *Η γυναίκα φαίνεται να αισθάνεται λύπη ακούγοντάς το, πριν ακόμα καταλάβει περί τίνος πρόκειται. [Συνδέει αυτές τις περιγραφές με τη μεταγενέστερη συμπονετική συμπεριφορά της γυναίκας (2), χωρίς σαφή αναφορά στην πρόθεση ή στο αποτέλεσμα.]*
  - *Αισθανόμαστε λύπη για το πούμα. [Ορθή κατανόηση του νοήματος των περιγραφών. (3) Σαφής αναφορά στην εντύπωση που προξενεί στον αναγνώστη.]*
  - *Δείχνει λυπημένο και τρομαγμένο. [Ορθή κατανόηση του νοήματος των περιγραφών (3), με έμμεση αναφορά στις προθέσεις του συγγραφέα.]*

Μερικώς αποδεκτή απάντηση

Αναφέρεται σε πιθανές προθέσεις του συγγραφέα (ή σε εντυπώσεις που προκαλούνται στον αναγνώστη) όχι όμως στον οίκτο. Η αναφορά στην πρόθεση του συγγραφέα ή στην εντύπωση που προκαλεί στον αναγνώστη, μπορεί να είναι σαφής ή να υπονοείται. Αναφορές σε επεισόδια της αφήγησης μπορεί να είναι σαφείς ή να υπονοούνται. Η απάντηση μπορεί να αναφέρεται:

(1) στην πρόθεση να δημιουργηθεί μια ατμόσφαιρα αγωνίας ή μυστηρίου. (Λέξεις όπως «ενδιαφέρον», «ευκολοδιάβαστο» και «ξεκάθαρο» θεωρούνται πολύ αόριστες).

(2) στη ιδέα ότι το πούμα παρουσιάζεται από την οπτική γωνία της γυναίκας.

- *Διότι αυτό δημιουργεί αγωνία. Δεν ξέρουμε αληθινά ποιος φωνάζει. [1]*
- *Δεν ξέρουμε τι είναι αυτό, ακριβώς όπως και η γυναίκα. [Συνδυασμός του (1) και του (2).]*
- *Περιγράφει τα αισθήματα της γυναίκας προς το πούμα. [2]*

Αναφέρεται στην κυριολεκτική διάσταση της αφήγησης. Η αναφορά στην πρόθεση του συγγραφέα και στην εντύπωση που προκαλεί στον αναγνώστη, να είναι σαφής ή να υπονοείται. Αναφορές στην αφήγηση, επίσης, μπορεί να είναι σαφείς ή να υπονοούνται. Η απάντηση μπορεί να αναφέρεται:

(1) στη ρεαλιστική περιγραφή του πούμα.

(2) στον τρόπο με τον οποίο οι περιγραφές αυτές ταιριάζουν με την κυριολεκτική διάσταση της αφήγησης.

- *Το πούμα είναι ένα άγριο ζώο και τα άγρια ζώα φωνάζουν. [1]*
- *Το πούμα είναι πεινασμένο, και αυτά τα ζώα φωνάζουν όταν πεινούν. [1]*
- *Ακούει τις φωνές του πούμα γιατί είναι σκοτεινά και δεν μπορεί να το δει. [2]*
- *Ακούγοντας το πούμα τώρα, θυμάται μια άλλη φορά που είχε ακούσει ένα. [2]*

Μη αποδεκτή απάντηση

Απάντηση αόριστη ή ανεπαρκής.

- *Αυτό κάνει την αφήγηση πιο ενδιαφέρουσα.*
- *Είναι μια γλώσσα ιδιαίτερα περιγραφική.*

Απάντηση που φανερώνει λανθασμένη κατανόηση του κειμένου, ή απάντηση εκτός θέματος.

- *Το πούμα φαίνεται ύπουλο σαν να περίμενε να την αρπάξει*
- *Αυτές οι περιγραφές παρουσιάζουν το πούμα με ένα τρόπο που έχει στόχο να τρομάξει τον αναγνώστη.*
- *Αφηγείται την ιστορία από την πλευρά του πούμα.*

ΕΡΩΤΗΣΗ 4

Αποδεκτή απάντηση

Το σπίτι άρχισε να επιπλέει.

Μη αποδεκτή απάντηση

Άλλες απαντήσεις.

ΕΡΩΤΗΣΗ 5

Αποδεκτή απάντηση

Αναγνωρίζει ότι η πράξη της γυναίκας προκαλείται από οίκτο ή συμπόνια για το πούμα.

- Το λυπήθηκε.
- Διότι ξέρει τι είναι να πεινάει κανείς.
- Διότι είναι ένας συμπονετικός άνθρωπος.
- Για να το βοηθήσει να ζήσει.

Αναγνωρίζει ότι η ιστορία δεν εξηγεί με σαφήνεια ποια είναι τα κίνητρα της γυναίκας και / ή ότι δεν τα έχει συνειδητοποιήσει ούτε η ίδια.

- Δεν σκεφτόταν τι έκανε.
- Κάτω από κάποια παρόρμηση.
- Από ένστικτο.
- Δεν γνώριζε.
- Η ιστορία δεν το λέει.

Απαντά αναφερόμενος στο ότι το πούμα πεινά ή έχει ανάγκη από βοήθεια, χωρίς να κάνει αναφορά στα κίνητρα της γυναίκας.

- Διότι πεινούσε.
- Διότι φώναζε.

Μη αποδεκτή απάντηση

Απάντηση αόριστη, ανεπαρκής ή απάντηση εκτός θέματος.

Σκεφτόταν ότι το πούμα θα έφευγε αν του έδινε να φάει.

- Διότι το φοβόταν.
- Ήθελε να το κάνει κατοικίδιο.
- Για να το κάνει φίλο της.
- Γιατί το αγαπούσε.

ΕΡΩΤΗΣΗ 6

Αποδεκτή απάντηση

Προτίθεται να πυροβολήσει το αιλουροειδές.

Μη αποδεκτή απάντηση

Άλλες απαντήσεις.

ΕΡΩΤΗΣΗ 7

Αποδεκτή απάντηση

Προχωρά πέρα από την κυριολεκτική διάσταση της αφήγησης. Αξιολογεί κατά πόσο η τελευταία πρόταση αποτελεί τον επίλογο στα θέματα της αφήγησης. Για παράδειγμα, η απάντηση μπορεί να αναφέρεται στις σχέσεις ανάμεσα στη γυναίκα και στο πούμα, στο θέμα της επιβίωσης, στο θέμα του δώρου ή της ευχαριστίας. Η άποψη του μαθητή σχετικά με τον αν η τελευταία πρόταση του κειμένου συμφωνεί ή όχι με το περιεχόμενο, μπορεί να είναι σαφής ή να υπονοείται.

- *Ναι. Η αφήγηση έφερε τη γυναίκα μπροστά στην ουσία της ζωής και το καλά καθαρισμένο κόκαλο είναι ένα σύμβολο.*
- *Ναι. Υποθέτω ότι τα υπολείμματα του κρέατος που άφησε το πούμα είναι επίσης ένα δώρο, του οποίου το μήνυμα είναι «Ζήστε και αφήστε να ζήσουν».*
- *Ναι. Το κόκαλο είναι σαν ένα δώρο, και είναι το θέμα της αφήγησης.*
- *Ναι. Το κόκαλο από το κρέας μας θυμίζει αυτό που θα μπορούσε να συμβεί στη γυναίκα.*
- *Ταιριάζει διότι κατά κάποιο τρόπο το ζώο την ευχαρίστησε για το κρέας.*

Μερικώς αποδεκτή απάντηση

Προχωρά πέρα από την κυριολεκτική διάσταση της αφήγησης, αξιολογεί όμως την τελευταία πρόταση συσχετίζοντάς την με το ύφος και το κλίμα όλου του κειμένου. Η άποψη του μαθητή σχετικά με το αν η τελευταία πρόταση του κειμένου συμφωνεί ή όχι με το περιεχόμενο, μπορεί να είναι σαφής ή να υπονοείται.

- *Ναι, αυτό ταιριάζει στον ευθύ τόνο της αφήγησης.*
- *Ναι, αυτό παρατείνει το αίσθημα της ανησυχίας.*
- *Όχι, είναι πολύ απότομο, ενώ η υπόλοιπη αφήγηση είναι πολύ λεπτομερής.*

Η απάντηση περιορίζεται στην κυριολεκτική διάσταση της αφήγησης και στηρίζεται στην κατά λέξη κατανόηση του κειμένου. Αξιολογεί το τέλος της ιστορίας συσχετίζοντας την τελευταία πρόταση με συγκεκριμένα γεγονότα της ιστορίας. (Για παράδειγμα το πούμα που καταβροχθίζει το κρέας, η επίσκεψη του πούμα στο σπίτι, η πτώση της στάθμης του νερού του ποταμού). Η άποψη του μαθητή σχετικά με το αν η τελευταία πρόταση του κειμένου συμφωνεί ή όχι με το περιεχόμενο, μπορεί να είναι σαφής ή να υπονοείται.

- *Ναι, επιτρέπει να γνωρίζουμε αν το πούμα, έφαγε το κρέας.*
- *Όχι, το απόσπασμα που αφορούσε το κρέας είχε ήδη τελειώσει.*
- *Τελειώνει γιατί το κρέας τελείωσε και το ίδιο θα γίνει για την αφήγηση.*
- *Ναι. Τώρα που έπεσε η στάθμη του νερού του ποταμού και το κρέας φαγώθηκε, το αιλουροειδές δεν έχει πλέον λόγο να μείνει.*
- *Σκέπτομαι ότι είναι ένα καλό τέλος διότι είναι η απόδειξη ότι ένα πούμα πράγματι σταμάτησε στη βεράντα της. [Κυριολεκτική ερμηνεία του κειμένου: πράγματι συνέβησαν τα γεγονότα].*
- *Αυτό ταιριάζει καλά στο να περιγράψει πως ήταν μετά την πλημμύρα. [Αναφέρεται στο τέλος της πλημμύρας.]*

Μη αποδεκτή απάντηση

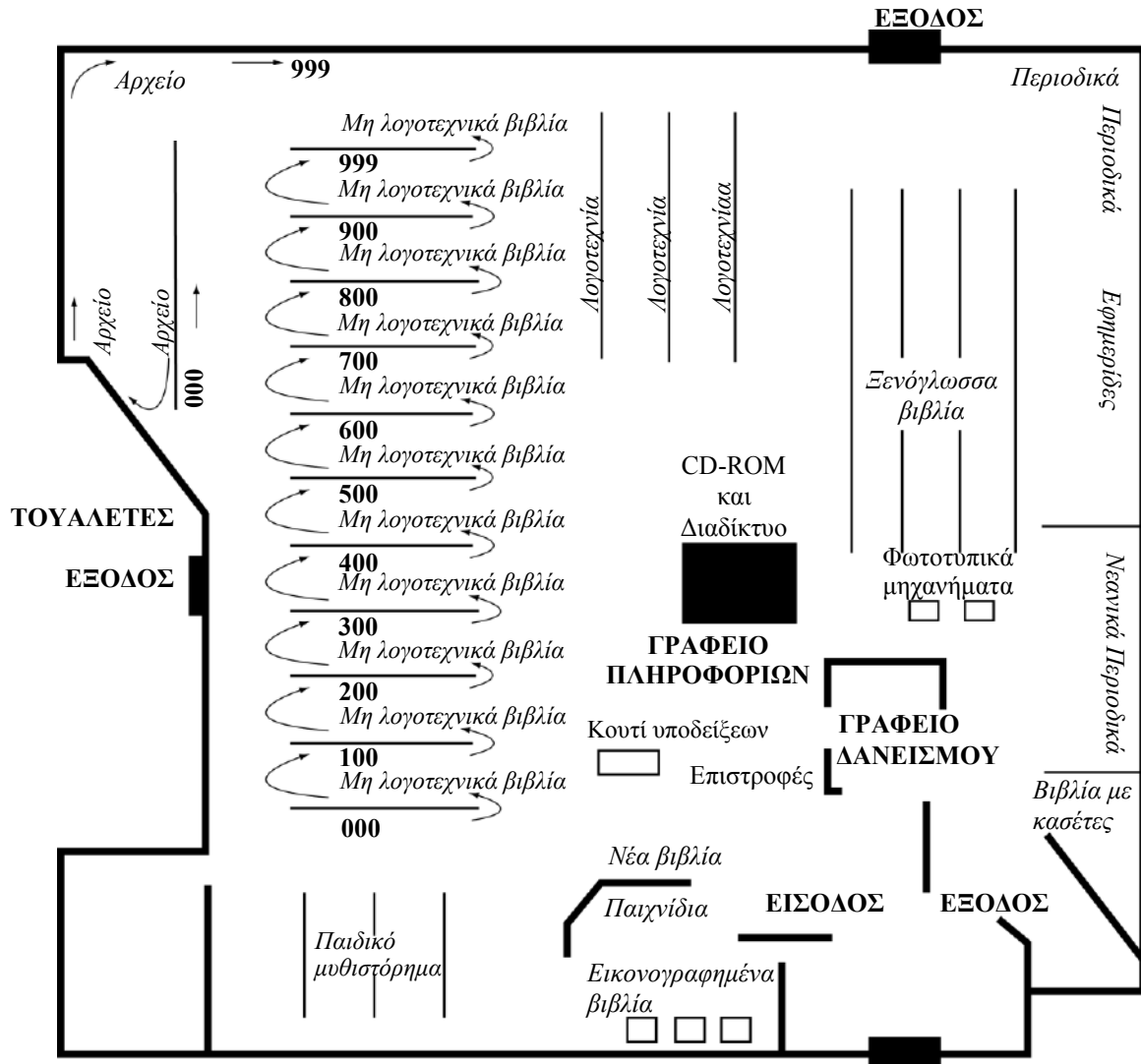
Απάντηση αόριστη ή ανεπαρκής.

- *Όχι, το δώρο δεν έχει καμιά σχέση με το τέλος της ιστορίας.*
- *Όχι. Θα ήταν καλύτερα να τελειώνω με κάτι πιο συναρπαστικό. [Δεν συσχετίζει το τέλος με την υπόλοιπη αφήγηση.]*
- *Τελειώνει με μια περιγραφή του κόκαλου.*

Απάντηση που φανερώνει λανθασμένη κατανόηση του κειμένου, ή απάντηση εκτός θέματος.

- *Ναι, δείχνει ότι δεν ήταν παρά ένα όνειρο.*
- *Όχι, διότι ο αναγνώστης δεν ξέρει γιατί το πούμα το έσκασε.*

ΧΑΡΤΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ

Στην προηγούμενη σελίδα υπάρχει ο χάρτης μιας βιβλιοθήκης. Χρησιμοποιήστε τον, για να απαντήσετε στις παρακάτω ερωτήσεις.

Ερώτηση 1: ΧΑΡΤΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ

Στο σχολείο σας ζητούν να διαβάσετε ένα μυθιστόρημα στα Γαλλικά. Κυκλώστε στο διάγραμμα το τμήμα της βιβλιοθήκης, όπου ενδεχομένως θα βρείτε το κατάλληλο βιβλίο, για να δανειστείτε.

Ερώτηση 2α :ΧΑΡΤΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ

Πού είναι τοποθετημένα τα *Νέα Βιβλία*; Κυκλώστε τη σωστή απάντηση.

- A. Στο τμήμα λογοτεχνίας.
- B. Στο τμήμα με τα μη λογοτεχνικά βιβλία.
- Γ. Κοντά στην είσοδο.
- Δ. Κοντά στο αρχείο.

Ερώτηση 2β : ΧΑΡΤΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ

Εξηγήστε γιατί επελέγη αυτή η θέση για τα *Νέα Βιβλία*.

.....
.....

Σημείωση 1. Από PISA 2009 Assessment Framework -Key Competencies in Reading, Mathematics and Science (σελ. 181-185) από OECD, 2009, Paris: OECD. (προσαρμογή)

Σημείωση 2. Μετάφραση θέματος από το Κέντρο Εκπαιδευτικής Έρευνας.

Θέμα που δόθηκε στους μαθητές/τριες για το Πρόγραμμα PISA 2009 (πιλοτική έρευνα).

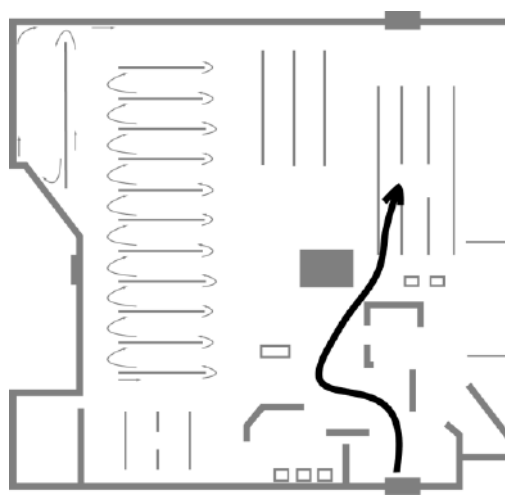
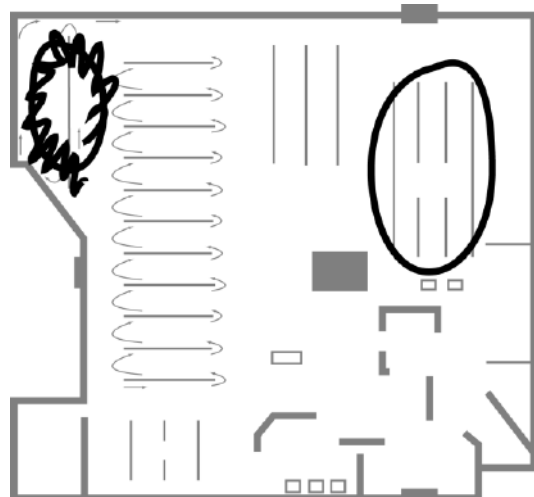
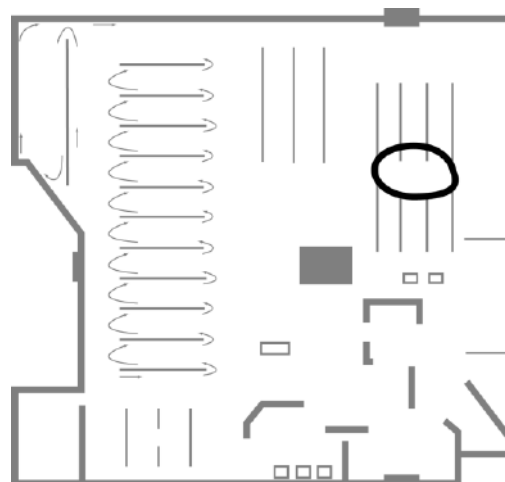
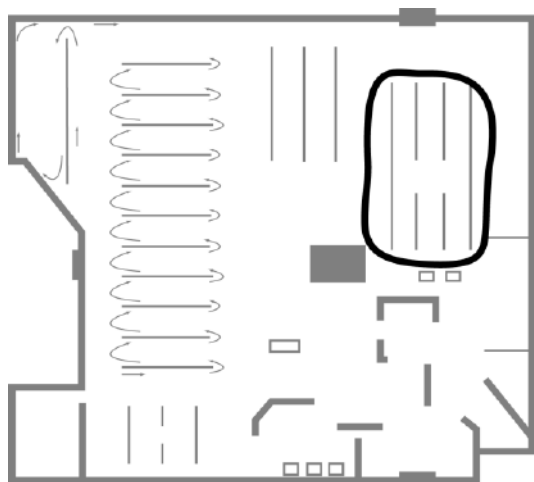
ΧΑΡΤΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ

ΟΔΗΓΙΕΣ ΒΑΘΜΟΛΟΓΗΣΗΣ

Ερώτηση 1

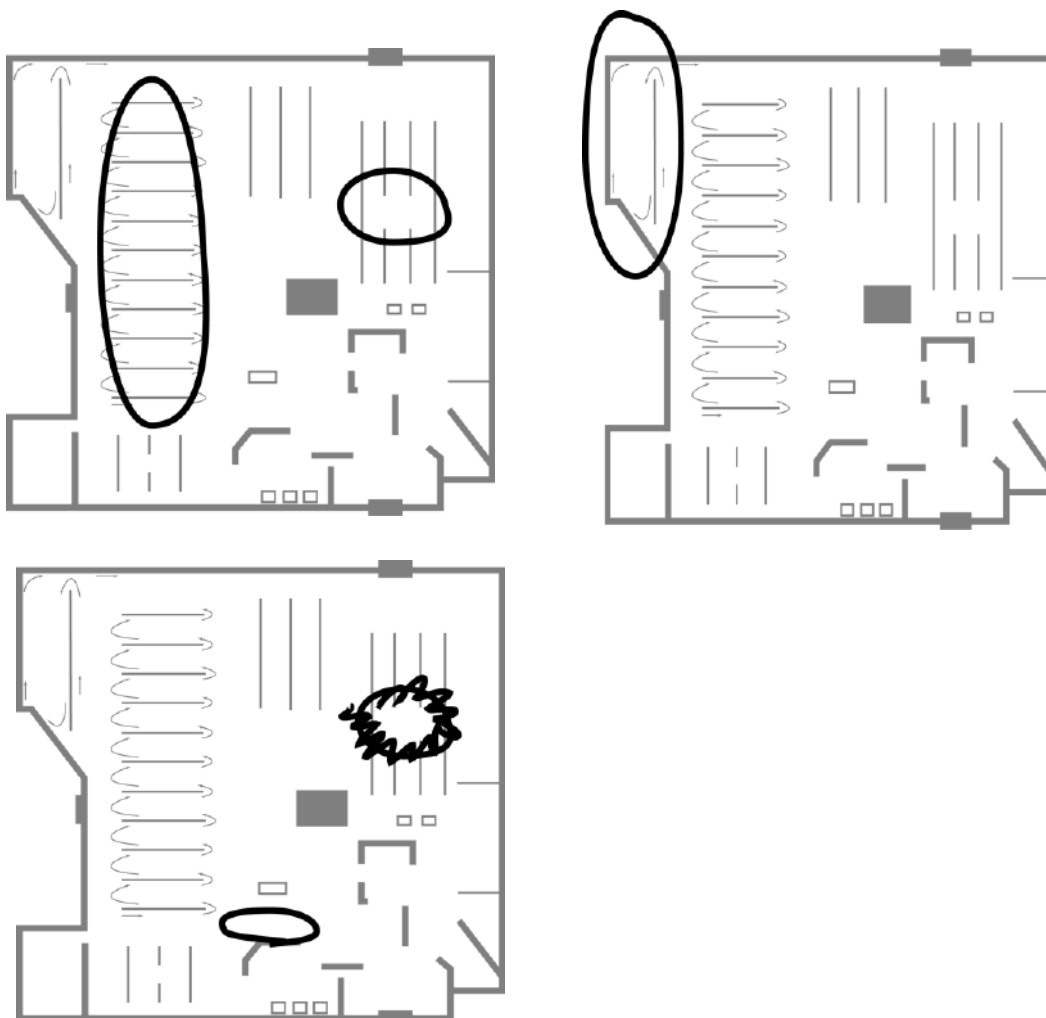
Αποδεκτή απάντηση

Ο μαθητής κυκλώνει τη φράση «ξενόγλωσσα βιβλία» ή τα ράφια που βρίσκονται κοντά στη φράση αυτή.

Μη αποδεκτή απάντηση

Οποιαδήποτε άλλη απάντηση, στην οποία κυκλώνεται άλλο ή και άλλο σημείο εκτός από το σωστό.

Ερώτηση 2α

Αποδεκτή απάντηση

Γ. Κοντά στην είσοδο.

Μη αποδεκτή απάντηση

Οποιαδήποτε άλλη απάντηση

Ερώτηση 2β

Αποδεκτή απάντηση

Η απάντηση στην ερώτηση 2α σωστή. Ο μαθητής δίνει μία εξήγηση που βρίσκεται σε συμφωνία με την απάντηση «κοντά στην είσοδο».

- Οι αναγνώστες μπορούν να τα δουν καθώς μπαίνουν.
- Είναι μακριά από τα άλλα βιβλία και οι αναγνώστες τα βρίσκουν εύκολα.

- Όταν οι αναγνώστες επιστρέφουν βιβλία, μπορούν να δούν τα καινούργια. Για να τα βλέπουν οι αναγνώστες με το πρώτο. [Ο μαθητής παρατήρησε ότι βρίσκονται κοντά στην είσοδο και αντιλαμβάνεται το λόγο αυτής της τοποθέτησης.]
- Για να είναι ιδιαίτερα εμφανή.
- Είναι ιδιαίτερα εμφανή από το να είναι κρυμμένα κάπου στα ράφια, όπου πρέπει ο αναγνώστης να τα ψάξει.
- Περνάμε δίπλα τους όταν πάμε στο τμήμα λογοτεχνίας.

Η απάντηση στην ερώτηση 2α σωστή. Ο μαθητής δίνει μια εξήγηση δείχνοντας ότι αντιλαμβάνεται τη θέση των Νέων βιβλίων σε σχέση με κάποιο άλλο τμήμα της Βιβλιοθήκης διαφορετικό από την είσοδο.

- Τα παιδιά μπορούν να παίζουν όσο οι γονείς τους ρίχνουν μια ματιά. [Αφού τα Νέα Βιβλία βρίσκονται κοντά στο τμήμα «Παιχνίδι».]
- Όταν οι αναγνώστες επιστρέφουν τα βιβλία, τα βλέπουν.

Μερικώς αποδεκτή απάντηση

Η απάντηση στην ερώτηση 2α λανθασμένη. Ο μαθητής δίνει μια απάντηση σχετική με την λανθασμένη απάντηση της προηγούμενης ερώτησης.

- [Απάντηση στην ερώτηση 2^α : Στο τμήμα λογοτεχνίας.] Γιατί είναι το τμήμα της Βιβλιοθήκης που χρησιμοποιούν οι περισσότεροι αναγνώστες, έτσι ώστε να βλέπουν τα Νέα Βιβλία.
- [Απάντηση στη ερώτηση 2^α : Κοντά στο Αρχείο.] Έτσι όπως βρίσκονται κοντά στις πληροφορίες, ο βιβλιοθηκάριος μπορεί να απαντήσει σε σχετικές ερωτήσεις.

Μη αποδεκτή απάντηση

Απάντηση ασαφής ή ανεπαρκής, άσχετα αν η απάντηση στην προηγούμενη ερώτηση είναι σωστή ή όχι.

- Γιατί είναι η καλύτερη θέση.
- Βρίσκονται επίσης κοντά στην είσοδο. [Δηλώνει που βρίσκονται τα Νέα Βιβλία, χωρίς να δίνει κάποια εξήγηση.]
- Τα Νέα Βιβλία βρίσκονται κοντά στο κουτί υποδείξεων. [Δηλώνει που βρίσκονται τα Νέα Βιβλία, χωρίς να δίνει κάποια εξήγηση.]

Απάντηση που / δηλώνει λανθασμένη κατανόηση του κειμένου, ή απάντηση που δεν στέκει (άσχετη ή εκτός θέματος)

- Για να τα παρατηρούν οι αναγνώστες όταν πηγαίνουν για να διαβάσουν τις εφημερίδες. [Λανθασμένη–Δηλώνει ότι τα νέα βιβλία βρίσκονται κοντά στις εφημερίδες.]
- Γιατί δεν υπάρχει άλλος χώρος να τα βάλλουν [Άσχετη απάντηση.]
- Σε μερικούς αναγνώστες τους αρέσει να διαβάζουν τα νέα βιβλία. [Η απάντηση άσχετη προς την ερώτηση.]
- [Απάντηση στην ερώτηση 2α : Στο τμήμα λογοτεχνίας.] Για να τα βρίσκουν εύκολα. [Απάντηση εκτός θέματος σε σχέση με την απάντηση της ερώτησης 2α.]

Σημείωση 1. Από PISA 2009 Assessment Framework - Key Competencies in Reading, Mathematics and Science (σελ. 181-185) από OECD, 2009, Paris: OECD. (προσαρμογή)
Σημείωση 2. Μετάφραση οδηγιών βαθμολόγησης από το Κέντρο Εκπαιδευτικής Έρευνας.

ΨΗΛΟΙ ΠΥΡΓΟΙ

Το άρθρο «Ψηλοί πύργοι» δημοσιεύτηκε σε ένα Νορβηγικό περιοδικό το 2006.

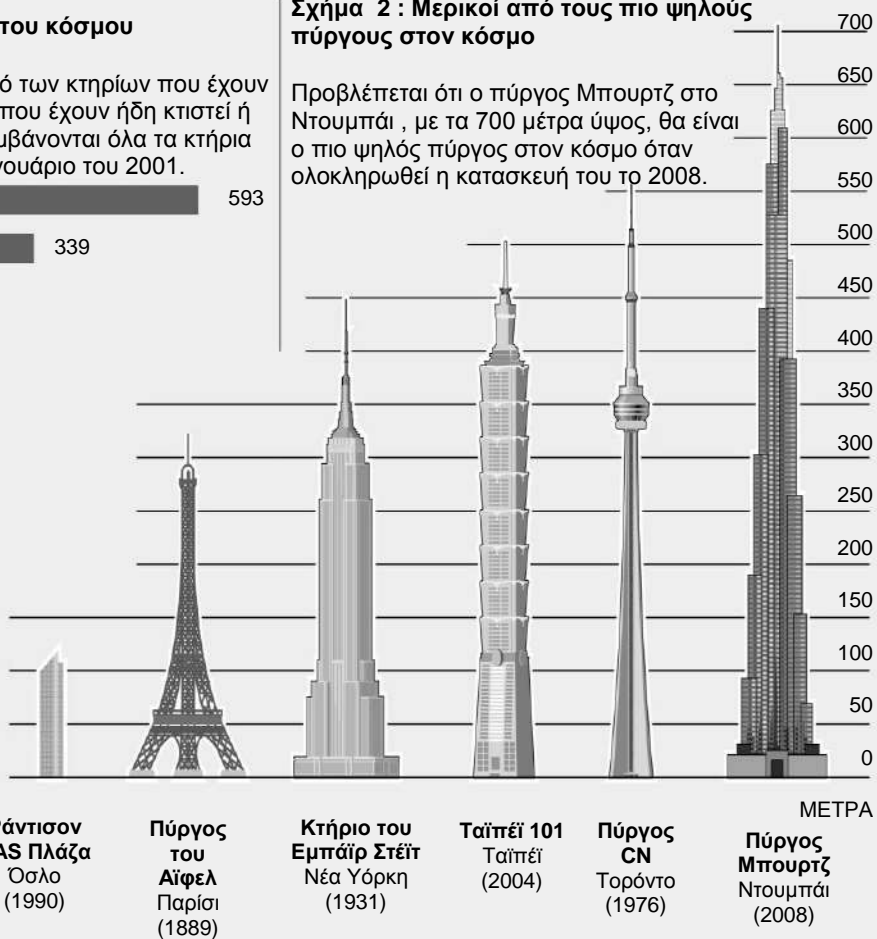
Σχήμα 1 : Οι ψηλοί πύργοι του κόσμου

Το σχήμα 1 δείχνει τον αριθμό των κτηρίων που έχουν τουλάχιστον 30 ορόφους και που έχουν ήδη κτιστεί ή είναι υπό κατασκευή. Περιλαμβάνονται όλα τα κτήρια που προτάθηκαν από τον Ιανουάριο του 2001.

Σχήμα 2 : Μερικοί από τους πιο ψηλούς πύργους στον κόσμο

Προβλέπεται ότι ο πύργος Μπουρτζ στο Ντουμπάι, με τα 700 μέτρα ύψος, θα είναι ο πιο ψηλός πύργος στον κόσμο όταν ολοκληρωθεί η κατασκευή του το 2008.

Να ανατρέξεις στο άρθρο «Ψηλοί πύργοι» της προηγούμενης σελίδας για να απαντήσεις στις ερωτήσεις που ακολουθούν.

Ερώτηση 1: ΨΗΛΟΙ ΠΥΡΓΟΙ

Τη στιγμή που δημοσιεύθηκε το άρθρο, ποιος ήταν, σύμφωνα με το σχήμα 2, ο πιο ψηλός ολοκληρωμένος πύργος;

.....

Ερώτηση 2: ΨΗΛΟΙ ΠΥΡΓΟΙ

Τι είδους πληροφορίες μας δίνει το σχήμα 1;

- A Μια σύγκριση του ύψους των διαφόρων κτηρίων.
- B Τον συνολικό αριθμό των κτηρίων σε διάφορες πόλεις.
- Γ Τον αριθμό των κτηρίων που ξεπερνούν ένα ορισμένο ύψος σε διάφορες πόλεις.
- Δ Πληροφορίες για τον αρχιτεκτονικό ρυθμό κτηρίων σε διάφορες πόλεις.

Ερώτηση 3: ΨΗΛΟΙ ΠΥΡΓΟΙ

Το Ράντισον SAS Πλάζα στο Όσλο της Νορβηγίας έχει ύψος μόνο 117 μέτρα. Γιατί συμπεριλαμβάνεται στο σχήμα 2;

.....

.....

Ερώτηση 4: ΨΗΛΟΙ ΠΥΡΓΟΙ

Να υποθέσεις ότι σε είκοσι χρόνια δημοσιεύεται ένα νέο άρθρο για τους ψηλούς πύργους.

Ακολουθούν δύο στοιχεία που παρουσιάζονται στο αρχικό άρθρο. Να δείξεις εάν αυτά τα στοιχεία μπορεί να έχουν αλλάξει ή όχι σε είκοσι χρόνια, κυκλώνοντας το «Ναι» ή το «Όχι» στον παρακάτω πίνακα.

Στοιχείο που παρουσιάζεται στο άρθρο	Νομίζεις ότι θα έχει αλλάξει σε είκοσι χρόνια;
Ο τίτλος του σχήματος 2.	Ναι/ Όχι
Ο αριθμός των πύργων στο σχήμα 1.	Ναι/ Όχι

Σημείωση 1. Από PISA 2009 Assessment Framework -Key Competencies in Reading, Mathematics and Science (σελ. 203-207) από OECD, 2009, Paris: OECD. (προσαρμογή)

Σημείωση 2. Μετάφραση θέματος από το Κέντρο Εκπαιδευτικής Έρευνας.

Θέμα που δόθηκε στους μαθητές/τριες για το Πρόγραμμα PISA 2009 (πιλοτική έρευνα).

ΨΗΛΟΙ ΠΥΡΓΟΙ

ΟΔΗΓΙΕΣ ΒΑΘΜΟΛΟΓΗΣΗΣ

Ερώτηση 1

Αποδεκτή απάντηση

Ο Πύργος CN.

Μη αποδεκτή απάντηση

Άλλες απαντήσεις.

- Ο πύργος Μπουρτζ.

Ερώτηση 2

Αποδεκτή απάντηση

Γ. Τον αριθμό των κτηρίων που ξεπερνούν ένα ορισμένο ύψος σε διάφορες πόλεις.

Μη αποδεκτή απάντηση

Άλλες απαντήσεις.

Ερώτηση 3

Αποδεκτή απάντηση

Αναφέρεται στο γεγονός ότι το άρθρο προέρχεται από ένα Νορβηγικό περιοδικό ή ότι οι αναγνώστες είναι μάλλον Νορβηγοί.

- Προέρχεται από Νορβηγικό περιοδικό.
- Αφού είναι γραμμένο για Νορβηγούς, τους δίνει ένα μέτρο σύγκρισης.
- Για να δείξει στους κατοίκους της Νορβηγίας ότι δεν υπάρχουν πραγματικά ψηλά κτήρια στη Νορβηγία !

Μερικώς αποδεκτή απάντηση

Αναφέρεται στο Ράντισον SAS Πλάζα ως σημείο αναφοράς ή μέτρο σύγκρισης, αλλά χωρίς να κάνει αναφορά στη Νορβηγία.

- Για τη σύγκριση.
- Για να υπάρχει ένα σημείο αναφοράς.
- Για να έχουμε μια ιδέα για την κλίμακα.

Μη αποδεκτή απάντηση

Ανεπαρκής ή αόριστη απάντηση.

- 117 μέτρα, δεν είναι και λίγο.
- Γιατί είναι ένας από τους πιο ψηλούς πύργους στον κόσμο.
- Έχει τουλάχιστον 30 ορόφους.
- Είναι ο πιο ψηλός πύργος στη Νορβηγία. [Πολύ αόριστο– δεν συνδέει με το κοινό στο οποίο απευθύνεται αυτό το κείμενο.]

- *Γιατί είναι Νορβηγικό. [Πολύ άριστο– δεν συνδέει με το κοινό στο οποίο απευθύνεται αυτό το κείμενο.]*

Ανεπαρκής κατανόηση του κειμένου ή μη εύλογη ή εκτός θέματος απάντηση.

- *Είναι ο μόνος που είναι ξενοδοχείο.* [Είναι αλήθεια, αλλά δεν είναι αυτός ο λόγος για τον οποίο περιλαμβάνεται στο κείμενο.]
- *Είναι ο μόνος που δεν έχει μητρική άκρη.* [Είναι αλήθεια, αλλά δεν είναι αυτός ο λόγος για τον οποίο περιλαμβάνεται στο κείμενο.]

Ερώτηση 4

Αποδεκτή απάντηση

Και οι δύο απαντήσεις πρέπει να είναι σωστές.

Στοιχείο που παρουσιάζεται στο άρθρο	Νομίζεις ότι θα έχει αλλάξει σε είκοσι χρόνια;
Ο τίτλος του σχήματος 2.	Ναι/ Όχι
Ο αριθμός των πύργων στο σχήμα 1.	Ναι/ Όχι

Μη αποδεκτή απάντηση

Άλλες απαντήσεις.

Σημείωση 1. Από PISA 2009 Assessment Framework - Key Competencies in Reading, Mathematics and Science (σελ.203-207) από OECD, 2009, Paris: OECD. (προσαρμογή)

Σημείωση 2. Μετάφραση οδηγιών βαθμολόγησης από το Κέντρο Εκπαιδευτικής Έρευνας.